

IZVEŠTAJ O RADU

BEOGRADSKA OTVORENA ŠKOLA

2020. GODINA

BOŠ
BEOGRADSKA
OTVORENA
ŠKOLA

**IZVEŠTAJ O RADU
BEOGRADSKA OTVORENA ŠKOLA
2020. GODINA**

**BOLJE DRUŠTVO ZASNOVANO NA
SLOBODI, ZNANJU I INOVACIJAMA**

SADRŽAJ

SADRŽAJ	4
MISIJA, VIZIJA I VREDNOSTI BOŠ-A	5
STRUKTURA I STRATEŠKI RAZVOJ BOŠ-A.....	6
POSTIGNUĆA BOŠ-A	18
PROJEKTI I DONATORI	19
IZDANJA BOŠ-A U 2020. GODINI	25
BOŠ PORTALI.....	28
PARTNERI I DONATORI.....	32
KLIJENTI	34
PARTNERI I SARADNICI	36
OBRAZOVNI PROGRAM STUDIJE BUDUĆNOSTI	41
OBRAZOVNI PROGRAM POLITIKAS.....	50
OBUKE ZNANJA I VEŠTINA.....	53
AKADEMSKO SAVETOVANJE	54
KARIJERNO SAVETOVANJE.....	59
STUDIJSKE POSETE	59
ISTRAŽIVAČKE AKTIVNOSTI	61
ENERGIJA, KLIMA, ŽIVOTNA SREDINA.....	63
EVROPSKE INTEGRACIJE.....	77
OMLADINSKE POLITIKE.....	80
UNAPREĐIVANJE ZAPOŠLJIVOSTI	84
DOBRO UPRAVLJANJE.....	99
CIVILNO DRUŠTVO	102
JAVNI SEKTOR	116
POSLOVNI SEKTOR - BOŠ BIZ.....	118
MREŽE I ČLANSTVA BOŠ-A U 2020. GODINI.....	123
BOŠ TIM U 2020. GODINI.....	127
GRADOVI I OPŠTINE U KOJIMA SU SPROVOĐENE AKTIVNOSTI BOŠ-A U 2020. GODINI	128

MISIJA, VIZIJA I VREDNOSTI BOŠ-A

MISIJA

Beogradska otvorena škola (BOŠ) je neprofitna, obrazovna organizacija građanskog društva osnovana 1993. godine. BOŠ osnažuje ljudske resurse, unapređuje javne politike i jača kapacitete civilnog, javnog i poslovног sektora u cilju izgradnje boljeg društva zasnovanog na slobodi, znanju i inovacijama.

VIZIJA

Bolje društvo zasnovano na slobodi, znanju i inovacijama.

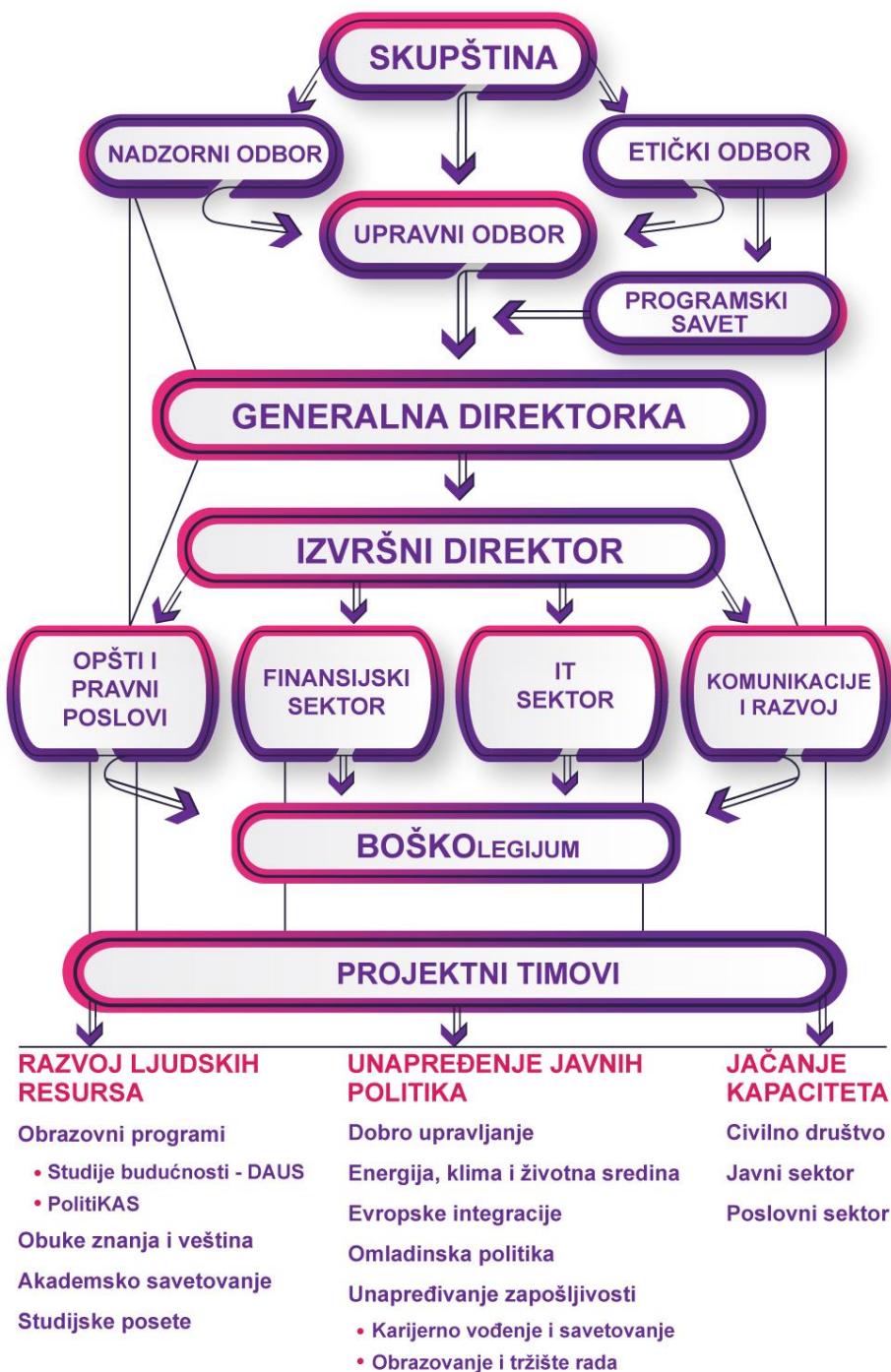
VREDNOSTI BOŠ-A

* Beogradska otvorena škola poštuje principe rodno senzitivnog jezika i na taj način teži da doprinese podizanju svesti o značaju jednakosti žena i muškaraca. U skladu sa pravopisnim normama srpskog jezika, u Godišnjem izveštaju o radu upotrebljen je rodno senzitivni jezik kada je to jezička praksa dozvoljavala, te imenice koje su ostale u generičkom muškom rodu podrazumevaju i žene i muškarce.

STRUKTURA I STRATEŠKI RAZVOJ BOŠ-A

ORGANIZACIONA STRUKTURA

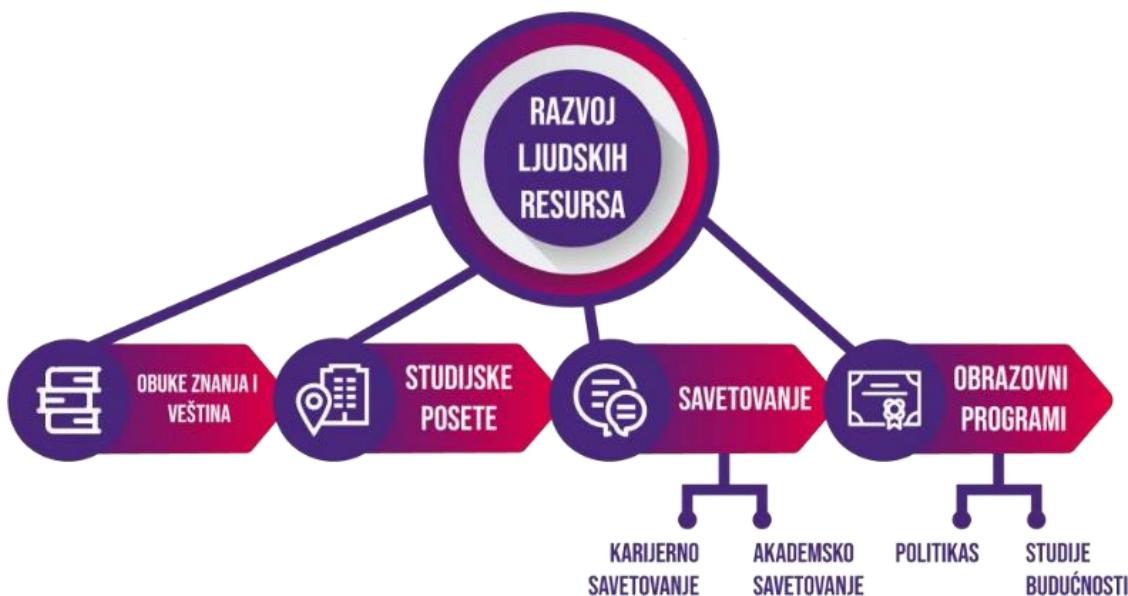

STRATEŠKI CILJEVI BOŠ-A

Strateški ciljevi Beogradske otvorene škole usmereni su na razvoj ljudskih resursa, unapređenje javnih politika i jačanje kapaciteta organizacija civilnog, javnog i poslovnog sektora.

SC1 – Razvoj ljudskih resursa

Doprineti razvoju ljudskih resursa mladih, predstavnika javne uprave, civilnog društva, obrazovnog sistema i poslovnog sektora.

SC2 – Unapređenje javnih politika

Unaprediti proces razvoja, sprovođenja i poboljšati kvalitet javnih politika, zasnovanih na činjenicama i dokazima u prioritetnim oblastima, kroz kreiranje, javno zagovaranje i podršku u implementaciji, monitoringu i evaluaciji.

SC3 – Jačanje kapaciteta

Jačati kapacitete civilnog, javnog i poslovnog sektora pružanjem stručnih, inovativnih i kvalitetnih usluga.

FUNKCIONISANJE I UNAPREĐENJE RADA I ORGANIZACIJE

BEOGRADSKA OTVORENA ŠKOLA NA NOVOJ ADRESI

U 2020. godini, nakon 23 godine provedene na 16. spratu Beograđanke, Beogradska otvorena škola se preselila na adresu Bulevar oslobođenja 177 na Voždovcu. U okviru novog, potpuno opremljenog poslovnog prostora od 650 kvadratnih metara, nalaze se kancelarije, učionica, podcast studio, biblioteka, BOŠ klub i arhivski prostor, kao i bašta i parking mesta. U opremanju prostorija za rad veliku zahvalnost dugujemo donacijama Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji, Američkoj agenciji za međunarodni razvoj i Fondaciji Konrad Adenauer.

PANDEMIJA KORONAVIRUSA I NAŠ RAD

Beogradska otvorena škola se efikasno, brzo i prema najvišim bezbednosnim standardima prilagodila radu u uslovima pandemije, poštujući sve propisane mere zaštite na radu. Kvalitet i znanje, ali i odgovornost su jedne od osnovnih vrednosti BOŠ-a tako da je profesionalizam u radu uz poštovanje međuljudskih odnosa bio imperativ. Ono što nam je nova normalnost donela izrazito je uticalo i na mentalno zdravlje svih, tako da je zaposlenima bila na raspolaganju i podrška psihoterapeuta.

SKUPŠTINA BEOGRADSKE OTVORENE ŠKOLE

Skupština Beogradske otvorene škole, koju čini 13 eminentnih pojedinaca iz našeg društva, održala je sednicu u junu 2020. godine. Tačke dnevnog reda odnosile su se na usvajanje Izveštaja o radu BOŠ-a za 2019. godinu, Finansijski izveštaj za 2019. godinu, Izveštaj Nadzornog odbora za 2019. godinu, izbor upravnih organa (Predsednika Nadzornog odbora i članova Nadzornog i Upravnog odbora) i tačku razno. Svi izveštaji su jednoglasno usvojeni, a na sednici se diskutovalo o predlogu za izmenu i dopunu članova i članica Upravnog odbora Beogradske otvorene škole, odnosno usvojen je predlog da Alumnisti Beogradske otvorene škole budu predloženi za nove članove i članice Upravnog odbora, o čemu će se glasati na Skupštini u junu 2021. godine.

NADZORNI I UPRAVNI ODBOR

U toku 2020. godine održana je sednica Nadzornog odbora, u okviru koje je izrađen Izveštaj Nadzornog odbora za 2019. godinu u skladu sa Finansijskim izveštajem BOŠ-a za 2019. godinu, završnim računom kao i revizorskim izveštajima. Izveštaj Nadzornog odbora za 2019. godinu je predstavljen na Skupštini BOŠ-a u junu 2020. godine i jednoglasno usvojen.

U julu 2020. godine održana je sednica Upravnog odbora Beogradske otvorene škole. Tačke dnevног reda odnose se na Izveštaj o radu BOŠ-a za 2019. godinu, Finansijski izveštaj za 2019. godinu, rad BOŠ-a u narednom periodu i tačku razno. Na predlog Skupštine usvojen je predlog za uvoђenje novih članova UO, iz redova Alumnista BOŠ-a.

STRATEŠKO PLANIRANJE ZA 2020. GODINU

Strateški plan Beogradske otvorene škole kreiran je za period 2019 – 2021, a u februaru 2020. godine realizovano je Strateško planiranje u okviru kog je analiziran Plan za 2019. godinu i kreiran Plan za 2020. godinu. Za svaki od tri strateška cilja postavljeni su očekivani rezultati i indikatori napretka, dok se ciljane vrednosti indikatora postavljaju na godišnjem nivou. Ukupno je za 2020. godinu postavljeno 171 ciljanih vrednosti indikatora očekivanih rezultata, a ostvareno je približno tri četvrtine onoga što je planirano. Pri analizi ovih rezultata treba imati u vidu da su se postavljeni ciljevi u okviru oblasti razlikovali po tome koliko je bilo moguće uticati na njih sprovedenim aktivnostima. Neki ciljevi su više od drugih bili pod uticajem posledica pandemije. U narednom delu teksta detaljnije je predstavljen napredak u odnosu na očekivane rezultate sva tri strateška cilja.

Strateški cilj 1 - Doprineti razvoju ljudskih resursa, pojedinaca kroz obrazovne programe, obuke, informisanje, savetovanje i studijske posete

Podržano je unapređenje nivoa **znanja i veština odabranih pojedinaca kroz jedinstveni, održivi multidisciplinarni program koji se bavi budućnošću**. Prosečna ocena predavanja na programu „Studije budućnosti“ bila je 4.5. Na program su upisani pojedinci koji dolaze sa 15 različitih fakulteta a jedan semestar je finansiran iz prikupljenih sredstava sa alumni donatorske žurke. Na osnovu evaluacije, razvijen je sistem selekcije mentora i mentorki za A2S program mentorstva, uveden novi model radionice za upoznavanje mentorskih parova, nove celine na modulu Veštine za budućnost i dodatni sadržaj na programu.

Ostvaren je doprinos **unapređenju kapaciteta mladih lidera iz Srbije i regiona**, time što je BOŠ tim angažovan kao deo programskog tima za 12. generaciju obrazovnog programa PolitiKAS.

Podržano je **unapređenje zapošljivosti i karijerni razvoj** 552 mlade osobe, kroz online karijerno savetovanje i radionice u srednjim školama. U regionu Zapadnog Balkana, kroz aktivnosti partnerskih organizacija civilnog društva podržan je razvoj veština zapošljivosti 730 mladih ljudi i razvoj preduzetničkih veština 576 mladih ljudi. Takođe, 50 migranata je kroz radionice karijernog vođenja i savetovanja osnaženo za traženje posla.

Ostvaren je doprinos prepoznavanju **BOŠ-a kao kontakt tačke za pojedince koji su zainteresovani za postdiplomske studije u inostranstvu** - 190 pojedinaca je informisano o prilikama za postdiplomske studije u toku akademске godine. Pored toga, rađeno je na unapređenju **saradnje sa partnerima u oblasti akademskog savetovanja**: 20 univerziteta je informisano o mogućnostima saradnje na akademskom savetovanju.

Strateški cilj 2 - Unaprediti proces razvoja, sprovođenja i poboljšati kvalitet javnih politika, zasnovanih na činjenicama i dokazima u prioritetnim oblastima kroz kreiranje, javno zagovaranje, podršku u implementaciji, monitoringu i evaluaciji

Ostvaren je **doprinos unapređenju javnih politika u oblasti dobrog upravljanja, energije, klime i životne sredine i zapošljivosti** kroz učešće u radu pet radnih grupa za kreiranje zakonskih i strateških dokumenata i izrade deset setova komentara na planska i normativna dokumenta.

BOŠ je **doprinoe kvalitetnijem kreiranju i vođenju omladinske politike** učešćem u pet strateških i zagovaračkih inicijativa KOMS-a. Takođe, **podržana je aktivna zagovaračka uloga mlađih** - pružena je podrška u osmišljavanju šest zagovaračkih inicijativa mlađih, uspostavljena su i razvijena partnerstva sa 20 OCD iz Srbije i Evrope.

BOŠ se **učlanio u međunarodnu mrežu CAN Europe** i ostvaren je kontakt sa **predstavnicima dve međunarodne institucije** relevantne za pitanja energetike, klimatskih promena i zaštite životne sredine.

Izrađena je **metodologija za praćenje transpozicije i implementacije EU Acquis** za poglavlje 27 na lokalnom nivou, koju primenjuje **18 OCD**.

Ostvaren je **doprinos unapređenju debate među akterima koji prate proces evropskih integracija i razvoja evropskih politika** kroz organizovanje regionalne konferencije Move.Link.Engage.

Podržan je **razvoj Mingla kao servisa za informisanje mlađih** - broj novih korisnika Mingla je blizu 29.000.

Povećan je **broj građana koji se informišu o procesu pristupnih pregovora kroz sadržaje koje kreira BOŠ**, na šta ukazuje povećanje broja poseta za 15 odsto na portalu Progovori o pregovorima. Urađena je optimizacija i portali Progovori o pregovorima i Transformator su prilagođeni korisnicima. Ukupno je ostvareno 52.800 poseta.

Strateški cilj 3 - Jačati kapacitete civilnog, javnog i poslovnog sektora pružanjem stručne podrške i inovativnih usluga

BOŠ je doprineo **unapređenju održivosti delovanja odabranih organizacija civilnog društva i medija u Srbiji**, tako što je kroz BOŠ programe finansijsku podršku dobilo 73 organizacije civilnog društva na nacionalnom i regionalnom nivou, 21 neformalna grupa na nacionalnom nivou i četiri medija.

Kontinuiranu ekspertsку i mentorsku podršku je ukupno dobilo 87 organizacija civilnog društva i četiri medija. Ostvaren je doprinos jačanju kapaciteta organizacija civilnog društva i medija za učešće i praćenje procesa evropskih integracija i informisanje građana o tome. Organizacije civilnog društva su osnažene da učestvuju u procesu kreiranja/izmene propisa i preuzimanje zagovaračke uloge, kao i za delovanje u oblastima energetike, klimatskih promena i zaštite životne sredine.

U toku 2020. godine, ostvaren je doprinos **jačanju kapaciteta javnog sektora u oblasti zapošljivosti i zapošljavanja i omladinske politike**. Osnaženo je ukupno 15 srednjih škola kroz obuke, a 22 gradonačelnika/ca i predsednika/ca opština je kroz obuku BOŠ-a podržano za razvoj omladinske politike na lokalnom nivou.

Unapređena je saradnja sa poslovnim sektorom. Uspostavljena je saradnja sa četiri *haba/co-working* prostora i unapređena saradnja sa pet kompanija. Ukupno 80 predstavnika poslovnog sektora je učestvovalo na događajima i unapredilo znanja u okviru oblasti održivog razvoja i procesa evropskih integracija. BOŠ je učestvovao u kreiranju jedne inicijative u saradnji predstavnika poslovnog i civilnog sektora i realizovana je komunikacija i promocija saradnje sektora.

BOŠ KOLEGIJUM (BOŠKO)

Kolegijum BOŠ-a (*BOŠko*), koji je počeo sa radom 2014. godine, ima za cilj unapređenje unutrašnje komunikacije i celokupnog rada Beogradske otvorene škole. *BOŠko* čine izabrani predstavnici timova iz oblasti kojima se BOŠ bavi. Tokom 2020. godine nastavio je sa aktivnim radom na planiranju tekućih aktivnosti BOŠ-a saradnjom timova i koordinacijom ciljeva organizacije, naročito uzimajući u obzir pandemiju i prelazak na fleksibilnije oblike rada, osiguravajući kvalitet svih aktivnosti kojima se BOŠ bavi. Održano je ukupno 26 sastanaka u 2020. godini.

FINANSIJSKI SEKTOR

Finansijski sektor Beogradske otvorene škole je i u 2020. godini uspešno registrovao sve poslovne promene i sproveo sve zadatke proistekle celokupnim njenim poslovanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, kao i Pravilnikom o javnim nabavkama i finansijskim procedurama BOŠ-a. To je rezultiralo obelodanjivanjem [finansijskog izveštaja BOŠ-a za 2020.godinu](#) javno dostupnom na APR-u, kao i na zvaničnom sajtu BOŠ-a. Uspešno je obavljena revizija celokupnog poslovanja BOŠ-a i finansijskog izveštaja za istu godinu, a sprovedene su i tri revizije finansijskih izveštaja projekata, koji su bili sastavni deo uspešno realizovanih izveštavanja prema donatorima.

U 2020. godini, završeno je i započeto finansijsko izveštavanje 30 projekata, koji su obuhvatili rad na obradi, analizi i oceni ispravnosti finansijskih izveštaja 69 partnera i grantista, na mesečnom, periodičnom i finalnom nivou.

Obzirom da se Beogradska otvorena škola bavi i pružanjem stručnih i inovativnih usluga jačajući kapacitete civilnog, javnog i poslovног sektora, finansijski sektor je proprativši te aktivnosti, izvršio analizu troškova, izdao i naplatio 150 raznorodnih faktura.

Posebno treba istaći da je finansijski sektor BOŠ-a u 2020. godini brzo odreagovao na poslovne izazove prouzrokovane pandemijom. Revidirane su finansijske procedure, koje su tako usklađene, omogućile nesmetano funkcionisanje celokupnog poslovanja BOŠ-a u novonastaloj situaciji.

KOMUNIKACIJE

Komunikaciona strategija Beogradske otvorene škole ima za dugoročni cilj uspostavljanje unificirane eksterne komunikacije kroz tri strateška cilja – razvoj ljudskih resursa, unapređenje javnih politika i jačanje kapaciteta civilnog, poslovног i javnog sektora. Nakon usvojene strategije, izvršena je integracija postojećih stranica i profila na društvenim mrežama ([Facebook](#), [Instagram](#), [LinkedIn](#) i [YouTube](#)), promena naziva, opisa i parametara. Takođe, uspostavljene su platforme za mejling kampanje, newsletter-e i publikacije, online portale i uspostavljena je nova struktura vebajta organizacije kako bi se olakšala SEO optimizacija. Tokom 2020. godine, praćenjem komunikacione strategije, ojačani su kanali komunikacije BOŠ-a na društvenim mrežama i putem sajta kroz konstantni rast reach i engagement metrika, većim brojem pratilaca, a takođe je povećana vidljivost BOŠ projekata i usluga.

Pored toga, uspostavljen je jasan sistem merenja i analize podataka, a kreatori sadržaja su kontakt tačke projektnih timova koji su kroz komunikacione obuke savladali content creation, čime je olakšano praćenje i komuniciranje kompleksnih projektnih aktivnosti. Dolaskom do unicifirane komunikacije, urađena je evaluacija komunikacione strategije i kreiran je novi komunikacioni plan za 2021. godinu, koji se bazira na većoj merljivosti rezultata, unapređivanju saradnje sa tradicionalnim medijima i jačanju novih kanala komunikacije. U okviru Beogradske otvorene škole došlo je do restrukturiranja oblasti komunikacija. Do 2020. godine oblast komunikacija obuhvatala je kako komunikacije tako i interni razvoj, dok će u narednom periodu komunikacije prvenstveno biti u vezi sa politikama i strategijom javnog zagovaranja BOŠ-a.

Pregled kanala komunikacije Beogradske otvorene škole na - Website i online portali

Website/ Online portal	Broj poseta
Beogradska otvorena škola	180.406
BOŠ Karijera	845.170
Mingl	58.036
Progovori o pregovorima	33.900
Javno zagovaranje	26.236
WEB4JOBS	25.036
Transformator	18.900
Ukupno	1.178.684

Pregled kanala komunikacije Beogradske otvorene škole – društvene mreže

Platforma	Stranica	Broj pratilaca
Facebook	Beogradska otvorena škola	14.385
Instagram	Beogradska otvorena škola	2.202
	Mingl	3.230
Twitter	BOŠ Policy Lab	1.866
LinkedIn	Beogradska otvorena škola	1.666
YouTube	Beogradska otvorena škola	114
Ukupno		23.463

OPŠTI I PRAVNI POSLOVI

Beogradска отворена škola je, pored obaveznih zakonom propisanih procedura, razvila dodatne interne procedure i kreirala set pravilnika, kao što su: Pravilnici o javnim nabavkama i finansijskim procedurama, Pravilnik o upravljanju rizicima i kriznom menadžmentu, Pravilnik o unutrašnjem uzbunjivanju.

Kreiran je i set dokumenata koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu i zaštitu od požara:

- Plan primene mera za sprečavanje pojave i širenja epidemije zarazne bolesti;
- Pravilnik o bezbednosti i zdravlju na radu;
- Program osposobljavanja zaposlenih za bezbedan i zdrav rad;
- Procena rizika na radnom mestu i u radnoj okolini;
- Pravila zaštite od požara;
- Program osnovne obuke zaposlenih iz oblasti zaštite od požara.

BOŠ je jedna od retkih organizacija koja ima usvojen Etički kodeks i Kodeks rodne ravnopravnosti.

U 2021. godini planirana je izrada Pravilnika o zaštiti podataka o ličnosti.

UNAPREĐENJE RESURSA

Razvoj zaposlenih

BOŠ kontinuirano ulaže u razvoj zaposlenih, pa su tokom 2020. godine zaposleni u Beogradskoj otvorenoj školi učestvovali u preko 130 seminara i konferencija, treninga, webinara, radionica i ostalih javnih događaja, što je rezultiralo podizanjem kapaciteta za preko 40 zaposlenih u različitim oblastima.

Zaposleni u Beogradskoj otvorenoj školi učestvovali su kao govornici u preko 70 međunarodnih konferencija u oblastima koje se odnose na karijerno vođenje i savetovanje, zapošljivost mladih, razvoj civilnog društva, dobro upravljanje, evropske integracije i važne ekološke teme. Održano je osam obuka za zaposlene, a predavači su bili zaposleni u Beogradskoj otvorenoj školi koji su prenosili znanje svojim kolegama.

U toku prethodne godine održano je osam internih treninga, 67 eksternih treninga, seminara i webinara i 44 javna događaja. Treninzi su održani sa ciljem jačanja kapaciteta zaposlenih u sledećim oblastima: liderstvo i mentorstvo, kreiranje sadržaja na društvenim mrežama, finansijsko upravljanje projektima, strateško planiranje, dok je tokom vanrednog stanja zaposlenima pružena psihološka podrška kako bi se prilagodili novoj normalnosti i uslovima rada koji su nastali usled pandemije.

Novi set kompetencija zasnovanih na vrednostima

U 2020. godini izrađen je inovirani set kompetencija zasnovanih na vrednostima. Dokument je nastao na osnovu radionice čiji je rezultat bila lista indikatora, odnosno lista ponašanja koja zaposleni mogu ispoljavati, a koja su u skladu sa vrednostima Beogradske otvorene škole (otvorenost, inovativnost, odgovornost, znanje i kvalitet). Na osnovu rezultata radionice i dodatnih konsultacija sa članovima BOŠ tima, sastavljen je predlog pet kompetencija:

- Iniciramo i prihvatamo promene i donosimo nove ideje
- Odgovorno ostvarujemo svoje ciljeve
- Aktivno slušamo i otvoreno komuniciramo
- Stičemo i delimo znanje
- Postavljamo visoke standarde u radu

Pored toga, za svaku kompetenciju izlistani su i indikatori - definisana, specifična ponašanja i/ili ostvareni rezultati koji potvrđuju postojanje kompetencije. Indikatori su podeljeni na dva nivoa. Prvi nivo čine ponašanja su primenljiva za sve zaposlene, a drugi nivo čini dodatni set ponašanja koja su primenljiva i za zaposlene koji imaju i odgovornost vođenja tima.

Onboarding proces

Beogradska otvorena škola je aktivno razvijala interne procedure i tokom 2020. godine. Pandemija izazvana koronavirusom uticala je na izmene u načinu rada i obavljanju poslova, pa je proces onboarding-a održan u potpunosti online.

Deset kolega i koleginica je steklo nova znanja i veštine kroz osam obuka u okviru osnovnih pravila i procedura BOŠ-a, poslovne komunikacije, organizacije događaja i studijskih poseta. Sam proces je kreiran tako da odgovara organizacionoj kulturi BOŠ-a, u cilju veće integrisanosti u BOŠ tim. Dodatna novina je ta da su sve obavezne obuke snimljene i postavljene na internu platformu, kako bi kolege imale pristup svim neophodnim sadržajima.

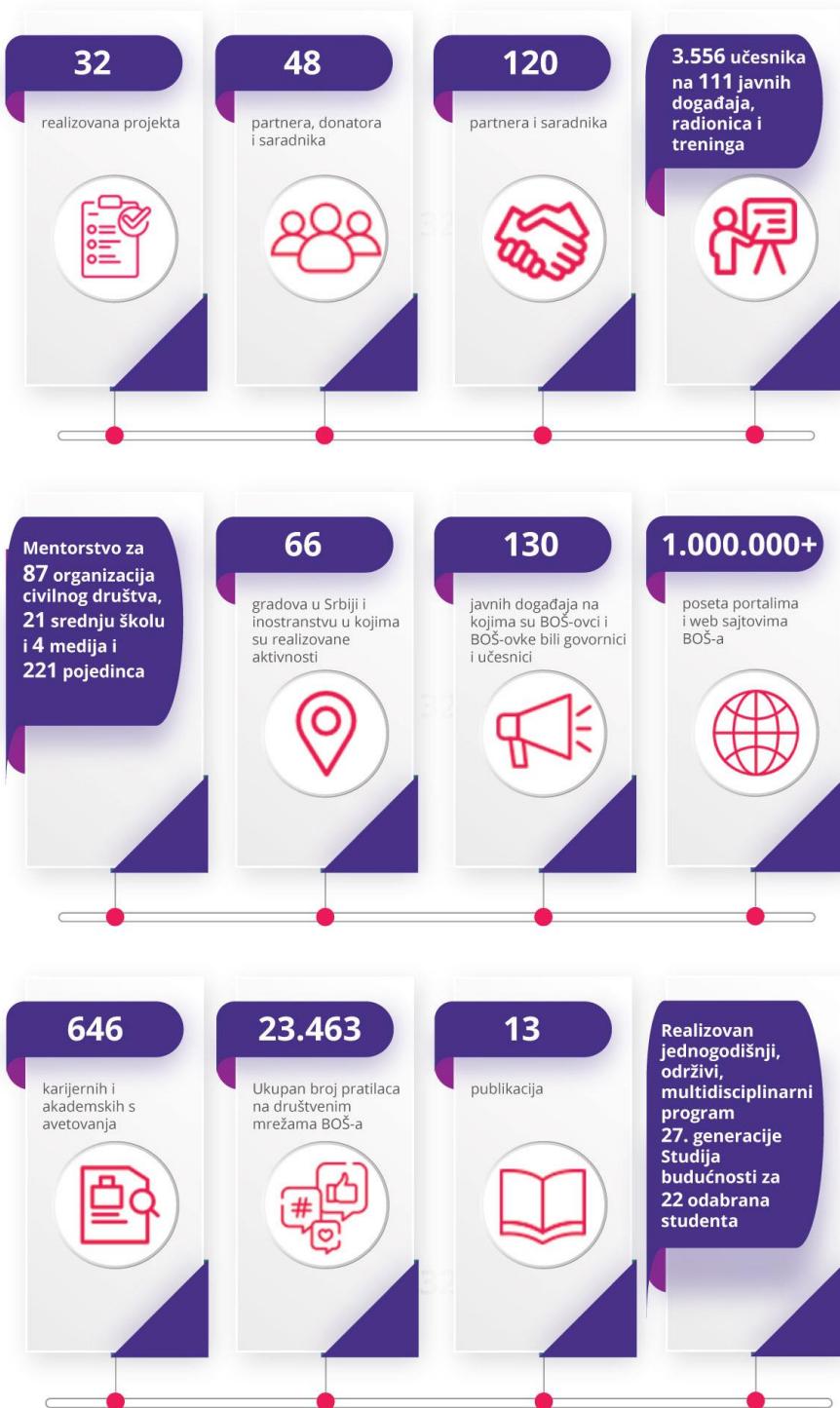
Nakon formalno završenog procesa i dodatne mentorske podrške, novi član BOŠ tima je u potpunosti sposobljen za obavljanje svakodnevnih zaduženja, bez obzira na poziciju i tim u kojem je angažovan.

Tehnička opremljenost i biblioteka

BOŠ je u 2020. godini u smislu tehničke opremljenosti uložio u šest novih desktop računara i nabavio opremu za potrebe live streaming-a, full HD kameru, video mikser i dva bežična mikrofona. Obezbeđeno je green screen platno koje olakšava brendiranje sesija i prenos seminara je podignut na profesionalan nivo.

Tokom 2020. godine, biblioteka Beogradske otvorene škole je dobila nove prostorije i nalazi se u sklopu BOŠ kluba. Kao i do sada, tako i u periodu pandemije, biblioteka je bila dostupna bivšim i sadašnjim studentima, kao i predavačima i prijateljima BOŠ-a. BOŠ biblioteka je uvrstila u svoj fond sedam novih izdanja od kojih je deo novih publikacija poklon bivših studenata, prijatelja i saradnika BOŠ-a. Kupljene knjige, pored održavanja aktuelnosti bibliotečkog fonda, ujedno koriste zaposlenima da što stručnije obavljaju svoja zaduženja po projektima i unapređuju znanja iz određenih oblasti.

POSTIGNUĆA BOŠ-A

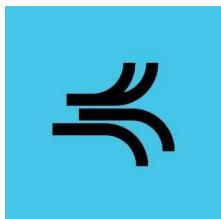

PROJEKTI I DONATORI

- Projekat: *Aktivni građani - bolje društvo: zagovaranjem ka saradnji i demokratskom razvoju*
Donator: Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID)

- Projekat: *BOŠ Podcast – Fusing Futures: Light Them Up*
Beogradska otvorena škola

- Projekat: *BOŠ Karijera*
Beogradska otvorena škola

- Projekat: *Brža integracija migranata na tržište rada kroz mapiranje veština i obuka – ALMIT*
Donator: Evropska komisija

5. Projekat: *Centralnoevropski univerzitet – CEU (Central European University)*
 Donator: Centralnoevropski univerzitet – CEU

6. Projekat: *Civil Society Scholar Awards Fondacije za otvoreno društvo*
 Donator: Fondacija za otvoreno društvo

7. Projekat: *Ciljevi održivog razvoja na lokalnom nivou u Srbiji*
 Donator: Nemačka organizacija za međunarodnu saradnju

8. Projekat: *Civilno društvo za unapređenje procesa pristupanja Srbije Evropskoj uniji*
 Donator: Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)

9. Projekat: *Connect! Povezivanje karijernog vođenja i savetovanja i razvoja ljudskih resursa u kompanijama kroz visoko obrazovanje i obuke*
 Donator: Erasmus +

10. Projekat: *Energetska tranzicija u Srbiji*
 Donator: Evropska fondacija za klimu

11. Projekat: *HORECACCESS – Pristupačnost usluga u HORECA sektoru*

Donator: Erasmus+ Program strateškog partnerstva za razvoj inovacija u stručnom obrazovanju i obukama

12. Projekat: *Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanja mladih – WEB4YES*

Donator: Evropska komisija

13. Projekat: *Institucionalna podrška Fonda braće Rokfeler programskoj oblasti Energija, klima i životna sredina*

Donator: Fond Braće Rokfeler

14. Projekat: *Kvalitetne usluge karijernog vođenja i savetovanja za bolju zapošljivost mladih – KVIS 2020*

Donator: Solidar Suisse – Kancelarija u Srbiji

15. Projekat: *Kvalitet vazduha, javno zdravlje i COVID19: Istraživanje korelacije između zagađenja vazduha i širenja COVID-19 u Srbiji*

Donator: Britanska ambasada u Beogradu

Foreign &
Commonwealth
Office

16. Projekat: *Lokalni akteri za čistu energiju i vazduh*

Donator: Evropska fondacija za klimu

17. Projekat: *Move.Link.Engage konferencija*

Donator: TACSO - Tehnička pomoć organizacijama civilnog društva na Zapadnom Balkanu i u Turskoj i Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)

18. Projekat: *Obrazovni program Studije budućnosti*

Program je finansiran od strane Beogradske otvorene škole odnosno uz podršku alumni donacija

19. Projekat: *Obrazovni program PolitiKAS*

Donator: Fondacija Konrad Adenauer (KAS)

20. *PolitiKAS debate: Nova normalnost*

Donator: Fondacija Konrad Adenauer (KAS) i Eduardo Frei Fondacija

EFF
Eduardo Frei Foundation

21. Projekat: *Portal za mlade – Mingl*
Beogradska otvorena škola

22. Projekat: *Platforma za odgovorno upravljanje javnim finansijama*
Donator: Program Ujedinjenih nacija za razvoj

23. Projekat: *Progovori o Pregovorima*
Donator: Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)

24. Projekat: *Reforma javnih finansija – Agenda 2030 platforma za opštedruštveni dijalog: Ciljevi održivog razvoja za sve*
Donator: Nemačka organizacija za međunarodnu saradnju, Švajcarska kancelarija za saradnju

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

25. Projekat: *Serbian Air Watch (AW)*
Donator: Purpose Foundation

PURPOSE

26. Projekat: *Stazama uglja - Dokumentarna emisija o energetskoj tranziciji*

27. Projekat: *Vidljivi podaci za nevidljivi vazduh*
Donator: Program Ujedinjenih nacija za razvoj

28. Projekat: *Youth2Business događaj*
Donator: Organizatori događaja su Beogradska otvorena škola i Serbian Vision

29. *YOU4EU – Učešće građana 2.0*
Donator: Evropska unija u okviru programa *Evropa za građane i građanke*

Podržano od strane
Evropske unije u okviru programa
„Evropa za građane i građanke“

30. Projekat: *Zeleni inkubator – razvoj kompetentnog civilnog društva za podršku primene pravnih tekovina Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine*
Donator: Evropska unija

31. Projekat: *Zaštiti privatnost - odupri se pritisku*
Donator: Evropska unija

32. Projekat: *50 ideja za Evropu – Novi lideri, nove mogućnosti*
Donator: Novi Sad omladinska prestonica Evrope – OPENS

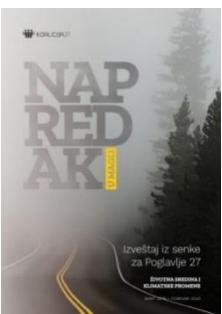
IZDANJA BOŠ-A U 2020. GODINI

Zbornik završnih radova studenata i studentkinja generacije 2019/2020 Studija budućnosti

Da li je pametno da sledim svoje snove? - Analiza pitanja postavljenih u okviru karijernog savetovanja portalata BOŠ Karijera sa preporukama za sprovođenje online usluga, 2020.

Sedmi godišnji izveštaj iz senke Koalicije 27 *Poglavlje 27 u Srbiji: Napredak u magli*, 2020.

Srbija 2030: Pripremljenost za sprovođenje Agende 2030, 2020.

Srbija 2030: Razvojni prioriteti - izveštaj nedržavnog sektora, 2020.

Zagađenje vazduha i COVID-19, 2020.

**Kvalitet vazduha u Republici Srbiji - Od merenja ka
merama, 2020.**

**Preporuke za unapređenje transparentnosti i
građanskog učešća, 2020.**

Make Change – Travel more sustainable!, 2020.

Modern technology and inclusion: How to include better people with disabilities into schools?, 2020.

Pronadi svoju EU priliku, 2020.

Zelena Evropa po meri mladih, 2020.

Generacija mekih veština: Budućnost je tu, 2020.

BOŠ PORTALI

BEOGRADSKA OTVORENA ŠKOLA

Sajt [Beogradske otvorene škole](#) je najvažniji alat komunikacije na kome se nalaze sve informacije o radu organizacije, viziji, misiji i strukturi, kao i relevantni izveštaji i dokumenta. BOŠ sajt sadrži i segmente o zaposlenima, aktuelnim i realizovanim projektima, publikacijama, postignućima, partnerima i saradnicima, a jednostavnim pregledom dostupan je uvid u ostale BOŠ portale. Na osnovu tri strateška cilja, portal sadrži tri najvažnije kategorije: razvoj ljudskih resursa, unapređenje javnih politika i jačanje kapaciteta, koji detaljnije predstavljaju ciljeve svake od programskih oblasti, kao i pojedinačne aktivnosti i rezultate. Sajt se ažurira na dnevnom nivou, tako da su posetiocima dostupne najnovije informacije o aktuelnim konkursima i najavama događaja, kao i vesti koje se odnose na projektne aktivnosti svakog tima. Zvanična internet prezentacija koncipirana je tako da sve aktivnosti organizacije čini transparentnim i razumljivim široj javnosti. BOŠ portal je u toku 2020. godine imao 180.406 poseta i 67.092 novih korisnika, a pored srpske, dostupna je i engleska verzija sajta.

BOŠ
BEOGRADSKA
OTVORENA
ŠKOLA

BOŠ KARIJERA

[BOŠ Karijera](#) je prvi besplatni karijerni online sistem u Srbiji, lansiran 2011. godine, sa ciljem pružanja podrške i osnaživanja srednjoškolaca i drugih korisnika za samostalno i sistemsko upravljanje karijerom. Korisnici portala su srednjoškolci, mlađi, ali i nastavnici, roditelji i stručnjaci koji se bave karijernim vođenjem i savetovanjem. U protekloj godini, BOŠ Karijera je imala 49.306 registrovanih korisnika, koji su radili testove, odabrali zanimanja, napravili akcione planove i kreirali biografije. U 2020. godini, portal BOŠ Karijera dobio je novi identitet, kroz redizajn i unapređivanje funkcionalnosti portala u skladu sa potrebama mlađih i u skladu sa tim imao 845.170 poseta. Takođe, ažurirana je i baza fakulteta i visokih škola. Baza zanimanja dopunjena je novim sadržajima i ažurirano je preko 200 zanimanja novim informacijama, a opisi zanimanja su prilagođeni trenutnoj situaciji na tržištu rada. Napisan je i objavljen 31 tekst o novim zanimanjima, o prilikama za prakse i volontiranje, kao i o aktuelnim konkursima za posao.

MREŽA DOBRE ENERGIJE

Sajt [Mreže dobre energije](#) osmišljen je kao najvažniji komunikacioni alat svih aktivnosti koje članice Mreže sprovode na planu unapređenja lokalne energetske politike. Sajt služi za predstavljanje primera dobre prakse u lokalnoj energetici, predstavljanje istraživanja o sprovođenju energetske politike na lokalnom nivou, kao i pružanje informacija i obrazovanje svih zainteresovanih strana. Sajt Mreže dobre energije BOŠ kreira i održava zajedno sa RES fondacijom i Pokretom gorana Vojvodine.

Mreža Dobre
Energije
Мрежа Добре Енергије

KOALICIJA 27

Sajt [Koalicija 27](#) formiran je sa ciljem da se na jednom mestu objedini prikaz aktivnosti Koalicije i tako omogući bolji uvid javnosti u rad ove grupe. Na sajtu su predstavljene publikacije koje su nastale tokom sedam godina zajedničkog rada organizacija članica poput alternativnih izveštaja o napretku Srbije u procesu pridruživanja Evropskoj uniji, kao i reakcije na aktuelna pitanja i probleme u oblasti životne sredine i klimatskih promena. Sajt javnosti pruža i informacije o organizacijama članicama i fokusu njihovog rada, kao i temama kojima se one bave u okviru rada Koalicije. Na sajtu su dostupne informacije o projektu Zeleni inkubator, kao i vesti o aktivnostima koje podržane organizacije sprovode u okviru svojih projekata. U toku 2020. godine portal je zabeležio 11.094 poseta, a Izveštaj Koalicije 27 preuzet je sa sajta 543 puta.

ODRŽIVI RAZVOJ ZA SVE

Platforma za opštedruštveni dijalog [Održivi razvoj za sve](#) omogućava uspostavljanje široke diskusije među najznačajnijim nedržavnim akterima u Srbiji poput civilnog društva, korporativnog sektora, akademske i istraživačke zajednice, profesionalnih udruženja, medija i građana o usklađivanju razvojnih prioriteta Srbije sa ciljevima sadržanim u Agendi za održivi razvoj 2030. Na sajtu Platforme predstavljene su informacije o ciljevima održivog razvoja, podaci o aktivnostima koje sprovode članovi Platforme, publikacije i srodne vesti.

PROGOVORI O PREGOVORIMA

Portal [Progovori o pregovorima](#) nastao je 2013. godine u okviru istoimene inicijative, i od tada ima za cilj da građanima Srbije približi i objasni proces evropskih integracija. Sajt je ažuriran na dnevnom nivou, a u okviru pet kategorija (Vesti, U fokusu, Intervju, Analize i Važno je) objavljujemo aktuelne informacije o statusu evropskih integracija u Srbiji i na Zapadnom Balkanu, pregovaračkim poglavljima i ostalim relevantnim temama u ovoj oblasti. Osim aktuelnih informacija, na portalu se mogu pronaći brojna dokumenta u vezi sa ovim procesom – strategije, izveštaji, akcioni planovi i drugo. U 2020. godini posećenost sajta Progovori o pregovorima iznosila je 33.900 poseta.

Objavljujemo i istoimeni bilten o procesu pregovora, u kome detaljnije obrađujemo aktuelne teme, pitanja i izazove u procesu, kako one sa kojima se suočava Srbija na evropskom putu, tako i one sa kojima se suočava Evropska unija. Tokom 2020. godine, objavili smo 13 izdanja mesečnog biltena.

MINGL

Portal [Mingl](#) nastao je 2007. godine, sa ciljem da srednjoškolcima/kama ponudi pregled informacija o studiranju, stipendijama, volontiranju, kursevima, radionicama i seminarima, na osnovu kojih oni mogu aktivno da razmišljaju o svom obrazovanju, profesionalnom razvoju i karijeri. Tokom prvih šest godina rada, Mingl je informisao srednjoškolce/ke, a vremenom je, rastući i razvijajući se zajedno sa svojim čitaocima, počeo da se bavi temama koje su namenjene mladima generalno. Mingl sarađuje sa *Unijom srednjoškolaca Srbije*, omladinskim portalima *Youth.rs* i *Youth Vibes*, kao i sa *N1 televizijom*. U 2020. godini Mingl je ostvario uspešnu medijsku saradnju i sa *Univerzitetom Metropolitan*, agencijom *KomunikArt*, kao i sa *Krovnom organizacijom mladih Srbije*.

Beogradska otvorena škola

Portal je, takođe, u godini iz nas dobio novi dizajn, koji je uspešno prilagođen potrebama ciljne grupe Mingla, kao i mobilnoj verziji sajta. Mingl sada sadrži pet kategorija: Naslovna, Konkursi, Najave, Budi u toku i Ko smo mi. Svaka od ovih kategorija sadrži i svoje potkategorije, među kojima se izdvaja Mingl kutak koji predstavlja glavnu bazu autorskih tekstova dopisnika i dopisnica Mingla, među kojima je posebno aktuelna rubrika intervjuja koje članovi i članice Mingla rade sa uspešnim mladim ljudima. Autori tekstova na Minglu su mlađi iz cele Srbije, a sadržaj se ažurira na dnevnom nivou. Portal poseduje i segment *Savetovalište za karijeru*, poseban edukativni kanal *Videopedija*, a posetioci imaju priliku i da prilikom ulaska na sajt učestvuju u anketi koja se odnosi na aktuelna omladinska pitanja i događaje.

Redakcija Mingla trenutno broji više od 15 članova/ica – dopisnika/ca, fotografa/kinja, lektora/ki i urednika/ca. Portal Mingl je članica i jedan od osnivača Asocijacije online medija, prvog udruženja te vrste u regionu, zajedno sa 20 drugih internet portala iz svih delova Srbije. Tokom 2020. godine, Mingl je imao 28.981 korisnika, preko 500 objava u svim kategorijama i ukupno 58.036 poseta. U toku 2020. godine, Mingl je bio medijski sponzor i saradnik za preko 10 organizacija i događaja. Kako mlađi slobodno vreme najviše provode na društvenim mrežama, Mingl poseduje i svoj Instagram nalog sa preko 2.200 pratilaca, gde se na svakodnevnom nivou ažuriraju informacije koje se nalaze na portalu.

WEB4JOBS

[WeB4JOBS](#) je *one-stop-shop* platforma koja povezuje nezaposlene mlade sa Zapadnog Balkana u cilju unapređivanja njihovog znanja o tržištu rada, a pokrenuta je 2020. godine. Svrha platforme je da integriše i promoviše mobilnost u regionu i omogući mlađima edukativne razmene i sticanje radnog isksutva u susednim zemljama. Uz pomoć WeB4JOBS-a moguće je pretraživati konkurse za poslove, ali i pronaći relevantne resurse za pokretanje posla, karijerni razvoj i dodatnu edukaciju. Platforma je u toku 2020. godine imala 25.036 pregleda, a 231 jedinstveni korisnik dobio je informacije o mobilnosti na Zapadnom Balkanu, a 1.604 jedinstvenih korisnika je dobio informacije o otvorenim konkursima za poslove na Zapadnom Balkanu, kao i o karijernom razvoju.

TRANSFORMATOR CIVILNOG DRUŠTVA

Platforma [Transformator civilnog društva](#) je kreirana na samom početku projekta *Civilno društvo za unapređenje pristupanja Srbije Evropskoj uniji*. Cilj ove platforme je da olakša komunikaciju i pruži neophodne informacije kako programskim partnerima, tako i zainteresovanim organizacijama civilnog društva na teme civilnog društva i evropskih integracija Srbije.

Platforma se sastoji iz dva dela – javnog i intranet dela. Prvi deo platforme je javan i može mu pristupiti svako. Sadrži informacije koje su korisne programskim partnerima, ali i drugim organizacijama civilnog društva i zainteresovanim pojedincima. Osim informacija koje upućuju na ciljeve, aktivnosti i dosadašnje rezultate CS4EU projekta, portal služi i informisanju, te se jedan deo ažurira na dnevnom ili bar nedeljnou nivou. Takođe, značajna i vrlo posećena kategorija na portalu posvećena je otvorenim pozivima za finansijsku podršku organizacijama civilnog društva, čime se osim partnera, podstiču i druge organizacije da traže dodatne izvore finansiranja. Osim toga, portal sadrži i adresar relevantnih institucija i organizacija, i brojna prikupljena dokumenta – strategije, akcione planove, zakone, i drugo. Unutrašnji deo predstavlja intranet za komunikaciju između programskih partnera međusobno, ali i sa BOŠ timom. Na ovom delu sajta, mogu pronaći dokumenta od važnosti, ali i materijale neophodne za sprovođenje projekata, kao i odgovore na najčešće postavljena pitanja, a u kalendaru mogu uneti svoje planirane aktivnosti. Ukupan broj poseta platformi tokom 2020. godine bio je 18.900.

JAVNO ZAGOVARANJE

Za potrebe eksterne komunikacije sa javnošću i potrebe interne komunikacije sa partnerima na projektu *Aktivni građani - bolje društvo: zagovaranjem ka saradnji i demokratskom razvoju*, BOŠ je razvio platformu [Javno zagovaranje](#). Ova platforma je čvoriste svih informacija o implementaciji projekta, radu projektnih i programske partnera u realizaciji njihovih zagovaračkih inicijativa, kao i projektnih aktivnosti koje su usmerene ka jačanju kapaciteta partnera u javnom zagovaranju. Takođe, jedan deo portala je intranet platforma koja služi za internu komunikaciju na projektu i otvorena je samo za partnere. Portal je u toku 2020. godine zabeležio 26.236 poseta i 6.632 korisnika.

PARTNERI I DONATORI

- Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID)
- BOŠ Alumni mreža
- Britanska ambasada u Beogradu
- Centralno-evropski univerzitet (CEU)
- Erasmus+ programa strateških partnerstava u oblasti stručnog obrazovanja i obuka
- Erasmus+ programa u oblasti izgradnje kapaciteta u visokom obrazovanju
- Evropska fondacija za klimu
- Evropska komisija, Izvršna agencija za obrazovne, audiovizuelne i kulturne politike (EACEA), program *Evropa za građane i građanke*
- Evropska unija
- Evropska unija kroz Program za zapošljavanje i socijalne inovacije
- Europe Beyond Coal
- Fond Braće Rokfeler
- Fondacija Tempus
- Fondacija za otvoreno društvo
- Fondacija za otvoreno društvo, Srbija
- Fridrih Ebert Fondacija
- Institute for Democracy and Mediation, Tirana
- Internews
- Konrad Adenauer Fondacija (KAS)
- Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom Vlade Republike Srbije
- Ministarstvo omladine i sporta
- Nacionalna agencija Bugarske (Erasmus+)
- Nemačka organizacija za međunarodnu saradnju
- Novi Sad omladinska prestonica Evrope – OPENS
- Program Ujedinjenih nacija za razvoj
- Purpose Foundation
- Solidar Suisse
- SIM Mentoring
- Švajcarska kancelarija za saradnju
- Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)
- Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva
- Univerzitet u Sofiji EaSI
- University of Applied Labour Studies
- Vlada Švajcarske
- Vlada Nemačke

TIM

ZA SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I
SMANJENJE SIROMAŠTVA
SOCIAL INCLUSION AND POVERTY REDUCTION UNIT

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

**KONRAD
ADENAUER
STIFTUNG**

 FONDACIJA
TEMPUS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

 **Švedska
Sverige**

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Co-financed by
the European Union

 Foreign &
Commonwealth
Office

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**

 **Rockefeller
Brothers Fund**
Philanthropy for an Interdependent World

 **OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS**

Podržano od strane
Evropske unije u okviru programa
„Evropa za građane i građanke“

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

PURPOSE

 CEU CENTRAL
EUROPEAN
UNIVERSITY

KLIJENTI

- British American Tobacco
- Confluence Property Management
- Delta Holding
- Ernst&Young
- Kuehne + Nagel International AG
- Mercator-S
- McCann marketinška agencija
- Nelt
- Nordijska biznis alijansa
- NLB banka u Srbiji
- OTP banka u Srbiji
- VIP mobile

DELTA
HOLDING

McCANN
BEOGRAD

PARTNERI I SARADNICI

- Access Info Europe
- Albanian National Orphans Association
- Alijansa za zdravlje i životnu sredinu (HEAL)
- AllThingsTalk
- Asocijacija Beyond Barriers
- Asocijacija Mosaico
- Asocijacija za demokratski prosperitet ZID
- Association for Environmental Improvement E Group
- Association Leaders for Education, Activism and Development
- Association of Citizens *Youth Can*
- Austrijski pokret omladinskih radnika – ÖJAB
- A11 – Inicijativa za ekonomска и socijalna prava
- Balkan Green Foundation
- Balkanska istraživačka mreža Srbija (BIRN)
- Bečka asocijacija volontera u obrazovanju (VAEV)
- Beogradski fond za političku izuzetnost BFPE
- CEE Bankwatch Network
- Centar savremene politike/European Western Balkans
- Centar za edukaciju i transparentnost – CETRA
- Centar za ekonomski prosperitet i slobodu
- Centar za ekologiju i održivi razvoj Subotica
- Centar za istraživačko novinarstvo Srbije
- Centar za visoke ekonomiske studije
- Center for Educational and Development Initiatives *Innova Lab*
- Čovekoljublje
- Da se zna
- Deli – Prostor za kreativno delovanje
- Društvo za zaštitu i proučavanje ptica
- Dunavski Unverzitet Krems
- DW Akademija
- Ecology KM d.o.o, Bugarska
- Edukativni centar Kruševac
- Eduardo Frei Fondacija (PolitIKAS)
- Eko straža Beograd
- Eko straža Šabac
- EcoNomic Expert Community Association

- ENECA
- Fondacija Tijana Jurić
- Fondacija Ana i Vlade Divac
- Fondacija Centar za demokratiju
- Građanska alijansa za socijalnu inkluziju
- GONG
- Horeca Partners
- Inicijativa za prava osoba sa mentalnim invaliditetom MDRI-S
- Institut za omladinski razvoj – KULT
- Institut alternativa
- Internet društvo Srbije
- INTERPROJECTS
- Inženjeri zaštite životne sredine
- ISON PSYCHOMETRICA
- Južne vesti
- Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom Republike Srbije
- Kaunas Tehnološki univerzitet
- Kreativno-zabavna radionica za mlade *Urban Stream*
- Kreni-Promeni
- Krovna organizacija mladih Moldavije
- Krovna organizacija mladih Rumunije
- Krovna organizacija mladih Slovenije
- Krovna organizacija mladih Srbije
- Lawyers Association LEGAL Think
- Lens
- Lokalna samouprava Düzce, Turska
- Međunarodni centar Olof Palme
- Mladi građani
- Mladi info
- Mladi istraživači Srbije
- Mreža za istraživanje kriminala i korupcije – KRIK
- Mreža za klimatsku akciju
- Nacionalna asocijacija profesionalaca koji rade sa osobama sa invaliditetom (NARHU)
- Nacionalna koalicija za decentralizaciju
- Nacionalni omladinski savet Makedonije
- Nezavisno udruženje novinara Srbije
- New Paradigm Ventures (SB)
- NGO Aktivna Zona
- NGO Klasterska inicijativa

- Novosadska novinarska škola
- Novosadski edukativni centar
- NVO Atina
- OAED - Evropsko obrazovanje, konsultantske usluge i usluge koučinga Istanbul
- Odbor za ljudska prava Valjevo
- Omladinski komunikacioni centar
- Opština Šid
- Organizacija za razvoj karijere i omladinskog preduzetništva *Connecting*
- PhoenixKM BVBA
- PINA
- Podrinjski antikorupcijski tim
- Pokrajinska direkcija za obrazovanje Düzce, Turska
- Pokret gorana Vojvodine
- Pribojska inicijativa za mlade i udruživanje civilnog sektora
- Privredni forum mladih
- Protok 21
- REDVET
- Renewables and Environmental Regulatory Institute (RERI)
- Republički sekretarijat za javne politike
- RES Fondacija
- Saxon Univerzitet primenjenih nauka
- SHARE Fondacija
- SIM – Italijanska škola mentorstva
- Social Help for Women Householders
- Stalna konferencija gradova i opština
- Svetska organizacija za prirodu - WWF Adria
- Tehnička škola Užice
- Timočki omladinski centar
- TV Forum
- Udruga za mlade Alfa Albona
- Udruženje javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca Srbije
- Udruženje Marija Kiri
- Udruženje Res Publika, Kragujevac
- Udruženje slobodnih stanara i vlasnika privatnih zgrada
- UG Novi put Kraljevo
- Univerzitet Metropolitan
- Univerzitet u Padovi
- Univerzitet u Plovdivu *Paisii Hilendarski*
- Univerzitet u Sofiji
- Univerzitet za primenjene studije rada
- Užički centar za prava deteta

- Vjosa Explorer
- Volonterska jedinica Plovdiv 112
- Zaštita potrošača
- Zgura-M Ltd, Bugarska

OBRAZOVNI PROGRAM STUDIJE BUDUĆNOSTI

Beogradska otvorena škola kroz jednogodišnje multidisciplinarnе akademske studije za odabране studente i studentkinje beogradskih univerziteta već 28 godina razvija buduće nosioce društvenih promena. O relevantnosti ovog programa najviše govore sami alumnisti i alumnistkinje, koji su danas na važnim pozicijama u javnom i poslovnom sektoru, te u nacionalnoj i svetskoj akademskoj zajednici, a koji su i danas uključeni u brojne aktivnosti BOŠ-a.

Program je namenjen studentima završnih godina i master studija beogradskih univerziteta koji su radoznali, ambiciozni, željni znanja i koji su posvećeni kontinuiranom ličnom i profesionalnom razvoju. Oni su aktivni, sa vrlo jasnim osećajem i potrebom da svoju zajednicu menjaju i čine je boljom. Prožimanje različitih ideja i iskustava uvek je bila najveća vrednost u obrazovnim programima, što daje posebnu dinamiku i raznovrsnost u obrazovnom procesu. Program Studije budućnosti se konstantno unapređuje i usklađuje sa potrebama korisnika i modernim tendencijama u obrazovanju.

Aktiviraj budućnost – promotivni materijal za upis XXVIII generacije na obrazovnom programu Studije budućnosti

Jednogodišnji multidisciplinarni program Studije budućnosti sastoji se od:

- Modula znanja i veština:
  - **Budućnost države i društva,**
  - **Veštine za budućnost,**
  - **Učionica 4.0 i**
  - **Pogledi ka Evropi;**
- Programa stažiranja;
- *Alumni2Students* programa mentorstva;
- Izrade završnog projekta.

Program Studije budućnosti finansiran je od strane Beogradske otvorene škole, dok je jesenji semestar 2020/21. godine realizovan uz podršku alumni donacija prikupljenih u okviru treće alumni donatorske žurke koja je usled pandemije i preventivnih mera održana kao niz online događaja od 10. do 16. septembra 2020. godine.

U 2020. godini realizovana su dva semestra na obrazovnom programu:

- Drugi semestar akademske 2019/20. godine za 22 studenta XXVII generacije koji je trajao od 20. januara do 27. aprila 2020,
- Prvi semestar akademske 2020/21. godine za 22 studenta XXVIII generacije koji je trajao od 3. oktobra do 30. decembra 2020. godine.

Tokom 2020. godine, realizovana su četiri modula za 44 studenta obrazovnog programa Studije budućnosti. U ovom periodu, organizovano je 80 predavanja i radionica i pripremljeno je 14 završnih projekata (dva akademska eseja, tri predloga praktičnih politika, dve studije slučaja i sedam podkasta) objavljenih u zborniku završnih radova XXVII generacije studenata. Generacija XXVII je prva koja je imala priliku da učestvuje u izradi podkasta. Ukupno 44 studenta učestvovalo je u realizaciji programa stažiranja i kroz saradnju sa mentorima na praksi steklo znanja i veštine neophodne za tržište rada. *Alumni2Students* program mentorstva je obuhvatio 44 studenta.

Drugi semestar XXVII generacije obrazovnog programa Studija budućnosti (akademska 2019/20. godina)

Studenti XXVII generacije u 2020. godini imali su prilike da slušaju i učestvuju na predavanjima u okviru nastavnih modula Učionica 4.0 i Pogledi ka Evropi.

Modul Učionica 4.0

Cilj modula je da upozna studente sa širim društvenim implikacijama nove tehnološke revolucije. Kroz nastavu na ovom modulu, ukazuje se na ključne izazove, opasnosti i prednosti koje revolucija 4.0 nosi kako za pojedinca tako i za globalno društvo u celini. Predavanja u okviru Učionice 4.0 studentima pružaju mogućnost da spoznaju kompleksni odnos tehnologije i društva i da na ličnom, ali i profesionalnom nivou spremno dočekaju izazove koje ove tehnološke revolucije donosi. Studenti imaju jedinstvenu priliku da sa eminentnim predavačima razgovaraju na teme iz oblasti arhitekture, novih tehnologija, medicine, informacionog društva i novih medija.

Modul Pogledi ka Evropi

Cilj modula je da osposobi studente da kritički promišljaju buduće pravce razvoja Evropske unije (EU). Kroz multidisciplinarni pristup svakoj od tema koje se obrađuju, studentima je omogućeno da se upoznaju sa postojećim projekcijama razvoja EU, argumentovano pokreću i učestvuju u debatama o različitim scenarijima razvoja najznačajnijih praktično-političkih procesa u EU.

Pandemija koronavirusa je u 2020. godini značajno uticala na redovne aktivnosti u okviru Studija budućnosti. U skladu sa novonastalom situacijom, od sredine marta sva predavanja i vannastavne aktivnosti su prebačene u online format. Takođe, promocija Studija budućnosti u okviru kampanje za upis XVII generacije polaznika je u celosti realizovana online. Na ovaj način, nastava i promotivne aktivnosti na Studijama budućnosti su zadržale kontinuitet i uspešno se prilagodili novim uslovima funkcionisanja.

Kroz realizaciju programa stažiranja, svi studenti XXVII generacije su obavili praksu u partnerskim organizacijama i institucijama, u periodu od novembra 2019. do jula 2020. godine.

Pored nastave na programu, realizovana je Zimska škola timskog rada za 14 studenata i studentkinja XXVII generacije. Zimska škola timskog rada održana je na planini Gučevu, u periodu od 5. do 8. marta 2020. godine. Treneri Beogradske otvorene škole su studentima XXVII generacije kroz radionice i interaktivna predavanja predstavili značaj rada i uloga u timu, kao i način rešavanja konfliktnih situacija putem veština pregovaranja. Učešćem na Zimskoj školi, studenti su se bliže upoznali i povezali, a od grupe postali tim.

XXVII generacija na Zimskoj školi na Gučevu

Realizovane vannastavne aktivnosti u drugom semestru akademske 2019/20. godine za studente XXVII generacije su:

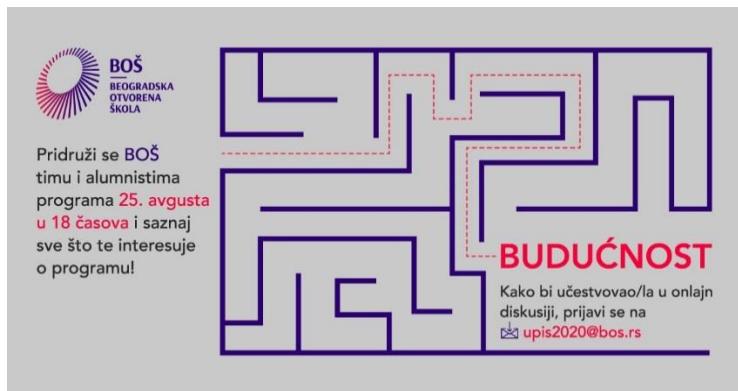
- Druženja studenata jednom mesečno;
- Filmski maratoni;
- Književni klub;
- *Students2Students* predavanja;
- Kurs o finansijskom modelovanju realizovan u saradnji sa *New Paradigm Ventures* iz Beča.

Prosečna ocena modula Učionica 4.0 je 4,73, a Pogledi ka Evropi 4,59; dok bi program ponovo upisalo 91 odsto studenata. U prolećnom semestru 2020. godine nastavljeno je sa organizovanjem celine *Students2Students* (S2S) u okviru koje studenti tekuće generacije pripremaju predavanje za ostale polaznike ovog programa. Glavna ideja S2S je da studenti dobiju priliku da međusobno razmenju znanja i veštine koje poseduju, u vidu interaktivnih i pažljivo pripremljenih predavanja. Predavanja se mogu organizovati i u parovima, kako bi se ohrabrla interdisciplinarnost kada je u pitanju tema, sadržaj predavanja i metode. Teme predavanja se mogu temeljiti na ličnim interesovanjima studenata, bez obzira na to da li ona dolaze iz akademske, profesionalne ili neke druge sfere.

U okviru S2S programa, sedmoro studenata XXVII generacije predložilo je svoje teme, koje su obrazložili kroz kratke prezentacije. Nakon toga odabrane su dve teme predavanja, od kojih je jedna realizovana tokom prolećnog semestra *Bihevioralna ekonomija: Heuristici i pristrasnosti*.

U saradnji sa *New Paradigm Ventures* iz Beča, uvedena je i realizovana još jedna celina u okviru Studija budućnosti – kurs o finansijskom modelovanju. Za učešće se prijavilo 13 studenata koji su kroz dva seminara, 9. i 16. aprila 2020. stekli osnovne veštine potrebne za finansijsko modelovanje. Studenti su potom kroz timski rad primenili stečena znanja i izradili finansijske planove za dva startapa iz Ugande i jedan iz Austrije, uz podršku tima iz *New Paradigm Ventures*. Kurs je završen radionicom održanom 13. maja, na kojoj su timovi prezentovali svoje rezultate.

Studenti XXVII generacije učestvovali su u realizaciji godišnjih prezentacija programa Studije budućnosti. Prva online prezentacija za zainteresovane studente beogradskih univerziteta održana je 11. juna 2020. godine pod nazivom *Razgovori o budućnosti*. Druga online prezentacija pod nazivom *Zumiraj budućnost* održana je 25. avgusta 2020. godine. U okviru promotivne kampanje za upis XXVIII generacije, organizovan je i Instagram Ask Me Anything Livestream 24. jula 2020.

Vizual online prezentacije o Studijama budućnosti *Zumiraj budućnost*

Prvi semestar XXVIII generacije obrazovnog programa Studija budućnosti (akademska 2020/21. godina)

Nakon realizovane kampanje u dva upisna kruga u periodu maj – septembar 2020. godine i procesa selekcije kandidata, odabранo je 22 studenta XXVIII generacije, koji su u drugoj polovini 2020. godine uspešno završili jesenji semester obrazovnog programa Studije budućnosti. Zbog prilagođavanja pandemiji, najveći deo aktivnosti u semestru organizovan je online, dok su samo tri prva predavanja na modulu Veštine za budućnost održana u BOŠ-ovoj učionici, pridržavajući se preventivnih mera. Jesenji semester trajao je od 3. oktobra do 30. decembra 2020. godine.

XXVIII generacija BOŠ-ovih studenata

Studenti XXVIII generacije, koji dolaze sa 15 različitih fakulteta, u 2020. godini imali su prilike da slušaju i učestvuju na predavanjima u okviru nastavnih modula Budućnost države i društva i Veštine za budućnost.

Modul Budućnost države i društva

Cilj ovog modula je da studente pripremi na promene i upozna ih sa aktuelnostima koje se dešavaju pod rastućim uticajem društvenih, ekonomskih, političkih faktora koje se vezuju za državu i njen položaj na međunarodnoj sceni, ali i za pojedinca i njegov razvoj u kontekstu u kome se nalazi. Kroz interaktivna predavanja studenti stiču znanja o temama koje se odnose na razvoj savremenog sveta, procesima održivog razvoja i klimatskih promena, odnosima između države, društva i društvenog aktivizma, radne snage, ali i kritičkog mišljenja kao osnove za promatranje budućnosti i promena koje ona sa sobom nosi.

Modul Veštine za budućnost

Cilj modula je da studentima pruži priliku da steknu veštine koje će povećati njihovu zapošljivost i konkurentnost na tržištu rada, a koje će imati prilike da dodatno razvijaju na programu prakse ili u okviru prvog zaposlenja. Ovaj modul, pored toga što nudi veštine koje su neophodne za 21. vek, nudi i drugi set veština, čijim sticanjem studenti dobijaju mogućnosti da budu lideri promena u svom okruženju.

U jesenjem semestru realizovane su sledeće vannastavne aktivnosti:

- Filmsko veče;
- Književni klub;
- Master Class na temu Razvoj karijere u doba globalizacije koji je održala Bojana Perišić, Sales Director, Vice Media Group Berlin. Studenti su kroz višečasovni Master Class razgovarali o karijeri, novim karijernim putevima i zajedno učestvovali na radionicama koje je predavačica priredila.

U toku jesenjeg semestra, XXVIII generacija studenata i studentkinja Studija budućnosti je otpočela *Alumni2Students* (A2S) program mentorstva. U realizaciji ovogodišnjeg programa, od ukupno 22 mentora, osam alumnista su po prvi put u ovoj ulozi u BOŠ-u. Prva, uvodna radionica organizovana je 10. decembra 2020. putem platforme Zoom, dok mentorski parovi imaju obavezu da organizuju osam mentorskih sastanaka do avgusta 2021. godine.

Prosečna ocena modula Budućnost države i društva 4.0 je 4,43, a Veštine za budućnost 4,5.

Tokom jesenjeg semestra, studenti XXVIII generacije imali su prilike da učestvuju u realizaciji i drugih aktivnosti Beogradske otvorene škole, poput učešća u izradi *Biltena o procesu pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji* u okviru projekta Progovori o pregovorima. U jesenjem semestru, specijalna predavanja koja su privukla značajnu pažnju studenata tekuće generacije su *Fantastična škola* koje je održao pisac i direktor izdavačke kuće Fabrika knjiga, Dejan Ilić (3. novembar 2020) i *Gde je kultura*, predavanje o angažovanosti ulične umetnosti koje je održao Andrej Josifovski – Pijanista (24. novembar 2020), zatim predavanje *Zašto (ne) verujemo nauci i zbog čega je to uopšte bitno?*, koje je održao Mile Mišić (18. decembar 2020).

Dodela diploma studentima XXVII generacije obrazovnog programa Studije budućnosti

Dodela diploma studentima XXVII generacije organizovana je 21. septembra 2020. godine u okviru šeste godišnje regionalne konferencije Beogradske otvorene škole Move.Link.Engage. Alumni mreži Beogradske otvorene škole pridružilo se 22 studenta XXVII generacije i mreža sada broji 1.291 alumnista.

Program stažiranja

Tokom 2020. godine nastavljena je saradnja sa partnerskim institucijama i organizacijama iz prethodne akademске godine i započeta saradnja sa novim partnerskim organizacijama. Studenti su imali prilike da, u saradnji sa mentorom iz date kompanije i institucije, program prakse obave u sledećim organizacijama i institucijama, uključujući i Beogradsku otvorenu školu - A11 Inicijativa za ekonomski i socijalna prava, Advokatska kancelarija Milošević, Advokatska kancelarija Vidović Anđelković, Agencija Black Box, Agencija Olaf&McAteer, Agencija Ovation BBDO, British Council, Centar za visoke ekonomski studije (CEVES), Centar za međunarodne i bezbednosne poslove (ISAC fond), Centar za obrazovne politike, Centar za socijalnu politiku, Centar za zaštitu i pomoć tražiocima azila, Da se zna!, Fondacija Hajnrih Bel, Ernst & Young Srbija, European Western Balkans, Fondacija Konrad Adenauer, Institut ekonomskih nauka, Impact Hub, Institut za evropske studije, Kid Hub, Liceulice, Nedeljnik Vreme, Nova iskra - dizajn inkubator, NewStartegy, OTP banka, Paušal, Portal Mladi, Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, Poverenik za zaštitu ravnopravnosti, Razlivalište, Rooster produkcija, StartIT, Svetska banka, Tim za socijalnu inkluziju i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije, Udruženje KROKODIL, Vizantološki institut, Srpska akademija nauke i umetnosti, Zaštitnik građana (Ombudsman).

Alumni mreža Beogradske otvorene škole

U 2020. godini, alumnisti Beogradske otvorene škole bili su uključeni u mnogobrojne aktivnosti na Studijama budućnosti. Oni su predavači na programu, članovi programskog odbora programa, ali i mentori na *Alumni2Students* programu mentorstva. A2S program je u 2020. bio realizovan za XXVII i XXVIII generaciju studenata. Program mentorstva u jesenjem semestru akademске 2020/21. godine obuhvata 22 mentora od kojih je osam novih alumnista u programu. Za sve mentore i mentije, organizovana je i uvodna radionica sa ciljem upoznavanja sa konceptom mentorstva, ali i sa vodičem za ovaj program. Već isprobani algoritam Beogradske otvorene škole je i ove godine upario po jednog studenta i mentora, alumnistu Beogradske otvorene škole. U ovom programu u 2020. godini učestvovalo je 31 mentor.

Alumni odbor

Alumni odbor je zasebno telo u okviru BOŠ-ove alumni mreže, koje čine izabrani predstavnici svih generacija i programa Beogradske otvorene škole. Alumni odbor se sastaje na mesečnom nivou i u saradnji sa alumni organizacionim timom BOŠ-a i izabranim predsedništvom BOŠ-ove alumni mreže ravnopravno doprinosi strateškom i programskom razvoju BOŠ-ove alumni mreže. Alumni odbor se tokom 2020. godine sastao osam puta, a činilo ga je ukupno 33 predstavnika i predstavnica svih generacija i programa glavnog jednogodišnjeg multidisciplinarnog programa neformalnog obrazovanja Beogradske otvorene škole. U skladu sa postavljenim ciljevima u Akcionom planu, BOŠ Alumni mreža organizovala je niz tematskih ili spontanih okupljanja u cilju zabave i/ili učenja radi bolje međugeneracijske i međusektorske saradnje između alumnista. Organizovali su i učestvovali u trećoj donatorskoj žurci, na jednom *Tulumniju* i pet *AlumniTalks-a*.

Tulumni, koji predstavlja okupljanja alumnista inicirana i osmišljena od strane generacija, uspešno je organizovala XVIII generacija BOŠ-ovaca. Usled promene adrese Beogradske otvorene škole, ovaj *Tulumni* je 27. februara organizovan u Beograđanci kao oproštaj od dugogodišnje lokacije BOŠ-a. *AlumniTalks*, predavanja za alumniste kreirana su i odabранa tako da ponude nove uglove gledanja na teme važne za njihovo lično usavršavanje. U 2020. godini realizovana su sledeća predavanja: „Internet umetnost ili umetnost na internetu?“ (Ana Samardžić, održano 16. aprila), „Policjsko nasilje, protesti i neredi u SAD 2020. godine“ (Marko Žilović, održano 19. juna), „Uticaj COVID-19 pandemije na srpsku ekonomiju“ (Lazar Šestović, održano 29. juna), „Zašto Montessori sada?“ (Jovana Tripunović i Sena Marić, održano 23. oktobra) i „Mentalno zdravlje u doba pandemije“ (Bojana Obradović i Ivan Stanojević, održano 21. novembra). Takođe, na inicijativu BOŠ-a, organizovan je *Politički triptih* koji je predstavljao platformu za razgovor i promišljanje važnih aktualnih političkih tema. U okviru *Političkog triptiha* realizovana su tri panela: „Kako je promenjena vlast u Crnoj Gori: izbori i posledice“ (Vladimir Pavićević, Milan Sitarski i Branko Vučinić, održan 9. oktobra), „Izbori u SAD: Povratak konvencionalnog ili Trampov drugi mandat?“ (Vladimir Petrović, Milan Mišić, Denis Kolundžija i Milorad Bjeletić, održan 6. novembra) i „Quo Vadis: Budućnost kosovskog dijaloga“ (Dragiša Mijačić, Miloš Ković i Mladen Mrdalj, održan 4. decembra).

Prvi BOŠ Politički triptih

Takođe, BOŠ alumni mreža realizovala je prvu sezonu podkasta koji je nagrađen kao jedna od tri najinovativnije ideje u oblasti digitalnih medija u regionu Zapadnog Balkana tokom 2019. godine. Podkast, „Fusing Futures: Light them Up“ obuhvatilo je osam audio epizoda i jedno video predavanje. Prva sezona istražila je uticaj tehnologije na klimatske promene i okupila alumniste koji se bave tehnološkim rešenjima u skladu sa agendom održivog razvoja. Epizode su slušane na svim kontinentima, a pet zemalja sa najvećim brojem slušanja su Srbija, Sjedinjene Američke Države, Bosna i Hercegovina, Nemačka i Turska. Prva sezona je zabeležila više od 3.500 slušanja.

Alumnisti koji su gostovali u podkastu

Alumni donatorska žurka

Alumnisti 26 generacija BOŠ-ovog jednogodišnjeg obrazovnog programa učestvovali su u online nedelji od 10. do 16. septembra kako bi kroz treću donatorsku žurku podržali realizaciju glavnog jednogodišnjeg multidisciplinarnog programa neformalnog obrazovanja Beogradske otvorene škole. Donatorska žurka je organizovana kroz saradnju članova Alumni odbora, a uz organizacionu podršku BOŠ tima zaduženog za odnose sa alumnistima.

U okviru donatorske nedelje, za alumniste je organizovan niz aktivnosti: akustična livetream svirka kantautora FlukeT (održana 10. septembra), razgovor sa regionalnom književnicom Rumenom Bužarovskom (održan 11. septembra), predavanje „Mapiranje svemira, mapiranje budućnosti: Kako da razumemo nevidljive evolucije?“ astrofizičara Darka Donevskog (održano 15. septembra) i BOŠ trivia veče (održano 16. septembra). Pored toga, donatori i učesnici su dobili na poklon knjigu „Solen: Grad duhova“ i prozvode kompanije Servus i ostvarili su popuste pri kupovini proizvoda Moritz Eis i Organela. Ukupno 52 alumnista/kinja su donirali i na ovaj način iskazali spremnost da doprinesu finansijskoj održivosti programa i njegovom daljem razvoju. Doniranim sredstvima obezbeđeno je finansiranje više od 30 predavanja u okviru programa.

BOŠ Alumni mreža je postala bogatija za 22 nova člana, studenta i studentkinja XXVII generacije, koji su uspešnim završetkom programa stekli uslove za prijem u BOŠ Alumni mrežu, čime se ukupan broj članova mreže povećao na 1.291.

Aktivnosti:

- Održano osam sastanaka Alumni odbora;
- Održana treća alumni donatorska žurka;
- Održan jedan Tulumni;
- Održana pet AlumniTalks-a;
- Održan BOŠ politički triptih;
- Realizovan alumni audio podkast "Fusing Futures: Light them Up".

Rezultati: _____

- Obezbeđen deo finansijske podrške za jedan semestar program Studije budućnosti;
- Unapredene mogućnosti unutar i međugeneracijskog povezivanja alumnista i alumnistkinja.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Realizacijom obrazovnog programa Studije budućnosti doprinosi razvoju ljudskih resursa mlađih. Kroz ovaj obrazovni program BOŠ prepoznaje lide u različitim oblastima, spremne da menjaju i unapređuju sebe i svoje okruženje. O rezultatima BOŠ-ovih programa najbolje govori činjenica da bogatu alumni mrežu čini blizu 1.300 izvrsnih pojedinaca, koji su na važnim pozicijama u svim sektorima. Međutim, ono što je jedinstveno za ovu mrežu jeste kontinuirana posvećenost i uključenost BOŠ-ovih aluminista u brojne druge aktivnosti BOŠ-a, a posebno u razvoj i realizaciju programa Studija budućnosti.

OBRAZOVNI PROGRAM POLITIKAS

Beogradska otvorena škola i Fondacija Konrad Adenauer (KAS) organizuju dvosemestralni obrazovni program „PolitiKAS“ za odabrane mlade lidere radi unapređenja političkog života Srbije. U 2020. godini XI generacija polaznika uspešno je pohađala završni prolećni semestar obrazovnog programa, a zbog pandemije predavanja su premeštena u online prostor radi očuvanja zdravstvene bezbednosti polaznika. Kroz sam program je do sada uspešno osnaženo više od 230 polaznika. Donator na ovom projektu je Fondacija Konrad Adenauer.

Obrazovni program PolitiKAS namenjen je mladim ljudima iz Srbije, predstavnicima političkih stranaka i aktivistima organizacija građanskog društva koje u svom radu zastupaju vrednosti desnog centra i umerene desnice. Cilj programa je da polaznicima pruži dodatna znanja iz oblasti savremene političke teorije i prakse koja će doprineti unapređenju njihovog političkog angažmana, kao i umrežavanju polaznika radi podsticanja njihove saradnje značajne za uspešnije zastupanje i predstavljanje ideja i vrednosti njihovih organizacija.

Program se zasniva na:

- Osnovnim konceptima unutrašnje i spoljne politike, demokratskim političkim institucijama i idejama, ekonomskoj i socijalnoj politici i procesima evropskih integracija;
- Razvoju veština polaznika za timski rad, veština pisanja akademskih eseja, prezentacije i javnog nastupa, kao i srodnih veština;
- Jačanju mreže mlađih lidera iz političkih stranaka i organizacija građanskog društva koje zastupaju vrednosti i ideje desnog centra i umerene desnice.

Program PolitiKAS sastoji se od četiri modula:

Modul „Politika I“

Cilj modula je da polaznike informiše o značenju politike, političkog poretku i političke kulture i njihovim raznorodnim društvenim, kulturnim, istorijskim i drugim pojavnim oblicima. Pored toga, posebna pažnja posvećena je razgovoru o vrednostima na kojima počiva moderna demokratska zajednica.

Modul „Ekonomska i socijalna politika“

Na modulu Ekonomska i socijalna politika cilj je da se polaznici upoznaju sa značenjem ekonomске i socijalne politike i osnovnim problemima sa kojima se Srbija susreće u ovim oblastima. Posebna pažnja posvećena je vrednostima desnog centra u ekonomskoj i socijalnoj sferi, kao i konceptu socijalne tržišne privrede.

Modul „Politika II“

Cilj modula je da polaznike informiše o ulozi nacija i nacionalnih država u modernoj evropskoj i balkanskoj istoriji, oblicima uređenja decentralizovanih političkih zajednica, međunarodnim odnosima u modernoj epohi, sa posebnim osvrtom na Srbiju i Balkan, kao i ljudskim građanskim i manjinskim pravima i mehanizmima njihove zaštite.

Modul „Evropske integracije“

Cilj modula je da pruži informacije o institucionalnom i pravnom poretku Evropske unije, načinima kreiranja praktičnih politika i donošenja odluka, i konačno, najznačajnijim aspektima procesa pridruživanja i priključivanja Srbije Evropskoj uniji. Značajna pažnja posvećena je pitanjima evropskog identiteta i razvoja evropske ideje u političkoj misli.

U 2020. godini realizovan je:

- Drugi semestar akademске 2020/21. godine za 19 polaznika XI generacije;
- Serija online debata „PolitiKAS: Nova normalnost“ otvorenih za zainteresovanu javnost koje su okupile preko 170 učesnika i učesnica.

Prolećni semestar za XI generaciju polaznika trajao je od 25. februara do 23. juna 2020. godine. U prolećnom semestru održano je 11 predavanja u okviru dva modula: moduli Politika II i Evropske integracije za 19 polaznika XI generacije. Zbog aktuelne epidemiske situacije nakon prolećnog semestra XI generacije, održana je serija online debata „PolitiKAS: Nova normalnost“ za zainteresovanu javnost koja je trajala od 6. oktobra do 24. novembra 2020.

Dodela sertifikata polaznicima XI generacije

Polaznici XI generacije su predstavnici političkih organizacija, većinom desnog centra, ali i onih koji dolaze iz drugih organizacija. Srpska napredna stranka (13 polaznika), Savez vojvodanskih Mađara, (dva polaznika), po jedan polaznik iz Hrišćansko demokratkog pokreta, Aktive za naučni podmladak, Nacionalne avangarde i Studentske asocijacije za međunarodnu saradnju. U programu je učestvovalo 14 polaznika i pet polaznica uzrasta od 20 do 30 godina. Polaznicima XI generacije obrazovnog programa „PolitiKAS“ 7. jula 2020. godine dodeljeni su sertifikati za uspešno završen program, a svih 19 polaznika/ca su dobili sertifikate. Specijalno predavanje na temu „Religija i demokratija“ održao je Marko Veković kao najbolji predavač na celokupnom programu po glasovima polaznika/ca. Nakon predavanja, proglašeni su i najbolji polaznici XI generacije – Miloš Vulić i Dušan Mitrović.

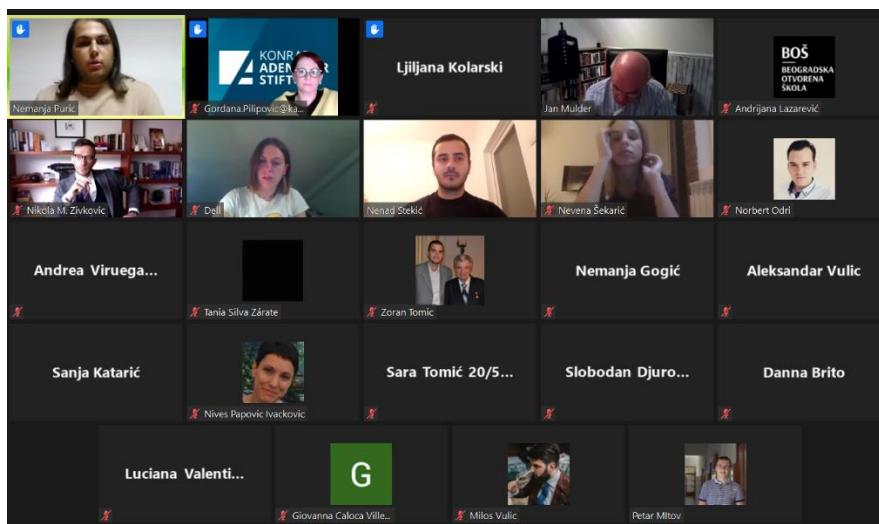
PolitiKAS, XI generacija, 2019/2020.

PolitiKAS: Nova normalnost

Fondacija Konrad Adenauer (KAS), Eduardo Frei Fondacija i Beogradska otvorena škola prepoznali su značaj kontinuiranog dijaloga u društvu i doneli odluku da se tradicionalni upis nove generacije polaznika zameni serijom debata koje su trajale dva meseca, a održane su u online prostoru na Zoom platformi. Serija debata trajala je od 6. oktobra do 24. novembra 2020. i obuhvatila je ukupno osam predavanja na sledeće teme:

- Kreiranje javnih politika u lokalnoj zajednici;
- Inovativno društvo danas: Mogućnosti i perspektiva;
- Važnost učešća građana u demokratskim procesima i uloga parlamenta kao najvišeg predstavničkog tela;
- Šta se pruža mladima: EU perspektiva;
- Koronavirus i novi svetski poredak;
- Digitalna diktatura;
- Pravoslavlje i demokratija;
- Izveštaj Evropske komisije za Srbiju i investicioni plan za Zapadni Balkan.

Debate su uključile širu zajednicu i stručne aktere zainteresovane za ove teme, a ciljna grupa bili su mladi, članovi studentskih organizacija, nevladinih organizacija ili članovi političkih partija. Program je okupio preko 170 mladih, koji su aktivno učestvovalo u diskusijama.

PolitiKAS debate - Nova normalnost

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Realizacijom obrazovnog programa i serije debata „PolitiKAS“ doprinosi se ostvarenju prvog strateškog cilja BOŠ-a, koji se odnosi na doprinos razvoju ljudskih resursa pojedinaca, predstavnika političkih partija. Obrazovanjem predstavnika političkih partija u Srbiji se jača mreža mladih lidera iz političkih stranaka i organizacija građanskog društva koje zastupaju vrednosti i ideje desnog centra i umerene desnice.

OBUKE ZNANJA I VEŠTINA

Beogradska otvorena škola kroz obuke znanja i veština razvija ljudske resurse pojedinaca iz različitih sektora i oblasti kako bi korisnici kroz osnaživanje svojih potencijala i međusobnim umrežavanjem doprinosili razvoju okruženja u kojima žive i rade. Obuke znanja i veština obuhvataju tri vrste obuka: obuke veština, obuke za razvoj javnih politika (pisanje predloga praktičnih politika i javno zagovaranje) i obrazovanje za demokratiju.

U oblasti obrazovanja za demokratiju, BOŠ radi na jačanju kapaciteta pojedinaca sa ciljem podizanja svesti, veština i znanja mladih, pre svega iz zemalja Zapadnog Balkana, kako bi aktivno i konstruktivno učestvovali u demokratskim procesima. Tokom više od dve decenije rada na obrazovanju pojedinaca za učešće u demokratskim procesima i razumevanje demokratije, BOŠ je organizovao preko 67 obuka, seminara i programa, koje je pohađalo oko 1.000 učesnika.

Usled izbijanja pandemije početkom marta, Beogradska otvorena škola je postavila izmenjenu agendu održavanja obuka i brojne aktivnosti odložila za naredni period odnosno realizovala ih u online formatu.

AKADEMSKO SAVETOVANJE

Beogradska otvorena škola od 2002. godine sprovodi program akademskog savetovanja. BOŠ informiše i savetuje studente o mogućnostima studiranja u inostranstvu, administrira i promoviše programe stipendija, sa ciljem da, kroz povećanje akademske mobilnosti mladih, doprinese razvoju ljudskih resursa i reformi visokog obrazovanja u Srbiji.

Kroz program akademskog savetovanja BOŠ osnažuje kapacitete akademske zajednice u Srbiji i to kroz:

- Informisanje kandidata/kinja o mogućnostima akademskog usavršavanja i studiranja u inostranstvu;
- Individualna i grupna savetovanja za izbor visokoškolske institucije i programa studija, kao i prilikom izrade aplikacija za studije u inostranstvu;
- Predstavljanje studijskih programa u inostranstvu na visokoškolskim institucijama i sajmovima obrazovanja;
- Administriranje programa stipendija za:
  - Osnovne, master i doktorske programe Centralno-evropskog univerziteta u Beču,
  - Program Civil Society Scholar Awards (CSSA) Fondacije za otvoreno društvo (Open Society Foundations - OSF) koji predstavlja vid dodatne finansijske pomoći za doktorske studije u zemlji i inostranstvu.

Za razliku od prethodnih godina, u toku 2020. zbog pandemije izazvane koronavirusom, gorenavedene aktivnosti sprovedene su koristeći se online platformama i digitalnim alatima.

BOŠ je lokalna koordinaciona jedinica za administriranje programa stipendija Centralno-evropskog univerziteta (CEU), kao i Programa stipendija Fondacije za otvoreno društvo (Open Society Foundations – OSF). Putem predstavljanja programa stipendija na fakultetima, u okviru sajmova obrazovanja i kroz organizaciju javnih prezentacija stipendija, BOŠ podiže nivo informisanosti mladih o dostupnim programima stipendija za nastavak školovanja u inostranstvu.

Kroz sprovođenje kampanja za regrutaciju studenata i održavanje individualnih i grupnih konsultacija o stipendijama, BOŠ podiže kapacitete mladih za akademsku mobilnost i posreduje u dodeljivanju stipendija najboljim studentima iz Srbije. Iako je mobilnost ograničena u doba pandemije, studenti su zainteresovani da nastave svoje usavršavanje u inostranstvu.

Pored ovoga, BOŠ se u okviru programa akademskog savetovanja zalaže i za jačanje uticaja alumni mreže pojedinaca koji su tokom prethodnih godina pohađali neki od programa akademskog usavršavanja u sklopu programa koji administrira BOŠ. Alumni mreža broji više od 500 pojedinaca koji su učestvovali u programima razmene, master ili doktorskih studija u inostranstvu. Alumni mrežu Programa akademskog savetovanja čine pojedinci koji su studirali na nekim od najprestižnijih univerziteta u Evropi i Sjedinjenim Američkim Državama (Kembridž, Oksford, Univerzitetski koledž u Londonu, jednogodišnja diplomska razmena sa studentima u SAD-u). Mnogi od njih sada rade u javnom, privatnom i civilnom sektoru na poslovima koji su od značaja za razvoj društva. Zbog socijalnog kapitala koji nosi u sebi, BOŠ nastoji da uključi i ojača uticaj alumnista na proces kreiranja politika i donošenja odluka u regionu Zapadnog Balkana.

Postignuća: _____

- U okviru BOŠ-ove kampanje, **151 student** iz Srbije je izrazio želju da upiše osnovne, master ili doktorske studije na Centralno-evropskom univerzitetu u akademskoj 2020/2021. godini;
- U okviru BOŠ-ove kampanje, **123 studenata** iz Srbije je izrazilo želju da upiše osnovne, master ili doktorske studije na Centralno-evropskom univerzitetu u akademskoj 2021/2022. godini;
- Ukupno **četvoro studenata** iz Srbije je dobilo stipendiju Centralno-evropskog univerziteta (CEU) za osnovne, master i doktorske programe studija na ovom univerzitetu u akademskoj 2020/2021. godini;
- Tokom januara 2020. godine, održani su **prezentacija u Nišu i webinar sa CEU timom** u cilju pripreme aplikacija za prijavu na konkurs za studije na CEU-u i stipendiju koju pruža ovaj univerzitet;
- BOŠ je učestvovao na online sajmu stipendija u oktobru 2020. godine na kojem je **33 studenta** dobilo informaciju o mogućnostima nastavka školovanja na CEU-u;
- Održana je pripremna sesija za studente koji pohađaju CEU u akademskoj 2020/2021. godini kojoj je prisustvovalo **sedmoro studenata i četvoro alumnista**;
- Za potrebe promocije konkursa za upis na osnovne, master i doktorske studije na CEU-u pokrenuta je kampanja na Fejsbuku i Instagramu, koja je dosegla do **više od 400.000 korisnika** ovih društvena mreža;
- Za potrebe promocije konkursa za Civil Society Scholar Awards stipendiju pokrenuta je kampanja na društvenim mrežama koja je dosegla do **više od 80.000 korisnika** društvene mreže Fejsbuk;
- Održano je **više od 20 individualnih konsultacija** sa studentima zainteresovanim za nastavak studija na CEU;
- Održano je **preko 10 konsultacija** sa zainteresovanim kandidatima za Civil Society Scholar Awards stipendiju;
- Održana su **četiri online predstavljanja** programa studiranja i stipendija CEU-a na kojem je prisustvovalo **preko 30 studenata**;
- U 2020. godini realizovano je **osam aktivnosti** za Civil Society Scholar Awards alumniste: tri prezentacije istraživanja, tri predavanja i dva alumni panela.

U toku 2020. godine, BOŠ je u oblasti akademskog savetovanja učestvovao na jednom online sajmu obrazovanja, predstavnici BOŠ-a održali su četiri online prezentacije, jednu u Nišu, kao i jedan webinar u saradnji sa CEU timom. Takođe, tim Beogradske otvorene škole realizovao je više od 20 individualnih konsultacija sa studentima zainteresovanim za nastavak školovanja na CEU-u. BOŠ je administrirao stipendiju Civil Society Scholar Award za finansijsku podršku realizaciji istraživanjima koja sprovode doktorandi i zaposleni na visokoškolskim institucijama u Srbiji i održao više od 10 konsultacija sa zainteresovanim kandidatima.

Centralnoevropski univerzitet – CEU (Central European University)

U protekloj godini, BOŠ je u saradnji sa CEU-om, posredovao u administriranju stipendije za četvoro studenata iz Srbije koji su dobili priliku da pohađaju osnovne, master i doktorske studije na ovom univerzitetu u akademskoj 2020/21. godini. U 2020. godini BOŠ je sproveo kampanju za promociju konkursa za osnovne, master i doktorske studije na Centralno-evropskom univerzitetu u potpunosti online kako bi se sprečilo širenje koronavirusa. U ovoj godini, CEU je prvi put uveo smer za kvantitativna istraživanja društvenih nauka na osnovnim studijama. Cilj saradnje sa CEU-om je da se zainteresovani učenici srednjih škola i studenti iz Srbije informišu o programima stipendija ovog univerziteta, kao i da dobiju pomoć prilikom prijavljivanja na studije, te adekvatnu pripremu pre odlaska na studije.

Prezentacija CEU-a u Nišu, 20. januar 2020.

BOŠ je realizacijom kontinuiranih aktivnosti u okviru ovog projekta uspeo da zainteresuje i motiviše više od 250 studenata iz Srbije da iskažu interesovanje za neki od programa za osnovne, master ili doktorske studije u toku 2020. godine, dok je četvoro studenata dobilo stipendiju za studiranje na CEU-u u akademskoj 2020/2021. Zahvaljujući održanim sastancima alumnista CEU-a u Srbiji, BOŠ je u 2020. godini okupio četvoro alumnista kako bi i oni svojim uključivanjem doprineli kvalitetu kampanje i sveukupne promocije studija na ovom univerzitetu. Alumnisti su učestvovali kako u pripremnoj sesiji, tako i u promociji CEU-a kroz učešće na sajmovima ili grupnim savetovanjima.

Aktivnosti:

- Vebinar sa CEU timom za petoro studenata u cilju pripreme aplikacija za studije na CEU, održan 15. januara 2020. godine;
- Prezentacija o programima studiranja i stipendiranja na CEU-u u Nišu, održana 17. januara 2020. godine;
- Pripremna sesija za studente koji pohađaju CEU u akademskoj 2019/2020. godini kojoj je prisustvovalo 10 budućih studenata i 12 alumnista, 24. jula 2020. godine, Beograd;
- Učešće na Study.Abroad.Fair u Beogradu (4. oktobar 2020) na kojem je informacije o studiranju na CEU-u dobilo više od 30 studenata;
- Organizovane su četiri prezentacije CEU programa za više od 30 studenata koji su zainteresovani za nastavak studija na ovom univerzitetu (17. novembra 2020. organizovane su prezentacije o osnovnim, odnosno master i doktorskim studijama, a 21. decembra 2020. godine prezentacije su bile posvećene osnovnim studijama, kao i postdiplomskim sa fokusom na biznis master programe CEU-a);
- Više od 15 individualnih i online konsultacija sa studentima zainteresovanim za studije na CEU-u i dostupne stipendije održano je u periodu od januara do decembra 2020. godine.

Realizacijom navedenih aktivnosti u okviru saradnje sa CEU-om podignut je nivo informisanosti studenata o mogućnostima studiranja u inostranstvu, što je doprinelo zainteresovanosti studenata za podizanje sopstvenih kapaciteta putem daljeg akademskog usavršavanja.

Programi stipendija i jačanje alumni mreže Fondacije za otvoreno društvo

Konkurs za dodelu stipendije Fondacije za otvoreno društvo za akademsku 2019/2020. godinu (Civil Society Scholarship Awards) trajao je od maja do jula 2020. godine. BOŠ je tokom ovog perioda osmislio i realizovao kampanju u okviru koje je podelio informacije o raspisivanju konkursa i propozicijama. Pored društvenih mreža, informacije su prosleđene fakultetima, institucijama i portalima koji sarađuju sa doktorandima i zaposlenima na visokoškolskim institucijama u Srbiji. Alumnisti programa stipendija Fondacije za otvoreno društvo su takođe obavešteni i uključeni u kampanju. Tim Beogradske otvorene škole sproveo je preko 10 online individualnih konsultacija sa zainteresovanim stranama za CSSA stipendije. Tim je ponudio odgovore na pitanja u vezi sa aplikacijom i pružio podršku u pripremi dokumentacije.

Pored informisanja o programu stipendija, tim Beogradske otvorene škole je u toku 2020. godine realizovao ukupno osam aktivnosti za alumniste i alumnistkinje programa stipendija Fondacije za otvoreno društvo: tri prezentacije istraživanja (30. januar 2020), tri predavanja (održana 19. juna, 26. juna i 30 decembra 2020) i dva alumni panela (održani 6. novembra i 4. decembra 2020). U realizaciji ovih aktivnosti učestvovali su kako alumnisti (poput Dragana Stanojevića, Jane Bačević, Biljane Đorđević) tako i eksperti za komunikaciju sa donosiocima odluka (Stevan Vujsasinović) i primenu programiranja u društvenim nauka (Tatjana Kecojić).

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Realizacijom navedenih aktivnosti u oblasti akademskog savetovanja, BOŠ doprinosi podizanju kapaciteta zainteresovanih studenata i mladih profesionalaca za razvoj znanja i veština kroz akademsko usavršavanje na prestižnim visokoškolskim institucijama u inostranstvu. Pored toga, BOŠ aktivno prati razvoj politika visokog obrazovanja u Srbiji, kao i na evropskom nivou, nastojeći da podstiče razmenu obrazovnih resursa i mobilnost mladih. Na kraju, BOŠ prepoznaće socijalni kapital sakupljen u alumni mreži koju čine studenti iz Srbije koji su studirali u inostranstvu.

KARIJERNO SAVETOVANJE

Cilj karijernog savetovanja jeste osnaživanje pojedinaca da donesu informisane odluke u vezi sa razvojem karijere. Online karijerno savetovanje na BOŠ Karijeri je stalno dostupna usluga svim zainteresovanim posetiocima portala koji imaju nedoumice u vezi sa daljim razvojem svoje karijere.

Na pitanja u okviru karijernog savetovališta na BOŠ Karijeri u toku 2020. godine ažurno je odgovarao tim koji je prošao kroz obuke za karijerno informisanje i online karijerno savetovanje i to:

- Ukupno **263** individualna savetovanja;
- Ukupan broj registrovanih članova portala je **49.306** korisnika;
- Ukupan broj poseta portala je **845.170** odnosno broj korisnika **320.768**.

Kroz online karijerno savetovanje i informisanje pojedinaca preko portala BOŠ Karijera realizovano je 263 individualnih karijernih online savetovanja, odnosno poslato je 263 mejla koji sadrže informacije i savetovanje kao odgovor na postavljena pitanja korisnika. Takođe, 320.768 posetilaca sajta BOŠ Karijera dobilo je informacije u vezi sa obrazovanjem, zanimanjima, pisanjem CV-ja i upravljanjem karijerom kroz 845.170 poseta sajtu.

Realizacijom usluga karijernog savetovanja, BOŠ doprinosi podizanju kapaciteta zainteresovanih za unapređenje veština upravljanja karijerom.

STUDIJSKE POSETE

Usled pandemije i proglašenjem vanrednog stanja u Republici Srbiji 15. marta 2020. godine, BOŠ je do daljnog odložio organizaciju studijskih poseta. Projektni timovi BOŠ-a prilagodili su projektne aktivnosti novonastaloj situaciji i u skladu sa preporučenim merama, događaje i umrežavanja izmestili su u online sferu zbog zdravstvene bezbednosti svih zaposlenih i potencijalnih učesnika.

ISTRAŽIVAČKE AKTIVNOSTI

Beogradska otvorena škola se bavi istraživanjem, predlaganjem i unapređenjem javnih politika u procesu evropskih integracija u oblasti dobrog upravljanja, karijernog vođenja i savetovanja, usklađivanja obrazovanja i tržišta rada, omladinske politike, energije, klime i životne sredine. BOŠ koristi rezultate istraživanja kao podršku svojim i zagovaračkim aktivnostima partnerskih organizacija. Naš cilj je da kroz istraživački rad dođemo do rešenja za unapređenje javnih politika koja su bazirana na kvalitetnim, pouzdanim i inovativnim istraživanjima i koja pružaju osnov za održiv i odgovoran proces kreiranja javnih politika i donošenja odluka. BOŠ kroz svoja istraživanja, takođe, prati sprovođenje i pruža praktično-politička rešenja za unapređenje primene javnih politika uzimajući u obzir njihove ciljeve i okvir za sprovođenje. Kroz svoj istraživački rad povezujemo aktere u mreži javnih politika (one koji traže promene, one koji donose odluke i one na koje ta promena utiče) sa ciljem da obezbedimo sveobuhvatnu argumentaciju i različita rešenja problema zasnovana na društvenom dogovoru, a na kojima treba da počiva osmišljavanje javnih politika i proces donošenja odluka.

Transformation Index BTI 2020 – Case Serbia

Beogradska otvorena škola je po treći put pozvana od strane Bertelsmann Stiftung da, koristeći njihovu metodologiju, izradi analizu javne politike koja se odnosi na prikaz indeksa transformacije u Srbiji u odnosu na njene najznačajnije politike. Uspešno sprovedeno istraživanje je priređeno u formi analize javne politike čime se direktno doprinelo ostvarivanju drugog strateškog cilja Beogradske otvorene škole, i to u onom segmentu koji se odnosi na istraživačke delatnosti Beogradske otvorene škole.

Istraživanje o teškoćama u vezi sa kojima mladi traže podršku putem online karijernog savetovanja

U okolnostima pandemije, kada je veći deo redovnih aktivnosti počeo da se odvija online, pitanje online karijernog informisanja i savetovanja je postalo još značajnije. U periodu od juna do oktobra 2020. godine sprovedeno je kvalitativno istraživanje sa ciljem da bi se utvrdila vrsta teškoća sa kojima se mladi suočavaju prilikom obraćanja karijernoj savetnici/ku online putem. Kroz istraživanje su istraživači nastojali da odgovore na pitanja ko su korisnici online karijernog savetovanja, kada se najčešće pitanja postavljaju, koje tipove teškoća imaju i kako vide teškoće sa kojima se suočavaju. Sprovedena je analiza statističkih podataka i analiza pitanja koja su postavljena putem veb-portala za online karijerno informisanje i savetovanje BOŠ Karijera. Na osnovu rezultata, sastavljene su preporuke za sprovođenje online usluga karijernog vođenja i savetovanja. Rezultati istraživanja su predstavljeni u publikaciji „Da li je pametno da sledim svoje snove? Analiza pitanja postavljenih u okviru karijernog savetovanja portala BOŠ Karijera sa preporukama za sprovođenje online usluga“.

Analiza literature i anketa karijernih praktičara i zaposlenih u ljudskim resursima o podršci karijernom razvoju zaposlenih

U 2020. godini urađena je analiza literature, medija i resursa u pogledu obećavajućih praksi i potreba u oblasti karijernog vođenja i savetovanja za zaposlene u kompanijama. Ovo istraživanje je sprovedeno u šest evropskih zemalja (Austrija, Grčka, Italija, Nemačka, Holandija i Srbija), a koordinirala ga je Beogradska otvorena škola. Istraživači Beogradske otvorene škole su pripremili smernice za sprovođenje analize i po njenom završetku sastavili izveštaj sa zaključcima o stanju u pogledu podrške karijernog razvoja zaposlenih u šest evropskih zemalja. Takođe, sprovedeno je i anketiranje, u kojem je učestvovalo 11 karijernih praktičara i 16 zaposlenih u ljudskim resursima na temu podrške karijernog razvoja zaposlenih, a rezultati su prikazani kroz nacionalni izveštaj.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

U toku 2020. godine ostvaren je doprinos uspostavljanju sistema razvoja istraživačkih kompetencija BOŠ tima. Definisan je preliminaran set istraživačkih veština koji je važan za istraživački rad u BOŠ-u i tako je ostvaren napredak u pogledu razvoja istraživačkih kompetencija BOŠ tima. Sprovedeni su programi mentorstva i prezentacije u ovoj oblasti i uspostavljena početna baza resursa u ovoj oblasti.

ENERGIJA, KLIMA, ŽIVOTNA SREDINA

Beogradska otvorena škola doprinosi odgovornoj politici životne sredine koja je zasnovana na učešću javnosti u procesu donošenja odluka i partnerstvu civilnog društva, privatnog sektora i javnih institucija. Naš cilj je očuvana životna sredina, unapređeno javno zdravlje i kvalitet života građana, kroz uspešnu primenu evropskih pravnih normi i standarda u oblasti očuvanja i unapređenja životne sredine, nisko-ugljenične ekonomije i integracije politike životne sredine u druge sektorske politike.

U oblasti zaštite i očuvanja životne sredine BOŠ aktivno zagovara i podržava:

- dostupnost informacija i puno učešće građana u donošenju odluka;
- poštovanje Arhuske konvencije i usvojenog horizontalnog zakonodavstva EU u oblasti zaštite životne sredine;
- uključivanje javnosti u ranoj fazi donošenja odluka, u fazi definisanja problema i izbora najpovoljnijih opcija;
- lokalne zajednice koje su sposobne da odgovore izazovima zaštite životne sredine i prirodnih resursa, zadovoljenja energetskih potreba i klimatskih promena;
- dekarbonizaciju energetskog sektora – proizvodnju energije uz nisku emisiju gasova sa efektom staklene bašte;
- energiju po prihvatljivoj ceni za energetski sektor, privredu i građane;
- pouzdano i kvalitetno snabdevanje energijom koje nije pretnja životnoj sredini i zdravlju ljudi;
- kreiranje lokalnih razvojnih politika u skladu sa specifičnostima i potrebama lokalnih zajedница, uz puno učešće građana.

U programskoj oblasti Energija, klima i životna sredina u 2020. godini realizovane su sledeće aktivnosti:

- Organizovano više od 20 radionica, javnih događaja, treninga, vebinara, konferencija i okruglih stolova za više od 900 učesnika;
- Članovi tima su učestvovali u više od 15 televizijskih i radio emisija;
- Objavljen je 21 članak u elektronskim i štampatnim novinama;
- Objavljeno 10 izdanja newsletter-a *EKŽurnal* i pet publikacija;
- Učešće na preko 40 javnih događaja (vebinara, treninga, tribina, konferencija, okruglih stolova, panela) na nacionalnom i međunarodnom nivou;
- Učešće u procesima donošenja javnih politika i instrumenata javne politike u oblasti zaštite životne sredine, energetike i klimatskih promena (pisanje komentara na planska dokumenta, učešće u javnim raspravama, radnim grupama, konsultativnim sastancima sa nadležnim organima i slično).

U toku 2020. godine, aktivnosti BOŠ-a u okviru programske oblasti Energija, klima i životna sredina bile su realizovane kroz 10 projekata. Na događajima koje je organizovao BOŠ u programskoj oblasti Energija, klima i životna sredina u 2020. godini učestvovalo je preko 900 predstavnika javnog sektora, civilnog društva, privrede, međunarodnih partnera, medija, predstavnika akademske zajednice i pojedinaca.

Kao član Koalicije 27 BOŠ je učestovao u izradi sedmog godišnjeg izveštaja iz senke za poglavlje 27 koje pokriva oblast zaštite životne sredine i klimatskih promena. Izveštaj pod nazivom *Poglavlje 27 u Srbiji: Napredak u magli*, objavljen je u oktobru 2020. godine. BOŠ je dao doprinos izradi pet poglavlja u okviru ovog izveštaja - Finansiranje u oblastima životne sredine i klimatskih promena, Horizontalno zakonodavstvo, Klimatske promene, Kvalitet vazduha i Zaštita prirode.

Tokom 2020. godine, članovi tima u programskoj oblasti EKŽ, učestvovali su u sledećim procesima javnih rasprava kroz slanje komentara na predmetna dokumenta i/ili učešće na javnim prezentacijama:

- Nacrtu Prostornog plana Republike Srbije od 2021. do 2035. godine (rani javni uvid);
- proceni uticaja na životnu sredinu projekta rekonstrukcije u okviru kompleksa „Eliksir Zorka“;
- Studiji o proceni uticaja legalizacije kompleksa termoelektrane TENT A na životnu sredinu;
- Nacrtu plana područja posebne namene za izgradnju termoelektrane “Kolubara B” i Izveštaju o strateškoj proceni uticaja;
- Planu detaljne regulacije za izgradnju u kompleksu “Avala filma”;
- Nacrtu plana detaljne regulacije dela Makiškog polja, sa Izveštajem o strateškoj proceni uticaja Plana na životnu sredinu.

Poslata su i dva zahteva za pristup informacijama od javnog značaja. Pred Poverenikom za pristup informacijama od javnog značaja pokrenut je jedan žalbeni postupak.

Predstavnik BOŠ-a je učestvovao na Javnom slušanju Odbora za zaštitu životne sredine u Domu Narodne skupštine Republike Srbije, čija se tema odnosila na kvalitet vazduha u Srbiji. Predstavnici BOŠ-a u okviru programske oblasti Energija, klima i životna sredina održali su dva predavanja za predstavnike civilnog društva iz zemalja Istočnog partnerstva na temu praćenja javnih politika iz oblasti zaštite životne sredine i upravljanja projektima iz ovih oblasti. Tim BOŠ-a je priredio doprinose za izveštaj o Srbiji koji izrađuje Komitet za inostrane poslove Evropskog Parlamenta.

Institucionalna podrška Fonda braće Rokfeler programskoj oblasti Energija, klima i životna sredina

Institucionalna podrška Fonda braće Rokfeler programskoj oblasti Energija, klima i životna sredina obuhvata podršku širokom spektru aktivnosti Beogradske otvorene škole u ovoj oblasti, usmerenih ka ostvarivanju sledećih ciljeva:

dekarbonizacije i decentralizacije energetskog sektora, izgradnje lokalnih zajednica otpornih na izazove klimatskih promena, pouzdanog i kvalitetnog snabdevanja energijom koja nije pretnja po ljudi i životnu sredinu, primene EU standarda na nacionalnom i lokalnom nivou u oblastima energetike, zaštite životne sredine i borbe protiv klimatskih promena, dostupnosti podataka i učešću javnosti u procesima donošenja odluka.

Na ostvarivanju ovih ciljeva tim Beogradske otvorene škole radi kroz sprovođenje sledećih aktivnosti:

- istraživanje u oblasti javnih politika,
- monitoring i izveštavanje o napretku Srbije u procesu evropskih integracija u poglavlu 27,
- javno zagovaranje,
- obrazovanje i podizanje kapaciteta različitih zainteresovanih strana,
- unapređenje saradnje različitih zainteresovanih strana.

U 2020. godini tim Beogradske otvorene škole je, u sklopu institucionalne podrške Fonda braće Rokfeler, prevashodno bio aktivan u procesu javnih rasprava o važnim planskim i zakonskim aktima, kao i informisanju javnosti o najnovijim dešavanjima u oblastima klimatskih promena, zaštite životne sredine i klimatskih promena, kroz izradu mesečnog pregleda vesti u formi newsletter-a EKŽurnal, kao i kroz podršku aktivnostima Koalicije 27 u praćenju napretka Srbije u usvajanju i primeni pravnih tekovina Evropske unije vezanih za Poglavlje 27 (Životna sredina i klimatske promene).

Vidljivi podaci za nevidljivi vazduh

Projekat *Vidljivi podaci za nevidljivi vazduh* realizovan je sa ciljem da kroz primenu principa otvorenih podataka doprinese boljem kvalitetu i dostupnosti podataka o kvalitetu vazduha. Projekat je sproveden u saradnji sa partnerima Internet društvo Srbije i IoT kompanijom AllThingsTalk. Reč je o inicijativi koja se bavi uključivanjem građana u proces prikupljanja i objavljivanja podataka o kvalitetu vazduha u Beogradu, i predstavlja proširenje aktivnosti Beogradske otvorene škole na uspostavljanju građanske mreže za praćenje kvaliteta vazduha.

Projekat je baziran na principu građanske nauke kroz koju se širi značaj i poboljšava informisanost građana o važnosti teme zagađenja vazduha. Kroz ovaj projekat je uspostavljena mreža građanskog merenja kvaliteta vazduha, koja broji 43 učesnika. Prikupljene podatke dele na zajedničkoj platformi, a ti podaci su otvoreni i dostupni svima u mašinski čitljivom formatu. Mreža partnera u oblasti otvorenih podataka o kvalitetu vazduha uspostavljena je kroz organizovanje tri tematski formulisana sastanka i završnog događaja na kojem su predstavljeni rezultati projekta u prisustvu donatora, predstavnika domaće IT zajednice, predstavnika javnog sektora, civilnog društva, biznis sektora, medija i zainteresovane javnosti.

U 2020. godini projekat se realizovao tokom januara, kada su sprovedene završne projektne aktivnosti:

- Uspostavljanje mreže partnera u oblasti otvorenih podataka o kvalitetu vazduha kroz organizaciju dva događaja koji su okupili domaću IT zajednicu, akademsku zajednicu, predstavnike javnog sektora, civilnog društva, biznis sektora, medija i zainteresovane javnosti.

Rezultati:

- Organizovan događaj (meetup) na temu vizualizacije podataka o zagađenju vazduha u saradnji sa R Ladies;
- Uspostavljena multisektorska mreža partnera kroz organizovanje završnog događaja na kojem su predstavljeni rezultati projekta u prisustvu donatora, predstavnika domaće IT zajednice, predstavnika javnog sektora, civilnog društva, biznis sektora, medija i zainteresovane javnosti.

Projekat je doprineo podizanju svesti i poboljšanju informisanosti građana o kvalitetu vazduha, kao i stvaranju adekvatnog okruženja na internetu za objavljivanje, razmenu, prikupljanje i korišćenje podataka o kvalitetu vazduha u mašinski čitljivom formatu.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Kroz realizaciju projekta *Vidljivi podaci za nevidljivi vazduh* doprinelo se realizaciji drugog strateškog cilja BOŠ-a – unapređenje javnih politika, kroz okupljanje relevantnih zainteresovanih strana i pokretanje dijaloga o ovoj temi, upoznavanje predstavnika domaće tehnološke zajednice sa zakonodavnim, strateškim i javno-političkim okvirom u oblasti kvaliteta vazduha, čime se kreira prilika za kvalitetnije učešće zainteresovane javnosti u kreiranju i nadzoru nad javnim politikama u oblasti kvaliteta vazduha.

Ciljevi održivog razvoja na lokalnom nivou u Srbiji

Ovaj projekat ima za cilj da podrži sprovođenje i praćenje ostvarivanja ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih nacija (UN Agenda 2030) u Srbiji, kroz razvijanje metodologije za praćenje implementacije ciljeva održivog razvoja 6, 7, 11, 12, 13 i 15 na lokalnom nivou u Srbiji. Kroz ovaj projekat Beogradska otvorena škola nastoji da produkuje alat koji će pomoći, pre svega lokalnim samoupravama, a potom i organizacijama civilnog društva, građanima i drugim zainteresovanim stranama, da prate napredak u sprovođenju Agende 2030 u pojedinačnim opštinama, uzimajući u obzir njihove obaveze ali i specifičnosti. Osim toga, dokument metodologije može biti pomoćni alat jedinicama lokalne samouprave u izradi lokalnih razvojnih planova.

U 2020. godini sprovedene su sledeće projektne aktivnosti:

- Radionica za eksperte – istraživače o principima formulisanja indikatora i pasoša indikatora za praćenje ciljeva održivog razvoja
- Definisanje šire liste indikatora i pasoša indikatora za praćenje sprovođenja ciljeva održivog razvoja 6, 7, 11, 12, 13 i 15 na lokalnom nivou u Srbiji
- Testiranje primenjivosti definisanih indikatora i pasoša indikatora u 4 JLS i definisanje finalne liste indikatora od strane eksperata
- Organizovan niz sastanaka i konsultacija sa predstavnicima 4 JLS (Bajina Bašta, Bor, Sombor, Surdulica) u svrhu testiranja indikatora.

Radionica za eksperte o praćenju sprovođenja ciljeva održivog razvoja, januar 2020.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Realizacija ovog projekta doprinosi drugom strateškom cilju kroz izradu alata za praćenje sprovođenja, kao i izradu javnih politika u oblasti održivog razvoja.

Lokalni akteri za čistu energiju i vazduh 2

Projekat *Lokalni akteri za čistu energiju i vazduh 2* predstavlja nastavak prethodnog projekta, sa dugoročnim fokusom na razvoj javnih politika koje omogućavaju pravednu tranziciju ka čistoj energiji i vazduhu. Kroz ovaj projekat u prethodnim godinama BOŠ je uspostavio prvu mrežu za građanski monitoring kvaliteta vazduha u Srbiji.

Senzori za merenje kvaliteta vazduha koji su nabavljeni, sastavljeni i instalirani kroz ovaj projekat, razvijeni su po uzoru na senzore koje koristi platforma luftdaten.info, najveća evropska platforma za građansko merenje kvaliteta vazduha. Ukupno je instalirano više od 100 senzora na području cele Srbije. Projekat je obuhvatao i različite zagovaračke inicijative na temu kvaliteta vazduha: proces izrade novog Plana kvaliteta vazduha za grad Beograd; praćenje mera koje vlada Republike Srbije donosi sa ciljem rešavanja problema zagađenja vazduha; transparentnost podataka o kvalitetu vazduha.

Druga grupa aktivnosti na projektu ticala se sprovođenja istraživanja na temu mogućnosti za razvoj regiona koji se oslanjaju na ugalj, gde je region Kolubare korišćen kao primer. Teme koje su obrađene kroz ovo istraživanje su: šta je to energetska tranzicija; energetska tranzicija na nivou Evropske Unije; potencijali za alternativni ekonomski razvoj opštine Lazarevac.

Aktivnosti:

- Sproveđenje kampanje zagovaranja za čist vazduh;
- Proširivanje mreže građanskog merenja vazduha;
- Sproveđenje istraživanja o alternativnim prilikama socio-ekonomskog razvoja u regionima uglja;
- Organizovanje diskusije na temu pravedne energetske tranzicije i potencijalnih opcija za održivi razvoj regiona zavisnih od uglja.

Rezultati:

- Više od 100 povezanih senzora za merenje kvaliteta vazduha širom Srbije, sa akcentom na gradove u kojima nema podataka zvaničnih merenja;
- Organizovana javna rasprava na temu Plana kvaliteta vazduha za grad Beograd;
- Prikupljeno više od 40.000 potpisa u peticiji za prenamenu sredstava u budžetu Ministarstva zaštite životne sredine, sa subvencionisanja kupovine električnih i hibridnih automobila na subvencionisanje povećanja energetske efikasnosti domova građana Srbije;
- Donosioci odluka na nivou EU i organizacije civilnog društva iz EU i regiona upoznate sa dosadašnjim radom i rezultatima BOŠ-a na planu pravedne energetske tranzicije;
- Mapirane prilike za održivi socioekonomski razvoj i pravednu energetsku tranziciju na lokalnom nivou u Srbiji.

Železara Smederevo, sa snimanja video materijala o zagađenju vazduha, 18. februar 2020,
Smederevo.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat *Lokalni akteri za čistu energiju i vazduh 2* je u 2020. godini doprineo ostvarivanju drugog strateškog cilja Beogradske otvorene škole, unapređenje javnih politika, unapređenjem znanja i podizanjem kapaciteta lokalnih aktivista širom Srbije u oblastima kvaliteta vazduha i pravedne energetske tranzicije, kao i učešćem u procesu donošenja novog Plana kvalitet vazduha za grad Beograd.

Zeleni inkubator – razvoj kompetentnog civilnog društva za podršku primene pravnih tekovina Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine

Projekat *Zeleni inkubator* sprovodi se u saradnji sa Mladim istraživačima Srbije i Inženjerima zaštite životne sredine. Projekat ima za cilj da doprinese osnaživanju kapaciteta organizacija civilnog društva koje se bave pitanjima zaštite životne sredine, naročito za praćenje procesa evropskih integracija Republike Srbije, neguje inicijative lokalnih neformalnih grupa, kao i da istraži potencijale i izradi preporuke za socio-ekonomski razvoj lokalnih zajednica na principima zelene (cirkularne) ekonomije. Opšti cilj projekta je razviti kompetentno civilno društvo koje doprinosi reformskim procesima i integraciji Srbije u EU. Specifični cilj je jačati kapacitete i povećati učinkovitost civilnog društva u Srbiji u rešavanju izazova iz oblasti zaštite životne sredine i društveno-ekonomskog razvoja.

Aktivnosti tokom prve godine projekta:

- Razvijanje metodologije praćenja procesa implementacije politika iz oblasti zaštite životne sredine na lokalnom nivou.
- Objavljivanje Izveštaja iz senke Koalicije 27 i lokalnih organizacija civilnog društva.
- Organizovanje „Zelenih razgovora“ kao tematskih diskusija u kojima učestvuju različite zainteresovane strane.
- Sprovodenje istraživanja o potencijalima za socio-ekonomski razvoj lokalnih zajednica.

Rezultati nakon prve godine projekta:

- Razvijena i predstavljena Metodologija za praćenje javnih politika iz oblasti zaštite životne sredine na lokalnom nivou.
- Razvijen i predstavljen Resurs centar Koalicije 27, sistem stručne pomoći i mentorstva od strane članica Koalicije odabranim organizacijama i neformalnim grupama u oblasti zaštite životne sredine.
- Održana dva Zelena razgovora.
- Započeto sprovođenje istraživanja o potencijalima za socio-ekonomski razvoj lokalnih zajednica.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat „Zeleni inkubator – razvoj kompetentnog civilnog društva za podršku primene pravnih tekovina Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine“ je u 2020. godini doprineo ostvarivanju drugog strateškog cilja Beogradske otvorene škole, unapređenje javnih politika, kroz uključivanje javnosti u praćenje procesa primene pravnih tekovina Evropske unije iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena i kroz povećanje transparentnosti i dostupnosti informacija o kvalitetu životne sredine na lokalnom nivou.

Stazama uglja - Dokumentarna emisija o energetskoj tranziciji

Projekat „Stazama uglja – Dokumentarna emisija o energetskoj tranziciji“ je prvobitno zamišljen kao studijska poseta Grčkoj, u kojoj bi predstavnici različitih organizacija, kao i predstavnici lokalne vlasti iz kolubarskog regiona putovali u region Severne Makedonije, sa ciljem da se upoznaju sa konceptom energetske tranzicije i načinima na koji ova tranzicija može da se izvrši u regionima koji se oslanjaju na ugalj.

Usled situacije izazvane širenjem virusa COVID-19 i nemogućnosti putovanja tokom 2020. godine, aktivnosti na projektu su morale biti značajno izmenjene. Umesto studijske posete, kroz projekat je sprovedeno snimanje emisije u saradnji sa televizijom N1 na temu trenutnog stanja energetskog sektora u Srbiji i potencijalima za sprovođenje energetske tranzicije na nivou države i na lokalnom nivou. Tokom snimanja su organizovani intervjuvi sa stručnjacima iz različitih oblasti koje su povezane sa temom proizvodnje energije i energetske tranzicije, kao i sa stanovnicima iz Kolubarskog regiona, koji žive u blizini ugljokopova i postrojenja za preradu uglja.

Snimanje emisije o energetskoj tranziciji, 18. avgust 2020, Kostolac.

Aktivnosti:

- Sproveđenje snimanja na pet različitih lokacija na temu trenutnog stanja energetskog sektora u Srbiji i potencijalima i preprekama za sproveđenje energetske tranzicije na državnom i lokalnom nivou;
- Intervju sa 10 sagovornika (stručnjaci za oblast energetike i klimatskih promena, predstavnici preduzeća za proizvodnju i distribuciju energije iz javnog i privatnog sektora, meštani Kolubarskog okruga).

Rezultati:

- Snimljena dokumentarna emisija u saradnji sa televizijom N1, koja će biti prikazana na ovoj televiziji (najverovatnije u martu 2021. godine).

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat „Stazama uglja – Dokumentarna emisija o energetskoj tranziciji“ je u 2020. godini doprineo ostvarivanju drugog strateškog cilja Beogradske otvorene škole, unapređenje javnih politika, kroz podizanje svesti o značaju, prilikama i preprekama za sproveđenje tranzicije energetskog sektora Srbije prema većem učešću obnovljivih izvora energije i ispunjenju ciljeva u oblasti obnovljivih izvora energije u energetici.

Serbian Air Watch (AW)

Projekat “Serbian Air Watch” realizovan je sa ciljem da se doprinese poboljšanju stanja kvaliteta vazduha u Srbiji, putem podizanja svesti javnosti o problemu zagađenja vazduha u našoj zemlji, kao i kroz jačanje kapaciteta lokalnih organizacija iz pet gradova Srbije.

U okviru ovog projekta prva grupa aktivnosti obuhvatila je podizanje kapaciteta lokalnih organizacija civilnog društva za praćenje kvaliteta vazduha i javno zagovaranje, kroz realizaciju pet radionica i zajedničkog treninga. Druga grupa aktivnost na projektu odnosila se na podizanje svesti o zagađenju vazduha, kroz promociju rezultata merenja kvaliteta vazduha, dobijenih iz građanske mreže, kao i sproveđenje kampanje o zagađenju vazduha, u sklopu predizborne kampanje za parlamentarne i lokalne izbore u Srbiji.

Aktivnosti:

- Organizovanje pet uvodnih radionica za aktiviste u odabranim lokalnim sredinama, na temu praćenja kvaliteta vazduha, sastavljanja i korišćenja senzora za građansko merenje kvaliteta vazduha;
- Sproveđenje dvodnevne obuke za lokalne partnere iz pet lokalnih sredina na temu organizovanja zajednice, osmišljavanja i sproveđenja kampanja na temu zaštite vazduha;
- Sproveđenje kampanje „Od merenja ka merama“, tokom predizborne kampanje uoči lokalnih i parlamentarnih izbora, uz slanje dopisa učesnicima na izborima i medijima, kao i promociju rada na praćenju kvaliteta vazduha;
- Organizovanje završnog sastanka sa lokalnim partnerima.

Rezultati: _____

- 60 građana i aktivista iz pet lokalnih sredina upoznato je sa osnovama politike zaštite vazduha na lokalnom nivou i steklo osnovna znanja za praćenje i tumačenje podataka o kvalitetu vazduha;
- 25 lokalnih aktivista unapredilo je svoje kapacitete za planiranje i sprovođenje kampanja na temu zaštite vazduha;
- Predstavnici 21 izborne liste na republičkim izborima, kao i predstavnici izbornih lista na lokalnim izborima u pet gradova, upoznati su sa problemom zagađenja vazduha u Srbiji.

*Trening Organizovanje zajednice za lokalne partnere, od 29. februara do 1.marta 2020,
Beograd.*

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat "Serbian Air Watch" je u 2020. godini doprineo ostvarivanju drugog strateškog cilja Beogradske otvorene škole, unapređenje javnih politika, kroz sprovođenje kampanje „Od Merenja ka Merama“ i insistiranja da se u javnosti više govori o ovom problemu i potrebi za donošenjem politika koji će navedeni problem rešiti. Pored toga, projekat je doprineo i trećem strateškom cilju BOŠ-a (podizanje kapaciteta), kroz podizanje kapaciteta predstavnika lokalnih organizacija civilnog društva za praćenje kvaliteta vazduha i javno zagovaranje za čist vazduh.

Reforma javnih finansija – Agenda 2030: platforma za opštedruštveni dijalog „Ciljevi održivog razvoja za sve”

Projekat Reforma javnih finansija – Agenda 2030: platforma za opštedruštveni dijalog „Ciljevi održivog razvoja za sve” realizuje se sa ciljem uspostavljanja dijaloga između brojnih članova društva, predstavnika različitih društvenih grupa, kako iz nedržavnog sektora tako i donosioca odluka, o sprovođenju Agenda 2030 kroz delovanje Platforme „Održivi razvoj za sve”. Ova Platforma nastoji da svojim delovanjem prepozna razvojne prioritete društva koji su u vezi sa ciljevima održivog razvoja, mapira nedostatke u pripremljenosti Srbije za sprovođenje Agende i aktivno zagovara za bolje sprovođenje Agende u narednom periodu. Platforma je podeljena u tri dimenzije koje se bave ekonomskim, socijalnim i pitanjima zaštite životne sredine. Partneri na projektu su Beogradska otvorena škola, Beogradski fond za političku izuzetnost, Centar za visoke ekonomske studije, Fondacija Ana i Vlade Divac, Fondacija Centar za Demokratiju i Timočki omladinski centar, a implementacioni partner je Nemačka organizacija za međunarodnu saradnju.

Aktivnosti:

- Istraživanje o pripremljenosti Srbije za sprovođenje Agende 2030 u Srbiji
- Društvena prioritizacija ciljeva održivog razvoja u Srbiji
- Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva na lokalnom nivou za praćenje izrad lokalnih razvojnih planova
- Doprinos izradi lokalnih razvojnih planova
- Sprovođenje programa elektronskog učenja o Agendi 2030
- Povećanje znanja javnosti na nacionalnom i lokalnom nivou o ciljevima održivog razvoja

Rezultati:

- Izrađena publikacija Srbija 2030: Pripremljenost za sprovođenje Agende 2030
- Izrađena publikacija Srbija 2030: Razvojni prioriteti - izveštaj nedržavnog sektora
- Održana obuka o Agendi 2030 i prioritizaciji ciljeva održivog razvoja za 22 predstavnika devet organizacija civilnog društva
- Održan panel o sprovođenju Agende 2030 u okviru projektne konferencije „Održivi razvoj za sve”
- Održana dva vebinara o ciljevima održivog razvoja 6 i 13, sa učešćem 188 gledalaca
- Održane dve radionice za 19 predstavnika tri organizacije civilnog društva o pisanju policy dokumenata, procesu izrade lokalnih razvojnih planova i uključivanju Agende 2030 u formulisanje ovih planova
- Održana dva okrugla stola, u Sremskim Karlovcima i Priboru, u saradnji sa lokalnim partnerima, o definisanju lokalnih razvojnih prioriteta, sa učešćem 40 predstavnika različitih zainteresovanih strana na lokalnom nivou
- Održan 101 sastanak sa partnerskim organizacijama

Organizacije civilnog društva na radionici o prioritizaciji ciljeva održivog razvoja u oblasti zaštite životne sredine, septembar 2020.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Sprovođenje aktivnosti na ovom projektu doprinelo je realizaciji drugog strateškog cilja BOŠ-a – unapređenje javnih politika, kroz mapiranje nedostataka za sprovođenje Agende 2030, definisanje prioriteta i izradu preporuka za unapređenje ovog procesa, namenjenih donosiocima odluka. Takođe, ostvaren je doprinos trećem strateškom cilju BOŠ-a, kroz jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za razumevanje i praćenje sprovođenja Agende 2030, kao i uključivanje ciljeva održivog razvoja u dokumente javnih politika.

Kvalitet vazduha, javno zdravlje i COVID-19: Istraživanje korelacije između zagađenja vazduha i širenja COVID-19 u Srbiji

Projekat „Kvalitet vazduha, javno zdravlje i COVID-19: Istraživanje korelacije između zagađenja vazduha i širenja COVID-19 u Srbiji“ realizovan je sa ciljem podizanja svesti o zagađenju vazduha u Republici Srbiji, kao i istraživanja korelacije zagađenja vazduha i stope oboljevanja od COVID-19.

Tokom projekta sproveđene su istraživačke aktivnosti, kao i aktivnosti na planu promocije rezultata istraživanja. Istraživačke aktivnosti obuhvatile su istraživanje stanja kvaliteta vazduha u Srbiji, kao i analizu odabralih naučnih radova, na temu povezanosti izloženosti zagađenju vazduha i stope oboljevanja od COVID-19. Kompletiranje istraživačkih aktivnosti pratila je promocija rezultata istraživanja, kroz implementaciju promotivne kampanje na društvenim mrežama, kao i kroz konvencionalne medije, kao i organizacija centralnog promotivnog događaja, u formi “online” panel diskusije.

Aktivnosti:

- Sprovođenje analize naučnih radova na temu povezanosti izloženosti zagađenju vazduha i rasprostranjenosti virusa COVID-19;
- Sprovođenje analize Godišnjeg izveštaja o kvalitetu vazduha Agencije za zaštitu životne sredine i istraživanja na temu kvaliteta vazduha u Srbiji;
- Organizovanje online diskusije sa ciljem prezentovanja rezultata istraživanja;
- Sprovođenje komunikacione kampanje, sa ciljem predstavljanja rezultata istraživanja široj javnosti.

Rezultati:

- Objavljena publikacija *Zagađenje vazduha i COVID-19*;
- Objavljena publikacija *Kvalitet vazduha u Srbiji*;
- Održana online panel diskusija *Zagađenje vazduha i COVID-19*;
- Sprovedena komunikaciona kampanja u okviru koje su predstavljeni rezultati istraživanja široj javnosti.

Konferencija „Zagađenje vazduha i COVID-19“, 16. novembar 2020, Beograd.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat „Kvalitet vazduha, javno zdravlje i COVID-19: Istraživanje korelacije između zagađenja vazduha i širenja COVID-19 u Srbiji“ je u 2020. godini doprineo ostvarivanju drugog strateškog cilja Beogradske otvorene škole, unapređenje javnih politika, kroz podizanje svesti o problemu zagađenja vazduha, kao i negativnog uticaja zagađenja vazduha na javno zdravље.

Pravedna energetska tranzicija u Srbiji

Projekat „Pravedna energetska tranzicija u Srbiji“ predstavlja nastavak nekoliko prethodnih projekata, sa dugoročnim fokusom na razvoj javnih politika koje omogućavaju pravednu tranziciju ka čistoj energiji.

Centralni deo projekta čini praćenje i uključivanje u procese donošenja odluka od značaja za energetsku tranziciju Srbije, istraživačke aktivnosti usmerene na različite aspekte energetske tranzicije, okupljanje zainteresovanih strana i podrška dijalogu o pravednoj energetskoj tranziciji. Posebna linija aktivnosti u okviru projekta odnosi se na dalje širenje i održavanje građanske mreže za merenje kvaliteta vazduha, i podizanje svesti o zagađenju vazduha kao uvodni deo razgovora o pravednoj energetskoj tranziciji.

Aktivnosti:

U 2020. godini na ovom projektu su realizovane sledeće aktivnosti:

- Širenje mreže za građansko merenje kvaliteta vazduha u Srbiji;
- Organizacija javnih konsultacija o Nacrtu Plana kvaliteta vazduha za Grad Beograd;

Rezultati:

- Građanska mreža za merenje kvaliteta vazduha proširena na preko 20 novih lokalnih sredina;
- Pokrenut javni dijalog o Nacrtu plana kvaliteta vazduha za Beograd.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat „Pravedna energetska tranzicija u Srbiji“ doprinosi ostvarenju drugog strateškog cilja Beogradske otvorene škole, unapređenje javnih politika, kroz podizanje svesti o zagađenju vazduha u brojnim lokalnim sredinama u Srbiji.

EVROPSKE INTEGRACIJE

Beogradska otvorena škola prati i unapređuje javne politike u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji kroz jačanje dijaloga, izgradnju partnerstava i obrazovanje nosilaca društvenih promena radi usvajanja evropskih standarda i vrednosti. BOŠ podstiče argumentovani i otvoreni dijalog o evropskim integracijama, nastojeći da građane informiše i obrazuje o njihovim pravima i obavezama i obezbedi zadovoljavajući nivo učešća javnosti u kreiranju i sprovođenju javnih politika. Takođe, BOŠ doprinosi uključivanju lokalnih zajednica u pristupanju Srbije EU i zagovara transparentan i odgovoran odnos javnih vlasti u ovom pogledu.

Tema evropskih integracija je tokom 2020. u javnosti u Srbiji izgubila na aktuelnosti, do čega je došlo usled generalnog zamora evropskih integracija na nivou EU, vrlo sporog procesa reformi u Srbiji, neotvaranja poglavlja, ali i pandemije Covid-19, koja je prebacila fokus javnosti na borbu protiv virusa. Međutim, načelnim prihvatanjem nove metodologije pristupanja, tema evropskih integracija će morati u narednom periodu da bude vraćena na dnevni red, na čemu tim BOŠ-a neumorno radi.

Tokom 2020. godine završena je jedna, a započeta druga faza projekta „Progovori o pregovorima“ i realizovana prva godina projekta „Zaštiti privatnost - odupri se pritisku“.

Progovori o pregovorima

Projekat „Progovori o pregovorima“ je tokom 2020. imao za cilj da informiše građane o procesu evropskih integracija Srbije, o dešavanjima na nivou EU i Zapadnog Balkana. Kroz prikupljanje i objavljivanje relevantne dokumentacije i aktuelnosti, projekat je doprineo unapređenju znanja o procesu, ali i obrazovanju užih društvenih grupa. Dugoročni cilj bio je da se doprinose evropeizaciji Srbije koja počiva na transparentnosti, odgovornosti javnih vlasti, dijalogu sa civilnim društvom, participativnosti i partnerstvu u usvajaju i održivoj primeni evropskih standarda i vrednosti. Uzimajući u obzir da je ovaj projekat počeo da se sprovodi 2013. godine, sada već „Progovori o pregovorima“ predstavlja veoma prepoznatljivu inicijativu u kojoj se BOŠ, kroz svoje aktivnosti profilisao kao podrška drugim organizacijama civilnog društva, naročito na lokalnu, ali i jedno od centralnih mesta za informisanje građana o toku procesa pregovora Srbije sa EU. Nakon integrisanja u projekat „Civilno društvo za unapređenje pristupanja Srbije EU“ ima za cilj da organizacijama civilnog društva pruži tačan uvid i informacije o statusu procesa pristupanja i olakša pristup dokumentaciji i važnim informacijama.

Profesionalni tim BOŠ-a angažovan na projektu kontinuirano razvija veb portal „Progovori o pregovorima“ i njegov sadržaj. Kroz različite sekcije omogućio je lako pronalaženje informacija, neophodnu dokumentaciju, ali i uvid u razne preglede, kritičke analize, dodatne izvore informacija, kao i alate za kritičko i objektivno sagledavanje i razumevanje procesa pristupnih pregovora. Tokom 2020. godine portal je imao 32.900 poseta.

U okviru ove inicijative, tokom 2019. godine objavljeno je i 13 mesečnih, elektronskih biltena „Progovori o pregovorima“, od kojih su tri bila dvobroja. Ovi bilteni su uglavnom bili fokusirani na aktuelne teme vezane za proces pristupanja Srbije EU, pitanjima delovanja u vreme pandemije Covid-19 i odносima u EU i sa drugim međunarodnim akterima. Šezdeseto izdanje biltena, bilo je posvećeno građanskom aktivizmu i sadržalo je tekstove BOŠ-ovih partnerskih organizacija.

Bilten se sastoji od raznih kolumni, analiza, mišljenja, ličnih stavova, intervju, ali se fokusira i na praćenje procesa evropskih integracija, ne samo na nacionalnom, već i na evropskom nivou, kao i na predstavljanje projekata, inicijativa ili platformi koji doprinose ovom procesu. Bilten se svakog meseca šalje na više od 2.000 elektronskih adresa i pogodan je za deljenje na društvenim mrežama.

Zaštiti privatnost - odupri se pritisku

Beogradska otvorena škola je početkom 2020. godine počela sa realizacijom dvogodišnjeg projekta „Zaštiti privatnost - odupri se pritisku“ (*Reclaiming privacy: A Tool to Fight Oppression*) u saradnji sa Partnerima za demokratske promene Srbija (Partneri Srbija), SHARE Fondacijom, NVO Atina, Da se zna i A11 - Inicijativom za ekonomska i socijalna prava. Projekat se sprovodi uz podršku Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji kroz Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava (EIDHR).

Cilj projekta je pružanje podrške braniteljima ljudskih prava, organizacijama civilnog društva (OCD) i ranjivim grupama u zaštiti prava na privatnost, i to kroz dokumentovanje kršenja ljudskih prava i privatnosti, pružanje znanja braniteljima ljudskih prava, OCD i prosvetnim radnicima o zaštiti privatnosti, kao i kroz pružanje pravne pomoći i podrške. Fokus BOŠ-ovog rada u okviru ovog projekta je jačanje svesti prosvetnih radnika i mladih o značaju zaštite privatnosti, kao i jačanje njihovih kapaciteta u zaštiti prava na privatnost ličnih podataka.

Zahvaljujući Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti koji je donet 2018. godine u Srbiji, a po ugledu na Opštu uredbu o zaštiti podataka o ličnosti Evropske unije (poznatija kao GDPR), uvedeni su novi standardi u oblasti zaštite privatnosti koji nisu dovoljno prepoznati u društvu. Kroz ovaj projekat BOŠ upravo teži osnaživanju mladih i prosvetnih radnika kako bi bolje zaštitali svoje lične podatke i doprineli smanjivanju digitalnog nasilja. U 2020. godini, počela je organizacija i realizacija treninga o zaštiti digitalne privatnosti za učenike i prosvetne radnike srednjih škola. Usled pandemije Covid-19, inicijalno planirana struktura treninga je morala da bude prilagođena. Stoga je trening podeljen u tri celine – uvodni modul, priprema mentorskog rada i finalni modul. U novembru i decembru 2020. godine održan je uvodni deo treninga za dve grupe učesnika iz sedam škola i gradova (45 učenika i 6 prosvetnih radnika). Treninzi će biti nastavljeni u 2021. godini, a osim njih, u planu je i izrada vodiča o zaštiti digitalne privatnosti, mentorski rad sa srednjoškolcima, izrada studija slučaja, kao i podrška OCD u zagovaranju poštovanja privatnosti i ličnih podataka.

Aktivnosti:

- Organizacija i realizacija treninga o zaštiti digitalne privatnosti za učenike i prosvetne radnike srednjih škola

Rezultati: _____

- Održan uvodni deo treninga o zaštiti digitalne privatnosti za 51 učesnika (45 učenika i šest prosvetnih radnika) iz sedam srednjih škola iz sedam gradova

Privatnost podataka- lični podaci

- Šta su lični podaci?

ANKETA:

Da li su sledeći podaci lični podaci?

Da li činjenica da je neki podatak lični podatak znači i da niko ne sme tom podatku da ima pristup?

Trening Zaštiti privatnost - odupri se pritisku za učenike/ce srednjih škola u Srbiji

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat „Zaštiti privatnost - odupri se pritisku“ u toku 2020. godine započeo je aktivnosti čiji cilj je osnaživanje mlađih u zaštiti prava na privatnost, naročito u oblasti zaštite digitalne privatnosti. Iako je pravni okvir Srbije u ovom domenu usklađen sa standardima Evropske unije, praksa pokazuje da mlađi i dalje nisu svesni svojih prava u oblasti zaštite privatnosti, što dovodi do brojnih zloupotreba i kršenja prava i ugrožavanja privatnosti. Projekat doprinosi ostvarivanju drugog strateškog cilja kroz obrazovanje nosilaca društvenih promena o evropskim vrednostima i standardima u oblasti privatnosti.

OMLADINSKE POLITIKE

Beogradska otvorena škola od svog osnivanja u centar svojih aktivnosti stavlja mlade kojima nudi obrazovne programe i usluge čime ih osnažuje da postanu aktivni članovi društva i nosioci društvenih promena. BOŠ se aktivno bavi zagovaranjem za uspostavljanje kontinuirane podrške mladima koja bi dovela do poboljšanja zapošljivosti mladih, njihovog bržeg ekonomskog osamostaljivanja i aktivne participacije po pitanjima koja se njih tiču.

U skladu sa tim, BOŠ je i u 2020. godini nastavio da aktivno zagovara poboljšanje položaja mladih u Srbiji. Kroz sistematsku podršku mladima koja je zasnovana na njihovim potrebama, dugoročan cilj je da se obezbedi učešće mladih u svim aspektima socijalnog, društvenog i političkog života i unaprede njihovi životni uslovi.

BOŠ je nastavio da i kroz prvi portal za mlade – Mingl, nastao 2007. godine, radi na informisanju mladih, negovanju omladinskog autorstva i promociji i unapređenju omladinske politike. Portal Mingl je članica i jedan od osnivača Asocijacije online medija, prvog udruženja te vrste u regionu, zajedno sa 20 drugih internet portala iz svih delova Srbije.

Postignuća: _____

U toku 2020. godine u okviru programske oblasti Omladinske politike ostvarena su sledeća postignuća:

- U okviru projekta „50 ideja za Evropu: Novi lideri nove mogućnosti“ izrađeno je pet publikacija/vodiča od strane sedam mladih eksperata;
- Održana je završna konferencija na projektu „50 ideja za Evropu: Novi lideri nove mogućnosti“, pod nazivom „Menjamo Evropu: Novi lideri u pokretu“ a prenos konferencije pratilo je više od 3.500 ljudi;
- Portal za mlade Mingl je u toku 2020. godine redizajniran, čime su se rubrike i sadržaj na portalu prilagodili ciljnoj grupi Mingla;
- Portal za mlade Mingl imao je 28.981 korisnika, preko 500 objava u svim kategorijama i ukupno 58.036 poseta, a redakcija portala broji 20 dopisnika/ca iz cele Srbije;
- Beogradska otvorena škola ima svoju predstavnici u Upravnom odboru Krovne organizacije mladih Srbije, Regionalnoj omladinskoj laboratoriji mladih Regionalog Saveta za saradnju i Savetu za mlade Vlade Republike Srbije,
- Mladi predstavnici BOŠ-a učestvovali su u dijalogu sa premijerkom i ministrom omladine i sporta, tokom kojih su predstavili i zagovarali strateške ciljeve Beogradske otvorene škole.

U toku 2020. godine BOŠ je realizovao projekt „50 Ideja za Evropu – Novi lideri, nove mogućnosti“ u okviru programske oblasti Omladinske politika, objavio pet vodiča koji su izrađeni od strane sedam mladih eksperata i održao završnu konferenciju „Menjamo Evropu: Novi lideri u pokretu“, čiji je prenos pratilo više od 3.500 ljudi. Informacije o publikacijama i završnoj konferenciji putem društvenih mreža i online medija dosegle su do više od 250.000 mladih. Beogradska otvorena škola postala je deo Upravnog odbora Krovne organizacije mladih Srbije čime je BOŠ dobio svoju predstavnici u najvišem nezavisnom predstavničkom telu mladih i priliku da u naredne dve godine predstavlja interes mladih u Srbiji. Kroz redizajniran portal za mlade Mingl kreirano je preko 500 objava sa ukupnim brojem od 28.981 korisnika i 58.036 poseta.

50 ideja za Evropu – Novi lideri, nove mogućnosti

Beogradska otvorena škola je 2020. godine realizovala treću i ujedno završnu godinu projekta „50 ideja za Evropu – Novi lideri, nove mogućnosti“ podržanog od strane Omladinskog saveza udruženja - Novi Sad, omladinska prestonica Evrope 2019 - OPENS. Koordinator projekta je BOŠ, a partneri na projektu su omladinske organizacije iz devet država Podunavskog regiona Austrija - Bečka asocijacija volontera; Bosna i Hercegovina - Omladinski komunikacioni centar; Crna Gora - Asocijacija za demokratski prosperitet ZID; Slovenija - Krovna organizacija mladih Slovenije; Slovačka - Mladi info; Rumunija - Krovna organizacija mladih Rumunije; Moldavija - Krovna organizacija mladih Moldavije; Hrvatska - Udruga za mlade Alfa Albona i Češka - Mladi građani.

Projekat je doprineo aktivnom učešću mladih u osmišljavanju i primeni inovativnih ideja kojima se u praksi povezuju države Evrope u rešavanju problema koji se tiču mladih. Kroz aktivnosti projekta unapredilo se povezivanje omladinskih i studentskih organizacija, neformalnih grupa i mladih lidera u rešavanju problema u omladinskim politikama Evrope, te su se takođe, promovisali mlađi kao pokretači i stvaraoci pozitivnih promena u zajednicama širom Evrope. Projekat je osmišljavao, promovisao i zagovarao odabranih 50 ideja u 10 država Podunavskog regiona kojima se rešavaju problemi koji se tiču mladih. U okviru treće projektne godine sprovedene aktivnosti su bile usmerene na izradu publikacija od strane mladih kao i promociju publikacija i celokupnih rezultata projekta. Ključna aktivnost u 2020. godini bila je završna konferencija „Menjamo Evropu: Novi lideri u pokretu“ na kojoj su se učesnici i učesnice upoznali sa konceptom projekta i realizovanim aktivnostima, a predstavljene su i publikacije mladih na teme mobilnosti, održivog putovanja, tehnologije i inkluzije, zapošljivosti i ekologije. Mlađi su imali priliku da se upoznaju i sa mlađim pokretačima promena koji su preduzeli značajne promene radi unapređenja položaja mladih u lokalnim zajednicama, kao i sa značajnim akterima koji se bave omladinskom politikom.

Aktivnosti:

- U okviru projekta „50 ideja za Evropu: Novi lideri nove mogućnosti“ uz prethodno održane konsultacije sa mlađima i detaljnom analizom nagrađenih ideja angažovano je sedam mlađih eksperata radi kreiranja publikacija;
- Kreirani su metodologija i program rada konferencije „Menjamo Evropu: Novi lideri u pokretu“ i uspešno su realizovane sve organizacione i promotivne aktivnosti pred održavanje Zoom konferencije, Beograd, 7. decembar 2020.

Rezultati: _____

- U okviru projekta „50 ideja za Evropu: Novi lideri nove mogućnosti“ izrađeno je pet publikacija/vodiča od strane sedam mlađih eksperata na teme mobilnosti, održivog putovanja, tehnologije i inkluzije, zapošljivosti i ekologije. Ovi vodiči su rezultat rada mlađih iz Srbije, Hrvatske, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Slovačke, Slovenije, Češke, Austrije, Moldavije i Rumunije koji su učestvovali na konkursu „50 ideja za Evropu“;
- Održana je završna konferencija na projektu „50 ideja za Evropu: Novi lideri nove mogućnosti“ pod nazivom „Menjamo Evropu: Novi lideri u pokretu“ a prenos konferencije pratilo je više od 3.500 ljudi čime je unapređena vidljivost tema koje se tiču mlađih, a mlađi su prepoznati kao pokretači promena u lokalnim zajednicama.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat „50 ideja za Evropu – novi lideri nove mogućnosti“ svojim projektnim aktivnostima otvorio je dodatni prostor za dijalog i saradnju među mladima čime se doprinelo primeni evropskih standarda i vrednosti u rešavanju problema koji se tiču mlađih naročito kroz doprinos aktivnom učešću mlađih u osmišljavanju i primeni inovativnih ideja. Projekat „50 ideja za Evropu – Novi lideri, nove mogućnosti“ je doprineo omladinskoj politici u onom segmentu koji se odnosi na promovisanje mlađih kao pokretača i stvaralaca pozitivnih promena u zajednicama širom Evrope, kao i unapređenja međunarodne saradnje i dalje povezivanje omladinskih organizacija iz regiona.

Završna konferencija „Menjamo Evropu: Novi lideri u pokretu“, 7. decembar 2020.

Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanja mladih - WeB4YES

Tokom 2020. godine nastavljene su aktivnosti dijaloga o politikama zapošljavanja mladih i kreirane kampanje javnog zagovaranja na nacionalnom nivou, zasnovane na razvijenim preporukama koje uključuju: unapređivanje pravnog okvira za radne prakse, kao i sistema karijernog vođenja u Srbiji; usvajanje zakona o mladima koji sadrži članove o zapošljavanju mladih u Albaniji; finansiranje preduzetničkih inicijativa koje vode mladi iz budžeta lokalnih samouprava u BiH; poboljšanje uslova za pokretanje preduzeća koja osnivaju mlađi u Severnoj Makedoniji; poboljšanje okvira za aktivne mere tržišta rada i pripadništva u Crnoj Gori i osnivanje tela za saradnju koje bi uključivalo sve zainteresovane strane koje su odgovorne za pružanje usluga karijernog vođenja na Kosovu.

Beogradska otvorena škola i njeni partneri na projektu promovisali su preporuke za unapređivanje javnih politika u oblasti zapošljivosti i preduzetništva mladih, i na nacionalnom, regionalnom i EU nivou. Beogradska otvorena škola je obeležila Mesec kvalitetnih radnih praksi pod nazivom „Ne budi fokus! Pričajmo o praksama!“ u okviru koga su nagrađeni mlađi koji su svojim radovima konkurisali na nagradni konkurs koji je imao za cilj da mlađi predstave svoje iskustvo u učestvovanju na radnim praksama, kao i javni dijalog sa mladima o demistifikaciji radnih praksi i potrebi za zakonskim rešenjima kada su kvalitetne radne prakse u pitanju.

UNAPREĐIVANJE ZAPOŠLJIVOSTI

Beogradska otvorena škola kroz programsku oblast unapređivanje zapošljivosti podržava pojedince da kreativno odgovore na izazove aktivnog traženja, dobijanja i zadržavanja posla i napredovanja na poslovnom i privatnom planu. U eri dinamičnog globalnog tržišta rada, čestih ekonomskih i društvenih kriza, BOŠ veruje da je važno uticati na razvoj veština za upravljanje karijerom, celoživotno učenje i što lakšu tranziciju iz obrazovanja na tržište rada (ili u obrnutom smeru kada karijerni razvoj to zahteva). Stoga BOŠ počev od 2003. godine podstiče kontinuirani razvoj pojedinca, celoživotno učenje i ukupni ekonomski razvoj društva kroz doprinos uspostavljanju sistema karijernog vođenja i savetovanja i jačanju veza obrazovanja i tržišta rada.

Ciljevi BOŠ-a u ovoj oblasti su:

- Dalji razvoj i unapređenje kvaliteta sistema karijernog vođenja i savetovanja;
- Izgradnja kapaciteta svih učesnika u procesu karijernog vođenja i savetovanja;
- Konceptualizacija, kreiranje i promocija inovativnih modela razvoja karijere;
- Podrška reformi obrazovanja koja će omogućiti sticanje kompetencija u skladu sa potrebama sveta rada;
- Promocija koncepta kvalitetnih radnih praksi;
- Efektivnije zapošljavanje i ekonomski razvoj.

U toku 2020. godine BOŠ je realizovao pet projekata u okviru programske oblasti za unapređivanje zapošljivosti, jednu dvodnevnu regionalnu konferenciju sa preko 20 govornika, četiri dvodnevne obuke u vezi sa karijernim vođenjem i savetovanjem, jednu radionicu za mlade sa invaliditetom i jedan nagradni konkurs za mlade, kao i obeležavanje Međunarodnog dana praktikanata.

- Sprovedena su dva istraživanja
- Pripremljena su tri istraživačka izveštaja
- Mentorski i finansijski podržano 36 organizacija civilnog društva sa 18 projekata u vezi sa problemima nezaposlenosti i zapošljivosti mladih
- Održana je jedna dvodnevna regionalna konferencija „Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanju mladih“ koja je okupila preko 20 govornika iz Srbije, Kosova*, Albanije, Severne Makedonije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Italije i Belgije sa preko 240 prijava za učešće
- Održane su četiri obuke u vezi sa karijernim vođenjem i savetovanjem kroz koje je prošlo više od 50 učesnika
- Održan je Sajam školskih timova za karijerno vođenje i savetovanje koji je okupio više od 150 virtualnih posetilaca iz škola, državnih institucija, sveta biznisa
- Održano je 40 radionica za učenike za razvoj veština upravljanja karijerom gde je 246 učesnika direktno uključeno u KVIs aktivnosti od kojih je 26 učenika iz osjetljivih grupa
- Održana je jedna radionica za osam mladih sa invaliditetom o servisima podrške
- 160 mladih je dobito direktnu podršku u razvoju karijere putem online savetovališta
- Obeležen je Međunarodni dan praktikanata pod nazivom „Ne budi fikus! Pričajmo o praksama!“ koji je okupio više od 30 mladih učesnika
- Preko 845.170 posetilo portal BOŠ Karijera

Kvalitetne usluge karijernog vođenja i savetovanja za bolju zapošljivost mladih – KViS 2020

„Karijerno vođenje i savetovanje za bolju zapošljivost mladih – KViS 2020“ je inicijativa koju Beogradska otvorena škola sprovodi petu godinu za redom. Ovom inicijativom BOŠ nastoji da zagovara dalji razvoj i održivost sistema karijernog vođenja i savetovanja mladih. Tokom trajanja projekta u 2020. godini BOŠ tim je pružio podršku unapređivanju pravno-institucionalnog okvira za sprovođenje politike karijernog vođenja i savetovanja i radio na osnaživanju mladih za upravljanje karijerom putem usluga koje su dostupne u srednjim školama kao i putem online usluga dostupnih na platformi BOŠ karijera. Ove godine poseban akcenat stavljen je na podršku školama i osnaživanje nastavnika za organizovanje aktivnosti karijernog vođenja i savetovanja u kontekstu Covid-19 pandemije.

Projekat je realizovan od 1. juna do 30. novembra 2020. godine uz podršku Solidar Suisse/Swiss Labour Assistance (SLA) kancelarije u Srbiji.

Jedna od komponenti projekta bila je usmerena na unapređivanje pravno-institucionalnog okvira za sprovođenje politike karijernog vođenja i savetovanja u Srbiji i preporuka za dalji razvoj sistema karijernog vođenja i savetovanja. U 2020. akcenat u zagovaranju kvaliteta usluga karijernog vođenja bio je na usvojenim standardima karijernog vođenja i savetovanja. Kako Beogradska otvorena škola ima svoju predstavnicu u Savetu za Nacionalni okvir kvalifikacija (NOKS) - najvišem državnom telu koje se bavi koordinisanjem razvoja kvalifikacija, proces zagovaranja za primenu standarda bio je prožet intenzivnim dijalogom i konsultativnim online i fizičkim sastancima. Rezultat plodonosne komunikacije bio je taj da je BOŠ ekspertima poveren zadatak da naprave instrument za praćenje Plana primene standarda. Krajem oktobra Agencija za kvalifikacije je usvojila instrument i pokrenula proces monitoringa Plana primene standarda koji je BOŠ u značajnoj meri podržao. Projekat je bio posvećen i jačanju kapaciteta srednjih škola za sprovođenje usluga karijernog vođenja i savetovanja za mlade. BOŠ tim realizovao je dvodnevnu akreditovanu obuku od strane Zavoda za unapređivanje obrazovanja pod nazivom „Korak dalje ka sveobuhvatnim i kvalitetnim uslugama karijernog vođenja i savetovanja u srednjim školama“. Obuka je sprovedena 22. i 23. avgusta i prisustvovalo je 19 nastavnika i stručnih saradnika iz 10 srednjih škola iz Beograda, Pančeva, Ruskog Krstura, Vrnjačke Banje, Niša, Smederevske Palanke, Kragujevca i Ćuprije. Usled povoljnije epidemiske situacije, obuka se realizovala uživo, uz poštovanje svih bezbednosnih preporuka Vlade Republike Srbije u situaciji pandemije. U okviru projekta održan je šesti po redu, a prvi online Sajam školskih timova za karijerno vođenje i savetovanje 29. oktobra 2020. godine putem platforme Zoom, uz partnersku podršku fondacije Solidar, Privredne komore Srbije, Ministarstva omladine i sporta i Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

Na ovogodišnjem Sajmu, u formi izlagača i takmičara, predstavilo se 16 srednjoškolskih timova za karijerno vođenje i savetovanje, koji su u formi prezentacija promovisali aktivnosti koje sprovode u svojim školama u cilju unapređivanja veština zapošljivosti svojih učesnika. Pored izlagača koji su se takmičili, na Sajmu je prisustvovalo preko 150 virtualnih posetilaca iz škola, državnih institucija, sveta biznisa, organizacija civilnog društva i drugih zainteresovanih pojedinaca.

Prvo mesto i novčana nagrada od 40.000 dinara, pripala je Poljoprivrednoj školi iz Bača koja je u prethodnoj školskoj godini realizovala raznovrsne aktivnosti u koje je uključila veliki broj učenika celokupnim programom karijernog vođenja i savetovanja. Drugo mesto osvojila je gimnazija „Branko Radičević“ iz Stare Pazove, a treće mesto podelile su Ekonomsko-trgovinska škola iz Požarevca i Ekonomsko-ugostiteljska škola „Vuk Karadžić“ iz Velike Plane. Navedene škole su u prethodnom periodu, kreirale veoma inovativne metode rada sa učenicima, osigurale kvalitet rada i tokom pandemije Covid-19, realizovale veoma značajne saradnje sa važnim akterima, i time ostvarile izvrstan uspeh u oblasti karijernog vođenja. Tokom trajanja projekta pružana je direktna podrška mladima kroz online karijerno savetovanje putem BOŠ Karijere, čime su mlađi osnaženi za donošenje odluka o svom profesionalnom razvoju i planiranju karijere.

Aktivnosti:

- Zagovaranje za kvalitet i kontinuitet u razvoju sistema KViS kroz podršku radu Agencije za kvalifikacije i NOKS-u
- Sprovođenje obuke o karijernom vođenju i savetovanju za nastavnike i stručne saradnike iz srednjih škola
- Organizovanje Sajma za karijerno vođenje i savetovanje
- Organizovanje radionica za učenike u školama koje su prošle obuku o karijernom vođenju i savetovanju
- Sprovođenje istraživanja o karijernim teškoćama kod mlađih koji se javljaju online karijernoj savetnici
- Online karijerno savetovanje mlađih
- Započet proces redizajna portala BOŠ Karijera

Rezultati: _____

- Pružena ekspertska podrška radu Saveta za Nacionalni okvir kvalifikacija i stručna podrška Agenciji za kvalifikacije u monitoringu Plana primene Standarda usluga karijernog vođenja i savetovanja
- Sprovedeno istraživanje o teškoćama prilikom donošenja karijernih odluka kod mlađih koji se javljaju online karijernoj savetnici u Srbiji
- Kroz naprednu obuku o karijernom vođenju i savetovanju podignuti kapaciteti 10 srednjih škola i 19 nastavnika i stručnih saradnika iz srednjih škola širom Srbije za razvoj planova i programa i pružanje usluga karijernog vođenja i savetovanja
- 10 srednjih škola dostavilo planove i programe karijernog vođenja i savetovanja i izveštaje o sprovedenim aktivnostima karijernog vođenja i savetovanja
- Održan online Sajam školskih timova za karijerno vođenje i savetovanje koji je imao preko 150 posetilaca
- Redizajniran je i unapređen portal za karijerno informisanje mlađih BOŠ Karijera
- Održano 40 online i uživo radionica za učenike za razvoj veština upravljanja karijerom
- 246 učenika direktno uključeno u KViS aktivnosti, od kojih su 26 učenici koji pripadaju nekoj osjetljivoj grupi, dok je devet učenika iz završnog, osmog razreda osnovne škole
- Izrađen i objavljen u online formatu istraživački izveštaj pod nazivom „Da li je pametno da sledim svoje snove“
- Tokom trajanja projekta, 160 mlađih dobilo direktnu podršku u razvoju karijere putem online savetovališta.
- Preko 250.000 mlađih posetilo portal BOŠ Karijera u periodu trajanja projekta

Obuka o karijernom vođenju i savetovanju za nastavnike i stručne saradnike iz srednjih škola, 22 - 23. avgust 2020, Beograd.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat je doprineo drugom strateškom cilju kroz intervencije u domenu obrazovnih politika: kroz članstvo u Radnoj grupi Saveta za Nacionalni okvir kvalifikacija kao i putem kontinuiranog zagovaranja za unapređenje politike celoživotnog učenja kroz unapređenje održivosti i kvaliteta sistema karijernog vođenja i savetovanja. Na ovaj način dat je doprinos povećanju svesti donosioca odluka, ali i šire javnosti o značaju karijernog vođenja i savetovanja za razvoj pojedinca. Pored toga, projekat je doprineo i jačanju ljudskih resursa mladih koji su se javljali online karijernom savetovalištu, kao i mladih koji su učestvovali na radionicama za razvijanje veština za upravljanje karijerom koje su organizovane u školama.

Brža integracija migranata na tržište rada kroz mapiranje veština i obuka – ALMIT

Beogradska otvorena škola u okviru programske oblasti za unapređivanje zapošljivosti bavila se bržom integracijom migranata na tržište rada kroz mapiranje veština i obuka, kroz realizaciju ALMIT projekta, koji za cilj ima da pronađe načine za lakše uključivanje migranata i tražioca azila na tržište rada. Tokom projekta je osmišljeno i pilotirano više treninga i obuka iz oblasti srpskog jezika, građanskog vaspitanja i interkulturnog učenja, kao i aktivnosti karijernog informisanja i karijernog vođenja i savetovanja.

Projekat je finansiran od strane Evropske unije, kroz Program za zapošljavanje i socijalne inovacije i trajao je od 1.1.2018. do 31.12.2020.

Evropa se suočava sa jedinstvenim izazovima usled izbegličke krize, uprkos velikim i kontinuiranim naporima članica Evropske unije da se sa njima izbore. Efikasan način suočavanja sa izazovima je odgovaranje na potrebe izbeglica i migranata na duže staze, kroz njihovu integraciju na tržište rada. U tom svetu, glavni cilj projekta bio je da doprinese integraciji kao esencijalnom elementu obezbeđivanja života i budućnosti migranata.

Tokom projekta je razvijeno i pilotirano više treninga i obuka i razvijeni su mehanizmi koji omogućavaju lakši pristup izbeglicama na tržište rada. Pristup koji je primenjen sa ciljnom grupom je obuhvatilo mapiranje njihovih kompetencija za građansku integraciju, povezivanje sa lokalnim tržištem rada, kao i informisanje o dostupnim mogućnostima, kao i o pravima i obavezama.

Projektom su obuhvaćene sledeće aktivnosti: Razvoj i pilotiranje inicijalnog kursa jezika; Razvoj i pilotiranje interkulturnih i građanskih sesija; Trening za trenere koji rade direktno sa ciljnom grupom; Individualna podrška; Mapiranje stručne spreme i radnog iskustva ciljne grupe; Profilisanje veština; Savetovanje u oblasti prepoznavanja i vrednovanja stičenih kompetencija; Prikupljanje podataka o individualnim slučajevima; Podizanje svesti o diskriminaciji i nasilju, pogotovo nad ženama; Priprema materijala, itd.

Projekat je realizovao Univerzitet u Sofiji (Bugarska), u saradnji sa Zgura-M Ltd (Bugarska), Austrijskim pokretom omladinskih radnika - ÖJAB (Austrija), Opštinom Šid (Srbija), Čovekoljubljem (Srbija), Lokalnom samoupravom i Pokrajinskom direkcijom za obrazovanje Düzce (Turska) i Beogradskom otvorenom školom.

Ciljne grupe:

- Izbeglice i migranti koji legalno borave u pograničnim zonama u Bugarskoj i Srbiji;
- Prihvачene izbeglice i migranti koji borave u široj okolini velegrada u Turskoj, tj. Istanbul i Duzce;
- Izbeglice i migranti rasejani unutar zemalja partnera na projektu koji održavaju kontakte sa organizacijama koje se bave izbeglicama;
- Izbeglice koje su dobile status, ali su i dalje u izbegličkim kampovima ili njihovim okruženjima.

Trening za trenere koji su sproveli aktivnosti karijernog informisanja, i karijernog vođenja i savetovanja, 2. februar 2020, Beograd.

Radionice karijernog vođenja i savetovanja, 1. oktobar 2020, Beograd.

Aktivnosti:

- Sastanci Nacionalnog savetodavnog odbora koga čine predstavnici institucija koje se direktno i indirektno bave pitanjem položaja migranata u Srbiji
- Sastanci partnera na projektu
- Sastanci sa donosiocima odluka, predstavnicima organizacija koje rade sa ciljnom grupom i lokalnim preduzetnicima
- Kreiranje priručnika za trenere i radne sveske za učesnike obuka, koji su korišćeni tokom procesa pilotiranja kurseva srpskog jezika i sesija civilnog i interkulturnog obrazovanja.
- Kreiranje radnih materijala za radionice karijernog vođenja i savetovanja koji su prilagođeni ciljnoj grupi
- Realizacija kursa jezika
- Realizacija građanskih i interkulturnih sesija
- Radionice mapiranja veština neophodnih na tržištu rada
- Radionice karijernog vođenja i savetovanja
- Diseminacija rezultata

Rezultati: _____

- Kreirani su materijali za učesnike koji su uključeni u radionice karijernog vođenja i savetovanja
- Realizovane su radionice karijernog vođenja i savetovanja sa migrantima koji trenutno borave u AC Tutin, AC Banja Koviljača, PTC Šid kroz koje je prošlo više od 20 učesnika.
- Održan je sastanak Nacionalne savetodavne grupe, koji je okupio predstavnike Komesarijata za izbeglice, Centra za socijalni rad Šid, Opštine Šid, Doma zdravlja Šid, Crvenog krsta, Gimnazije Sava Šumanović i Javno-komunalnog preduzeća „Standard“ Šid
- Održan je treći sastanak partnera u Turskoj
- Održani su sastanci sa predstavnicima Komesarijata za izbeglice Republike Srbije
- Održana su četiri sastanka sa predstavnicima organizacija koje rade sa migrantskom populacijom
- Održana su četiri sastanka sa predstavnicima lokalnih preduzeća koji su zainteresovani za zapošljavanje migranata.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat je doprineo ostvarivanju drugog strateškog cilja BOŠ-a kroz kreiranje alata za pronalaženje bržih načina za integraciju migranata i izbeglica, koji imaju dozvolu za legalni boravak, na tržište rada, kroz prepoznavanje njihovih kompetencija, osnaživanje za ulazak na tržište rada i usklađivanje i povezivanje njihovih veština sa potrebama lokalnog tržišta rada.

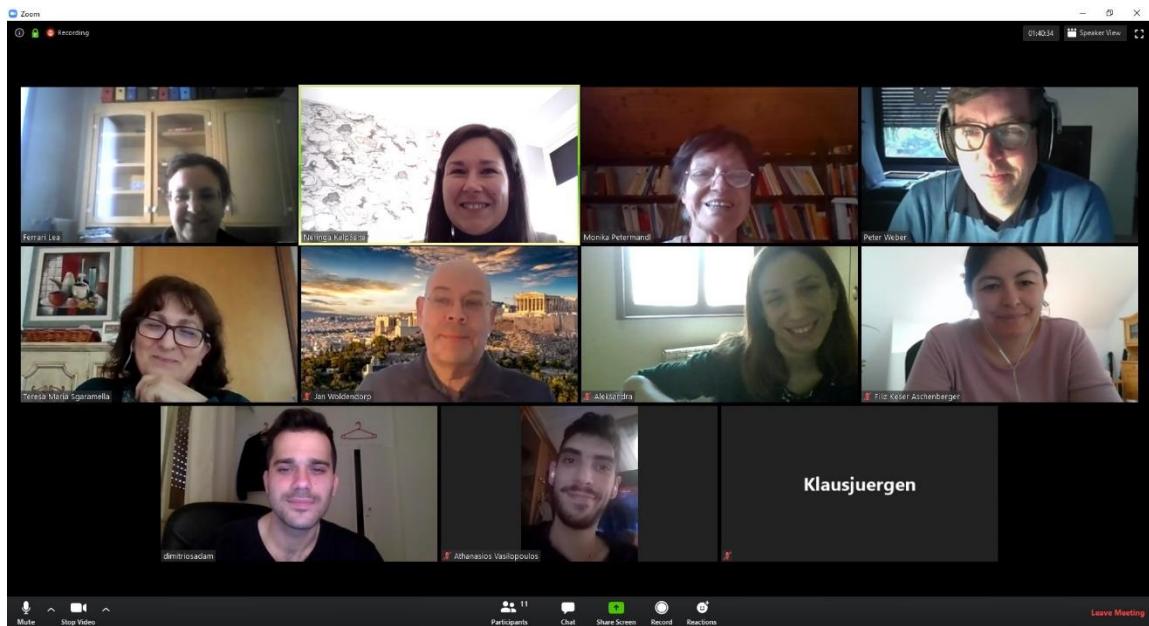
CONNECT! Povezivanje karijernog vođenja i savetovanja i razvoja ljudskih resursa u kompanijama kroz visoko obrazovanje i obuke

Beogradska otvorena škola u partnerstvu sa Univerzitetom za primenjene studije rada (Nemačka), Univerzitetom u Padovi (Italija), Dunavskim Univerzitetom Krems (Austrija), Saxion Univerzitetom primenjenih nauka (Holandija), organizacijom ISON PSYCHOMETRICA (Grčka) i Kaunas Tehnološkim univerzitetom (Litvanija) realizuje projekat „CONNECT! Povezivanje karijernog vođenja i savetovanja i razvoja ljudskih resursa u kompanijama kroz visoko obrazovanje i obuke“. Aktivnosti na projektu se sprovode u periodu od 1. septembra 2019. godine do 31. avgusta 2022, a projekat je podržan kroz program Erasmus+.

CONNECT! projekat povezuje znanja stečena istraživanjima u oblasti karijernog vođenja i savetovanja i razvoja ljudskih resursa. Na osnovu istraživanja, kroz projekat će biti razvijeni kursevi u oblastima karijernog vođenja i savetovanja i razvoja ljudskih resursa.

U 2020. godini urađen je pregled literature, medija i resursa u pogledu obećavajućih praksi i potreba u oblasti karijernog vođenja i savetovanja za zaposlene u kompanijama. Ovo istraživanje je sprovedeno u svim zemljama partnera na projektu, a koordinirala ga je Beogradska otvorena škola. Istraživači Beogradske otvorene škole su pripremili smernice za sprovođenje analize i po njenom završetku sastavili izveštaj sa zaključcima o stanju u pogledu podrške karijernog razvoja zaposlenih u šest evropskih zemalja.

Takođe, sprovedeno je i anketiranje manjeg obima, u kojem je učestvovalo 11 karijernih praktičara i 16 zaposlenih u ljudskim resursima na temu podrške karijernog razvoja zaposlenih, a rezultati su prikazani kroz nacionalni izveštaj. Na osnovu nalaza sprovedenih istraživanja, kreiran je prvi predlog dela kurikuluma za kurs u okviru visokog obrazovanja „Karijerno vođenje i razvoj zaposlenih“, koji se tiče promena u svetu rada.

Sastanak partnera u okviru Connect projekta, 30. april 2020.

Aktivnosti:

- Sprovedena analiza literature, medija i resursa u pogledu obećavajućih praksi i potreba u oblasti karijernog vođenja i savetovanja za zaposlene u kompanijama u Srbiji.
- Sprovedena anketa karijernih praktičara i zaposlenih u ljudskim resursima u vezi sa podrškom karijernog razvoja zaposlenih.
- Razvoj dela kurikuluma o promenama u svetu rada za kurs u okviru visokog obrazovanja „Karijerno vođenje i razvoj zaposlenih“.

Rezultati: _____

- Kreirane smernice za analizu postojećeg stanja u vezi sa podrškom karijernom razvoju zaposlenih;
- Pripremljen izveštaj o analizi postojećeg stanja u vezi sa karijernim vođenjem i savetovanjem za zaposlene u Srbiji i izveštaj sa zaključcima na osnovu sprovedene analize u šest evropskih zemalja;
- Pripremljen izveštaj o rezultatima ankete karijernih praktičara i zaposlenih u ljudskim resursima na temu podrške karijernom razvoju zaposlenih.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Realizacija ovog projekta u 2020. godini doprinela je ostvarivanju drugog strateškog cilja BOŠ-a – unapređenje javnih politika koje se tiču karijernog vođenja i savetovanja, kroz sprovođenje istraživanja koja mogu biti osnova za donošenje i izmenu mera koje se tiču podrške karijernog razvoja mladih i odraslih koji su zaposleni.

HORECACCESS - Pristupačnost usluga u HORECA sektoru

Beogradska otvorena škola je u partnerstvu sa Univerzitetom „Sveti Kliment Ohridski“ u Sofiji realizuje projekat *HORECACCESS - Pristupačnost usluga u HORECA sektoru*.

Iako je inicijalno trajanje projekta bilo predviđeno od 1. novembra 2019. do 31. oktobra 2020., usled posledica Covid-19 pandemije, projekat je produžen do 28. februara 2021. Projekat je podržan u okviru Erasmus+ Programa strateškog partnerstva za razvoj inovacija u stručnom obrazovanju i obukama.

Cilj projekta je osnaživanje mladih koji su angažovani u HORECA industriji za pružanje pouzdanih i pristupačnih usluga klijentima sa invaliditetom, ali i osobama koje se suočavaju sa nekim vidom barijera (osobe koje se otežano kreću, roditelji sa dečijim kolicima, osobe koje imaju alergije i slično).

Ključna aktivnost na koju je projekat bio usmeren tokom 2020. bio je proces pilotiranja intelektualnih produkata izrađenih kroz projekat: Mobilne aplikacije, Vodiča za razumevanje invaliditeta, Smernica za pružanje adekvatnih usluga i Priručnika namenjenim *in-house* trenerima i omladinskim radnicima. Pilotiranje se odvijalo u skladu sa mogućnostima i merama za borbu protiv pandemije virusa Covid-19. S tim u vezi organizovano je sijaset aktivnosti u online formatu, kao što je vebinar na temu „Kako prilagoditi aktivnosti i usluge mladima sa invaliditetom - alati za rad“, individualni online sastanci sa predstavnicima Nacionalnog savetodavnog tela, konsultacije sa organizacijama civilnog društva i školama koje su uzele učešća u pilotiranju.

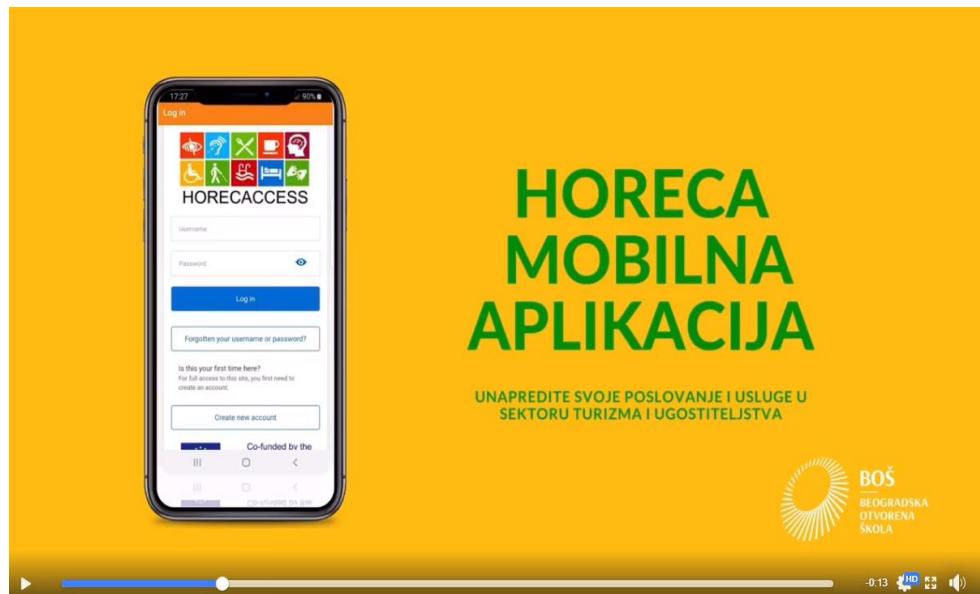
Pored toga, projekat je imao značajnu promotivnu kampanju na društvenim kanalima i portalima BOŠ-a kao što su Boš karijera, Mingl, bilten „Progovori o pregovorima“ sa ciljem podizanja svesti u društvu o značaju i benefitima uključivanja osoba sa invaliditetom, ali i preporukama za oporavak HORECA sektora u situaciji krize prouzrokovane pandemijom. Dodatno, projekat je diseminiran na mnoštvo događaja u domenu HORECA industrije.

Aktivnosti:

- Organizovanje procesa pilotiranja u Srbiji;
- Osmišljavanje promotivne kampanje projekta;
- Konsultacije sa članovima Nacionalnog savetodavnog tela;
- Mentorska podrška školama i organizacijama civilnog društva u sprovođenju pilotiranja;
- Učešće na online sastancima partnera;
- Učešće i obraćanje na projektnoj konferenciji u Sofiji;
- Redovno ažuriranje facebook stranice i projektnog sajta;
- Promovisanje projekta na relevantnim konferencijama i događajima.

Rezultati: _____

- Održan vebinar na temu „Kako prilagoditi aktivnosti i usluge mladima sa invaliditetom - alati za rad“;
- 16 predstavnika organizacija civilnog društva uključeno u proces pilotiranja;
- Četiri srednje škole turističko-ugostiteljskih usmerenja iz Beograda, Niša, Pančeva i Vrnjačke Banje uspešno su sprovele aktivnosti simulacija pristupačnih usluga za svoje učenike;
- Održana radionica za osam mladih sa invaliditetom o servisima podrške;
- Održana informativna sesija o intelektualnim produktima projekta za 12 predstavnika nacionalne službe i agencija za zapošljavanje i organizacija koje nude usluge podrške u domenu zapošljavanja mladih;
- Organizovane online konsultacije sa ekspertima članovima Nacionalnog savetodavnog tela;
- Optimizovana aplikacija i za IOS korisnike;
- Realizovana četiri online sastanka partnera;
- Održana mešovita (fizički sa online prenosom i uključenjima) projektna konferencija u Sofiji;
- Postavljeno 34 relevantna teksta na srpskoj strani sajta projekta;
- HORECACCESS projekat promovisan na preko 20 online i uživo događaja.

Predstavljanje HORECA mobilne aplikacije

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat doprinosi razvoju ljudskih resursa omladinskih radnika, HR osoblja u HORECA sektoru, i mladih pojedinaca angažovanih na sezonskim poslovima u HORECA industriji za pružanje usluga klijentima sa invaliditetom, ali i osobama koje se suočavaju sa nekim vidom barijera (osobe koje se otežano kreću, roditelji sa dečijim kolicima, osobe koje imaju alergije i drugo).

HORECACCESS doprinosi drugom strateškom cilju kroz kreiranje Mobilne aplikacije, Vodiča i Priručnika koji doprinose osnaživanju kapaciteta i mekih veština omladinskih radnika, HR osoblja, mladih angažovanih u HORECA industriji i uopšteno mladih za rad sa osobama sa invaliditetom, uključivanje osoba sa invaliditetom u redovne aktivnosti i pružanje inkluzivnih usluga.

Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanja mladih - WeB4YES

Projekat WeB4YES, koji je u 2020. godini je ušao u poslednju fazu trogodišnjeg projekta, predstavlja jednu od inicijativa podržanih od strane Civil Society Facility Programa kao regionalne inicijative osmišljene da pruži inovativne međusektorske pristupe i pruži mladim nezaposlenim građanima regiona Zapadnog Balkana mogućnosti za unapređenje zapošljivosti i zapošljavanje. Projekat ima za cilj rad na postojećim izazovima nedovoljne saradnje između aktera civilnog društva i javnih vlasti u Zapadnom Balkanu, u procesima kreiranja politika i donošenju odluka u vezi sa nezaposlenošću mladih.

Koordinator projekta WeB4YES je Beogradска otvorena škola, dok su partneri na projektu Asocijacija za demokratski prosperitet – ZID (Crna Gora), Lens (Kosovo*), Asocijacija Beyond Barriers (Albanija), Institut za omladinski razvoj – KULT (Bosna i Hercegovina), Nacionalni omladinski savet Makedonije (Severna Makedonija) i Međunarodni centar Olof Palme (Švedska).

Cilj WeB4YES projekta koji se teži postići je povećati uticaj organizacija civilnog društva u regionu Zapadnog Balkana na razvoj i praćenje politika, u skladu sa potrebama mladih nezaposlenih građana. Ovaj proces je dvostruk: prvo, povećanje uticaja organizacija civilnog društva na Zapadnom Balkanu na razvoj i praćenje politika zapošljavanja mladih, i drugo, poboljšanje kapaciteta organizacija civilnog društva da sarađuju, osmišljavaju i implementiraju inovativne pristupe koji imaju za cilj zapošljavanje mladih.

Zapadnom Balkanu su potrebne otvorene, kolaborativne i efektivne politike zapošljavanja i preduzetništva, čiji je cilj omogućavanje veće stope zaposlenosti među mladima. Ovo će imati dugoročni efekat na kretanje ljudi u regionu, omogućavajući povećanu radnu mobilnost i na taj način omogućiti ljudima i tržišnu povezanost u regionu u skladu sa procesima evropskih integracija.

Projektom se teži da se:

- Olakša uspostavljanje strukturiranog dijaloga na nivou Zapadnog Balkana između ključnih aktera iz regiona o politikama zapošljavanja.
- Doprinese razvoju regionalnih i nacionalnih inicijativa za politiku o aktivnim merama tržišta rada za mlađe, jačanju zapošljivosti mladih, preduzetničkom učenju i podsticajnom okruženju za preduzetništvo mladih.
- Razmene znanja u sprovođenju izvodljivih politika i praksi za zapošljavanje mladih.
- Omogući organizacijama civilnog društva da utiču na određivanje dnevног reda politike zapošljavanja mladih.
- Poboljšaju kapaciteti organizacija civilnog društva na Zapadnom Balkanu za zagovaranje inovativnih mera politike u zapošljavanju mladih i preduzetništvu.
- Podrže inicijative u osnovnim oblastima u regionu Zapadnog Balkana da se dodatno uključe u razvoj lokalnih usluga za mlađe nezaposlene građane putem regionalne šeme za grantove.
- Ponudi sveobuhvatna regionalna platforma e-usluga za zapošljavanje i mobilnost radne snage sa ciljem da se poboljša regionalna mobilnost na Zapadnom Balkanu.

Sastanak partnera konzorcijuma je održan u Sarajevu 5. i 6. marta 2020. godine. Na partnerskom sastanku, zaključeno je da će tekuća projektna godina sadržati veliki broj aktivnosti i izazova, koje je donela trenutna društveno-ekonomска, politička i zdravstvena situacija koja pogađa mlade, a posebno one koji su nezaposleni. U 2020. godini na teritoriji Zapadnog Balkana planiran je nastavak sprovođenja kampanja javnog zagovaranja s ciljem izmene ili usvajanja zakona i propisa koji se odnose na oblast zapošljavanja i preduzetništva mladih. Tokom sastanka kreiran je detaljan Akcioni plan aktivnosti, diskutovano o rezultatima podržanih projekata, podeljene su uloge i odgovornosti svakog partnera i saradnika.

Kao deo jačanja kapaciteta za razvoj i zagovaranje politika u oblasti zapošljavanja mladih podržano je 36 OCD iz regiona Zapadnog Balkana posvećenih radu sa mladima, posebno OCD koje su usmerile rad na problem nezaposlenosti mladih i preduzetništvo. Preko 1.000 mladih ljudi sa Zapadnog Balkana iskoristilo je nove veštine i pokrenulo startap preduzeća ili je zaposleno nakon učešća na projektima podržanih grantista.

Marta meseca pokrenut je portal za mlade koji žive na teritoriji Zapadnog Balkana pod nazivom WeB4JOBS. Portal olakšava mladoj osobi da se snađe u moru drugih sajtova, koji daju parcijalne informacije. Platforma sadrži rubrike koje se odnose na obuke, obrazovanje, aktivno traženje posla, samozapošljavanje i oglase za poslove i prakse. Njeni delovi se jasno razlikuju - mobilnost mladih, razmena ideja i sticanje iskustva kroz rad, ali i celoživotni razvoj, koji se sastoji od mogućnosti za obuke, formalne baze obrazovanja, savetovanja u karijeri i slično. WeB4JOBS je tako postao jedinstvena stanica koja služi za integraciju i promociju mobilnosti mladih sa Zapadnog Balkana, ali i za pružanje svih mrežnih usluga za bolji razvoj karijere.

Tokom 2020. godine nastavljene su aktivnosti dijaloga o politikama zapošljavanja mladih i kreirane kampanje javnog zagovaranja na nacionalnom nivou, zasnovane na razvijenim preporukama koje uključuju: unapređivanje pravnog okvira za radne prakse, kao i sistema karijernog vođenja u Srbiji; usvajanje zakona o mladima koji sadrži članove o zapošljavanju mladih u Albaniji; finansiranje preduzetničkih inicijativa koje vode mladi iz budžeta lokalnih samouprava u BiH; poboljšanje uslova za pokretanje preduzeća koja osnivaju mladi u Severnoj Makedoniji; poboljšanje okvira za aktivne mere tržišta rada i pripadništva u Crnoj Gori i osnivanje tela za saradnju koje bi uključivalo sve zainteresovane strane koje su odgovorne za pružanje usluga karijernog vođenja na Kosovu.

U okviru regionalne konferencije Move.Link.Engage, 23. septembra, organizovana je panel diskusija na kojoj su govorili projektni menadžer za zapošljavanje i socijalna pitanja Regionalnog saveta za saradnju Nand Šani, direktor programa u Regionalnoj kancelariji za saradnju mladih Jan Zlatan Kulenović, projektna menadžerka organizacije SOS Pulse Maja Marković i programska menadžerka asocijacije Beyond Barriers Irena Topali. Saradnjom između biznis i civilnog sektora mogu se rešiti ključni izazovi sa kojima se susreću zemlje Zapadnog Balkana, a to su nezaposlenost mladih, nedostatak preduzetničkih inicijativa i razvoj socijalnog preduzetništva.

Kampanja javnog zagovaranja Beogradske otvorene škole nastavljena je i u 2020. godini kroz niz sastanaka sa donosiocima odluka (između ostalog i sa predsednicom Vlade Republike Srbije), kao i sa mladima. U partnerstvu sa Krovnom organizacijom mladih Srbije (KOMS) održan je razgovor sa mladima o značaju radnih praksi i unapređenju zakonskog okvira koji bi regulisao oblast kvalitetnih radnih praksi. Takođe, nagrađeni su najkreativniji koji su učestvovali na nagradnom konkursu povodom Meseca kvalitetnih radnih praksi pod nazivom „Ne budi fokus! Pričajmo o praksama!“.

Beogradska otvorena škola okupila je više od 150 donosilaca odluka, predstavnika vlada zemalja Zapadnog Balkana, biznis sektora, organizacija civilnog društva i zainteresovanih pojedinaca tokom Regionalne konferencije „Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanja mladih“, održanoj 17. i 18. decembra 2020.

Najvažnije teme odnosile su se na ključne izazove javnih politika po pitanju zapošljivosti mladih na Zapadnom Balkanu kao i na saradnju organizacija civilnog društva i javne uprave, odnosno konkretnih rezultata na temu zapošljivosti mladih. Govornici su istakli glavne preporuke za zapošljavanje mladih, ali i izazove sa kojima će mlađi biti suočeni usled pandemije koronavirusa u kontekstu zapošljavanja. Takođe, bili su predstavljeni glavni izazovi za razvoj preduzetništva mladih, ali i uticaj pandemije koronavirusa u kontekstu zapošljavanja, digitalizacije, razvoja kreativnih industrija i ulozi formalnog obrazovanja. Za sam kraj konferencije prisutnim učesnicima su predstavljeni rezultati zagovaračkih kampanja u protekle tri godine i istaknuti ključne izazove u procesu zagovaranja.

Konferencija „Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanju mladih“, 17. i 18. decembar 2020.

Aktivnosti:

- Sastanak konzorcijuma u Sarajevu
- Lansiranje portala WeB4JOBS kao jedinstvenog resursa za mlade na Zapadnom Balkanu
- Mentorska podrška grantistima koji sprovode 18 projekata (36 OCD) na teritoriji Zapadnog Balkana
- Nagradni konkurs povodom Meseca kvalitetnih radnih praksi pod nazivom „Ne budi fokus! Pričajmo o praksama!“
- Razgovor sa mladima o značaju kvalitetnih radnih praksi organizovan u saradnji sa Krovnom organizacijom mladih Srbije (KOMS).
- Razgovori sa donosiocima odluka o unapređenju zakonskog okvira koji bi regulisao kvalitetne radne prakse
- Panel u okviru Move.Link.Engage. regionalne konferencije, pod nazivom: „Partnerstvo za razvoj zapošljivosti mladih“
- Dvodnevna regionalna konferencija „Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanju mladih“.

Rezultati:

- Jedinstvena regionalna platforma za podršku zapošljivosti i mobilnosti mladih pod nazivom WeB4JOBS je lansirana.
- Finansijski i mentorski podržano 18 projekata koje su sprovele 36 OCD, koje rade u regionu Zapadnog Balkana, a za cilj imaju unapređivanje zapošljivosti mladih.
- Nastavljene su aktivnosti kampanja javnog zagovaranja na nacionalnom nivou, zasnovane na poboljšanju pravnog okvira radnih praksi kao i sistema karijernog vođenja u Srbiji; usvajanje zakona o mladima koji sadrži članove o zapošljavanju mladih u Albaniji; finansiranje preduzetničkih inicijativa koje pokreću mladi iz budžeta lokalnih samouprava u BiH; poboljšanje uslova za nova preduzeća koja pokreću mladi u Severnoj Makedoniji i poboljšanje okvira za aktivne mere na tržištu rada i stažiranje u Crnoj Gori, kao i osnivanje tela za saradnju koje bi uključivalo sve zainteresovane strane koje su odgovorne za pružanje usluga karijernog vođenja na Kosovu.
- Organizovan panel u okviru Regionalne konferencije Move.Link.Engage. pod nazivom: Partnerstvo za razvoj zapošljivosti mladih sa govornicima, predstavnicima Regionalnog saveta za saradnju, Regionalne kancelarije za saradnju mladih, organizacije SOS Pulse iz Francuske i asocijacije Beyond Barriers.
- Dvodnevna regionalna konferencija „Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanju mladih“ koja je okupila preko 20 govornika iz Srbije, Kosova*, Albanije, Severne Makedonije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Italije i Belgije sa preko 240 prijava za učešće. Govornici su bili predstavnici Evropske komisije, Evropske trening fondacije, Regionalnog saveta za saradnju, Regionalne kancelarije za saradnju mladih, Dostignuća mladih, Jugoistočne evropske mreže mladih, kao i predstavnici šest partnerskih organizacija.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Drugom strateškom cilju projekat je doprineo kroz intervencije u domenu javnih politika: kroz formiranje Nacionalnih foruma za zapošljavanje mladih i omladinsko preduzetništvo, kao i putem kontinuiranog zagovaranja za unapređenje politika zapošljavanja i zapošljivosti mladih.

DOBRO UPRAVLJANJE

Beogradska otvorena škola doprinosi uspostavljanju koncepta dobrog upravljanja u Republici Srbiji, koji je zasnovan na principima transparentnosti, vladavine prava, raspoloživosti, pravičnosti, efikasnosti, efektivnosti, i participacije. U oblasti dobrog upravljanja, BOŠ se prvenstveno bavi istraživanjem i zagovaranjem odgovornosti, transparentnosti i participacije. BOŠ istražuje i zagovara učešće građana u procesu donošenja odluka, posebno na lokalnom nivou, kao i transparentnost u procesu donošenja odluka i radu javne uprave. Do sada, BOŠ se bavio istraživanjem učešća i transparentnosti u oblasti evropskih integracija, visokog obrazovanja, rada lokalne samouprave, regionalnog razvoja, energetike i životne sredine. U oblasti dobrog upravljanja, BOŠ aktivno zagovara i podržava:

- Unapređenje rada javne uprave u skladu sa principima Evropskog administrativnog procesa;
- Unapređenje sistema strateškog planiranja i koordinacije javnih politika i programske budžetiranja;
- Unapređenje procesa izrade propisa (zakonodavni proces);
- Povećanje participacije građana, transparentnosti i odgovornosti u obavljanju poslova javne uprave;
- Partnerstvo za otvorenu upravu.

U toku 2020. godine BOŠ je učestvovao u radu dve međuministarske grupe i u izradi strateških dokumenata za unapređenje dobrog upravljanja u Srbiji:

- Međuministarska radna grupa za izradu Strategije za reformu javne uprave Republike Srbije za period 2021 - 2030,
- Međuministarska grupa za izradu Akcionog plana za sprovođenje inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu u Republici Srbiji za period 2020. do 2022. godine

U radu obe međuministarske grupe aktivnosti BOŠ-a su se sastojale u sledećem:

- c) Analiza pravnog okvira i praksi dobrog upravljanja, sa naročitim fokusom na rad javne uprave na uključivanju građana i nevladinih aktera u procese donošenja odluka i razvoja javnih politika
- d) Izrada pisanih doprinosa i učešće na sastancima međuministrarskih grupa (ukupno četiri sastanaka Međuministarske grupe za sprovođenje inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu i osam sastanaka Međuministarske grupe za izradu Strategije za reformu javne uprave Republike Srbije za period 2021 – 2030).

Rezultati: _____

- U okviru obe međuministarske grupe BOŠ je u radu sa partnerima iz civilnog sektora i sektora javne uprave pružio doprinos izradi delova oba strateška dokumenta u delu koji se odnosi na unapređenje standarda dobrog upravljanja, učešće nevladinih aktera u procesu donošenja odluka kao i unapređenju osmišljavanja, sprovođenja i koordinacije javnih politika.

Učešće u radu Weber 2.0 platforme

BOŠ učestvuje u radu Weber 2.0 platforme. Platforma predstavlja inicijativu da se na regionalnom nivou (region Zapadnog Balkana) osmisli sveobuhvatan mehanizam za učešće organizacija u dijalogu o reformi javne uprave u regionu. BOŠ je u 2020. godini učestvovao u konsultacijama (dva sastanka i tri radionice) koji se odvijao između civilnog društva, predstavnika relevantnih državnih institucija, i regionalnih i međunarodnih organizacija kao što su Evropska komisija (EC), Regionalna škola za javnu upravu (ReSPA), Regionalni savet za saradnju (RCC).

U okviru ovog projekta BOŠ je izradio svoj doprinos PAR Monitoru za 2020. godinu – alternativni izveštaj za praćenje reforme javne uprave u državama Zapadnog Balkana.

CIVILNO DRUŠTVO

I pored brojnih izazova u 2020. godini uzrokovanih pojavom i širenjem virusa Covid-19, Beogradska otvorena škola je kroz programe podrške koje sprovodi doprinela izgradnji i jačanju internih kapaciteta organizacija civilnog društva i medija, kao i unapređenju kvaliteta odnosa i komunikacije između organizacija civilnog društva, donosilaca odluka, medija i građana. Naš cilj tokom 2020. kao i tokom prethodnih godina, bio je da podstaknemo angažovanje predstavnika civilnog sektora, kako bi kroz svoju ekspertizu u različitim oblastima doprineli društvenim promenama i uključili se u demokratske procese od važnosti za sve građane; odnosno unapredimo prakse za uključivanje civilnog društva u procesima donošenja odluka i razvoju zajednica, mobilizaciji građana i jačanju građanskog aktivizma. Dalje, nastojali smo da povećamo vidljivost i pokažemo efekte promena koje smo sproveli u saradnji sa našim partnerima. U skladu sa vrednostima koje BOŠ neguje, proces evropskih integracija, o kojima težimo da informišemo građane i podstaknemo transparentan i odgovoran odnos javnih vlasti, prepoznali smo kao glavni put za ovaj vid uključivanja civilnog društva. U programskoj oblasti koja se bavi razvojem civilnog društva, BOŠ tim je u odnosu na ekspertizu i dugogodišnje iskustvo podsticao jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i medija, a sve u cilju aktivnijeg učešća u procesu evropskih integracija.

Usmeravajući napore ka organizacijama civilnog društva koje pomoću javnog zagovaranja nastoje da utiču na javne vlasti, tokom 2020. godine nastavljeno je sa radom i podrškom zagovaračkim inicijativama, mentorskim radom je rađeno na unapređenju praksi odabranih organizacija da se bave javnim zagovaranjem i još važnije, osmišljeni su načini za veće uključivanje građana u aktivnosti OCD.

Kroz **mentorsku podršku**, BOŠ pomaže organizacijama civilnog društva i medijima da izgrade i ojačaju svoje kapacitete, kao i da usmeravaju svoje aktivnosti u pravcu učešća u kreiranju javnih politika koje odgovaraju potrebama lokalnih zajednica. Ovu vrstu podrške BOŠ pruža po principima ravnopravnosti, partnerskom pristupu i kroz praktičan, zajednički rad na unapređenju organizacija civilnog društva i medija i njihovom razvoju.

BOŠ tim pruža i **ekspertsку podršku** organizacijama civilnog društva i medijima kroz pružanje direktnе pomoći i saveta, kako za sprovođenje njihovih pojedinačnih projekata, tako i u pripremi dokumenata, publikacija i javnih politika u različitim oblastima. Takođe, ekspertska podrška usmerena je i na unapređenje kapaciteta organizacija civilnog društva i medija u finansijskom upravljanju i administraciji.

Tokom 2020. godine sprovedeni su i realizovani Programi podrške kroz četiri projekta u okviru kojih je podržano 84 organizacije kojima je obezbeđeno mentorstvo, ekspertska i finansijska podrška. U cilju jačanja kapaciteta realizovano je 28 obuka, treninga i radionica za 179 predstavnika partnerskih organizacija i medija, održane su dve konferencije, šest infosesija i četiri konsultativna sastanka za 911 učesnika. Pored toga, pripremljena su četiri policy briefa na teme kontrole izvršne vlasti od strane nezavisnih državnih organa; lokalne politike i zaštite vazduha; unapređenja pravnog okvira za sprečavanje ilegalne gradnje i učešća organizacija civilnog društva u procesu donošenja odluka.

U 2020. godini realizovani su projekti: Civilno društvo za unapređenje procesa pristupanja Srbije Evropskoj uniji, Move.Link.Engage konferencija „Razvoj u kontekstu partnerstva, solidarnosti i odgovornosti u post-COVID19 eri“, Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanja mladih - WeB4YES, Aktivni građani bolje društvo i Zeleni inkubator.

Civilno društvo za unapređenje procesa pristupanja Srbije Evropskoj uniji (CS4EU)

Beogradska otvorena škola je tokom prve polovine 2020. godine nastavila realizaciju četvrte godine projekta „Civilno društvo za unapređenje pristupanja Srbije Evropskoj uniji“, koji je podržan od strane Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (Sida). U drugoj polovini godine započeli smo realizaciju pete, produžene godine projekta. Peta projektna godina trajeće od 1. oktobra 2020. do 31. decembra 2021. godine, odnosno 15 meseci.

U okviru tekuće, pete godine projekta BOŠ sprovodi Program podrške organizacijama civilnog društva i medijima u oblasti evropskih integracija, čiji je opšti cilj da jačanjem uloge civilnog društva i medija doprinese evropskim integracijama i demokratskom razvoju u Srbiji.

Specifični ciljevi pete godine Programa podrške su:

- ojačati ulogu civilnog društva kao zastupnika interesa lokalnih zajednica prilikom kreiranja javnih politika i donošenja odluka u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji;
- unaprediti kvalitet javne debate i informisanosti građana o procesu evropskih integracija i demokratskim reformama u Srbiji;
- uspostaviti i unaprediti odnose između organizacija civilnog društva i poslovnog sektora kroz učešće u procesu evropskih integracija i razvojnim programima.

U okviru pete programske godine, kao i tokom četvrte, podržano je ukupno 11 partnerskih organizacija – sedam organizacija civilnog društva i četiri medija. Oblasti delovanja pomenutih 11 organizacija možemo podeliti u tri klastera:

- 1) vladavina prava, ljudska prava, transparentnost i dobro upravljanje;
- 2) medijske slobode i izveštavanje o EU;
- 3) omladinska politika i unapređenje položaja mladih.

Sve partnerske organizacije koje programski podržavamo u sklopu pete projektne godine imali su podršku i tokom četvrte godine. Uz bliske konsultacije sa predstvincima Ambasade Švedske dogovoren je nastavak podrške istim organizacijama i medijima, a kako bi se obezbedio kontinuitet u podršci i sagledali rezultati nakon dvogodišnje podrške.

Pripremna radionica za pisanje novih projekata održana je u novembru 2020. godine. Cilj radionice bio je da zajedno sa mentorima koji su im pružali podršku tokom prethodih 12 meseci, definišu opšte i specifične ciljeve kao i aktivnosti koje će biti realizovane u novom projektnom ciklusu. Radom sa mentorima koji su već ušli detaljno u tematiku rada partnerskih organizacija, kao i pružanjem podrške tokom još jedne projektne godine, BOŠ želi da obezbedi kontinuitet u podršci i radu sa partnerima, ali i da sagleda rezultate i promene nakon dvogodišnjeg perioda. Sa radionice partneri su izašli sa gotovim projektnim idejama koje su u naredne tri nedelje dodatno razradivali, uz podršku mentora.

Svih 11 organizacija civilnog društva i medija dobili su nastavak podrške, budući da su njihovi projekti zadovoljili sve kriterijume poziva. Producena, peta projektna godina započela je 1. decembra 2020. godine i trajeće do 30. novembra 2021. godine, odnosno partneri će imati 12 meseci za realizaciju predloženih aktivnosti.

Pored pružanja programske podrške partnerskim organizacijama civilnog društva i medijima, Beogradsko otvorena škola je tokom pete projektne godine nastavila sa programom mentorske podrške za sedam organizacija civilnog društva. Četiri mentora koja su u proteklih 12 meseci radili sa partnerima na podizanju internih kapaciteta nastaviće svoj rad i u narednih 15 meseci. Uzimajući u obzir pozitivne efekte ovog programa i uz konsultacije sa predstavnicima Ambasade Švedske u Beogradu doneta je odluka o nastavku programa koji treba da obezbedi dodatni kontinuitet u sprovođenju partnerskih aktivnosti.

Pored programa mentorstva za predstavnike civilnog društva, po istoj metodologiji, kreiran je i program mentorstva za predstavnike medijskih partnera. Četiri mentora, tokom pete projektne godine, nadziraće rad partnera koji dolaze iz oblasti medija, a kako bi dodatno ojačali njihove kapacitete iz oblasti koje su preko neophodne u njihovom delovanju.

Civilno društvo za unapređenje procesa pristupanja Srbije Evropskoj uniji (CS4EU) – 2019/2020.

Beogradsko otvorena škola je u toku 2020. godine uspešno privela kraju četvrtu godinu projekta „Civilno društvo za unapređenje pristupanja Srbije Evropskoj uniji“, koji je podržan od strane Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA). U okviru projekta BOŠ je sproveo Program podrške organizacijama civilnog društva i medijima u oblasti evropskih integracija, čiji je opšti cilj da jačanjem uloge civilnog društva i medija doprinese evropskim integracijama i demokratskom razvoju u Srbiji.

Program podrške u okviru CS4EU projekta podrazumeva dve celine – programsku podršku partnerskim organizacijama civilnog društva i medijima, kao i jačanje kapaciteta sa programom umrežavanja, sve u cilju njihovog osnaživanja i većeg uključivanja u proces donošenja odluka u Srbiji i jačanja nezavisnosti medija i medijskih sloboda.

U četvrtoj godini projekta koji je trajala do 30. septembra 2020. godine, podržano je 11 organizacije i medija.

U četvrtoj godini projekta, tokom 2020. godine, u Vrnjačkoj banji u periodu od 19 do 21. februara, organizovana je trodnevna radionica „Jačanje internih kapaciteta organizacija civilnog društva i medija za javno zagovaranje“, koja je imala za cilj da ojačaju kapacitete programskih partnera za planiranje, kreiranje i sprovođenje kampanja javnog zagovaranja. Obuka je bila prilagođena zahtevima i potrebama programskih partnera. Na obuci su postavljene osnove kampanja javnog zagovaranja partnerskih organizacija civilnog društva, ali je dodatno sagledana uloga medija u tom procesu.

U okviru programa jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva, Beogradska otvorena škola realizovala je program mentorstva za organizacije civilnog društva koji su partneri na projektu. Svaka od sedam partnerskih organizacija imala je svog mentora. Mentorji su bili angažovani na pružanju podrške organizacijama u skladu sa njihovim specifičnim potrebama. Osnovni zadatci mentora bio je pružanje pomoći u cilju jačanja zagovaračkih kapaciteta i veština, definišući i razvijajući najefikasnije modele i pristupe zagovaranja, ali i definišući pravce za dalje strateško delovanje organizacije. Kroz preko 40 sastanaka mentora i organizacija postavljeni su osnovi i definisanje kampanje koje su imale za cilj efikasnije sprovođenje aktivnosti.

Pored sprovođenja programa mentorstva za organizacije civilnog društva, Beogradska otvorena škola razvila je metodologiju za podršku medijskim partnerima, uzimajući u obzir njihovu specifičnost u odnosu na sedam organizacija civilnog društva. Uzimajući u obzir da je individualan pristup partnerima najefikasniji, kreirane su agende radionica/obuka u skladu sa potrebama svakog medija pojedinačno. Tokom četvrte projekte godine, organizovane su ukupno četiri radionice podrške medijima koji su partneri na projektu:

1) Radionica *Srbija ka EU - šta nam donosi nova metodologija i izveštaji Evropske komisije i Evropskog parlamenta?*

Zajednička radionica sa partnerskom medijskom organizacijom Centar za evropske politike/European Western Balkans održana je od 2. do 3. jula u Beogradu. Radionica se tematski fokusirala na jačanje internih kapaciteta medija za izveštavanje u vezi sa temama iz oblasti Evropske unije. Poseban fokus je stavljen na novu metodologiju za pristupanje Srbije Evropskoj uniji. Radionica je doprinela boljem razumevanju glavnih tema EU za partnerske medije kojima su ove teme u fokusu i na taj način ojačala njihove interne kapacitete za naredni period kada će pomenuti izveštaji biti objavljeni i analizirani u različitim oblastima njihovih aktivnosti. Uz eksperte na temu Evropske unije - Vladimira Međaka, Nikolu Burazera i Nemanju Todorovića Štipliju, predstavnici četiri medijska partnera na projektu i sedam organizacija civilnog društva, imali su priliku da razmena mišljenje sa iskusnim predavačima i da razreše dileme u vezi sa novom metodologijom, kao i posledice koje će ona doneti na putu Srbije ka Evropskoj uniji.

2) Radionica *EU integracije i lokalni mediji - napredna istraživanja i tehnike prikupljanja podataka*

Zajednička radionica sa medijskim partnerom Televizija Forum/Forum žena Prijepolja održana je putem platforme Zoom, usled širenja virusa Covid-19, u periodu od 16. do 17. jula 2020. godine. Evropske integracije nisu tema koja se široko obrađuje u lokalnim medijima. Nepoznavanje stvari i nedostatak informacija o evropskom putu Srbije svakodnevica su posebno u lokalnim sredinama. Nadgledanje relevantnih izvora podataka i kreiranje elemenata izveštavanja pokazali su se kao veliki nedostatak u radu lokalnih medija.

Predstavnici 10 lokalnih medija iz cele Srbije upoznali su sa važnim elementima koje treba pratiti i izveštavati a koji su u vezi sa procesom evropskih integracija. Dalje, cilj radionice bio je upoznati učesnike sa procesom EU integracija, kako bi se pokrenula tema i istakao njen značaj. Pored toga, cilj radionice bio je da predstavnicima lokalnih medija pruži informacije i obuke o metodama i tehnikama istraživačkog novinarstva i prikupljanja podataka, što smo definisali kao neophodnu veštinu, posebno za lokalne medije. Na ovaj način podstakli smo umrežavanje među partnerskim organizacijama, ne samo partnerskih medija na projektu, već i šire.

Radionica je takođe bila važan primer međusobne saradnje između medijskih partnera na projektu. Glavni treneri tokom dvodnevne radionice bile su kolege iz CINS-a (Teodora Ćurčić i Stefan Marković) i KRIK-a (Stevan Dojčinović). Tokom radionice uspeli su da prenesu svoja znanja i iskustva o prikupljanju, obradi i analizi podataka drugim učesnicima, kako projektnim partnerima, tako i drugim lokalnim medijima.

3) Obuka za društvene mreže

Tim Beogradske otvorene škole organizovao je radionicu posvećenu online komunikaciji i digitalnom marketingu za partnerske medije i organizacije civilnog društva. Ekspert za komunikacije i rad na društvenim mrežama Strahinja Čalović bio je angažovan kao trener ali i savetnik na projektu. Tokom treninga pružena je podrška u skladu sa specifičnim potrebama i ciljevima partnera na projektu, pomažući im da ojačaju svoje komunikacijske i digitalne kapacitete i veštine, definišući i razvijajući najefikasnije komunikacione modele, pristupe i tehnička rešenja, kao i definisanje pravaca za stratešku komunikaciju. Podrška i smernice koje je trener definisao bile su neprocenjive ne samo za jačanje internih komunikacionih veština i kapaciteta partnerskih organizacija, već i za preispitivanje njihovih prethodnih pristupa i praksi u komunikaciji kao i za osmišljavanje najadekvatnijih i najefikasnijih rešenja za dosezanje određene ciljne grupe i publike, a samim tim i povećavanje njihove baze pristalica.

4) Jačanje internih kapaciteta programskih partnera za naprednu upotrebu online alata tokom trajanja Covid-19 pandemije

Izbijanje pandemije Covid-19 donelo je brojne promene i inovacije. Jedan od njih je prilagođavanje načina rada novim okolnostima i prenos aktivnosti na online platforme. Veliki broj organizacija civilnog društva i mediji nisu bili potpuno spremni za rad u novim okolnostima. Jedan od važnih zadataka tima Beogradske otvorene škole bio je da podrži rad u novim okolnostima, kao i da ojača interne kapacitete partnerskih organizacija kako bi svoje projektne aktivnosti preneli u online svet koristeći inovativne platforme, kao što su Zoom, Teams , Menti itd. Zajedno sa konsultantom Nenadom Čelarevićem, tim BOŠ-a razvio je jednomesečni program podrške, kako bi podržao i ojačao organizacione kapacitete u svrhu napredne upotrebe online alata tokom trajanja pandemije.

Move.Link.Engage konferencija *Razvoj u kontekstu partnerstva, solidarnosti i odgovornosti u post-COVID19 eri*

Godišnja radionica za umrežavanje partnera organizovana je u okviru šeste godišnje konferencije Move.Link.Engage: *Razvoj u kontekstu partnerstva, solidarnosti i odgovornosti u post-COVID19 eri*, u periodu od 21. do 23. septembra 2020. godine putem online platforme Zoom. Na konferenciji je učestvovalo preko 180 predstavnika organizacija civilnog društva, poslovног sektora, ambasada, medija i drugih.

Na koji način ćemo se nositi sa posledicama krize i da li su regionalno partnerstvo i solidarnost adekvatni odgovori – promišljanja su na kojima se temeljila šesta regionalna konferencija Move.Link.Engage.

Konferencija je 21. septembra otvorena panelom koji je posvećen pokretačima promena – organizacijama civilnog društva koje se u svojim lokalnim zajednicama bave raznim pitanjima i rešavanjima problema na prostoru Zapadnog Balkana. Predstavljeni su izazovi sa kojima se one suočavaju, ali i njihovi predlozi rešenja problema, kao i primeri dobre prakse iz zemlje i regiona. Jedan od glavnih zaključaka je da je povezivanje među organizacijama civilnog društva, institucijama i privredom jedan od glavnih načina za održavanje stabilnosti i prevazilaženje kriza.

Istog dana, organizovan je panel o uticaju krize i partnerstvu kroz prizmu evropskih integracija. Šef kancelarije Saveta Evrope, G. Tobias Flesenkemper i poslanik u Evropskom parlamentu, g. Andre de Munter, diskutovali su o tome da li su institucije i organizacije civilnog društva u demokratijama oslonac jedne drugima. Pa tako ulogu civilnog društva u Srbiji kao slaboj demokratiji, vide u postavljanju okvira za saradnju i partnerstvo kao i kontinuirano upućivanje zahteva za saradnju. Institucije bi trebalo da budu responzivne, transparentne i odgovorne prema svojim građanima, zaključili su oni.

Drugi dan konferencije, 22. septembar, započet je diskusijom na temu odgovor institucija u vreme krize. O ovoj temi govorili su šef briselske kancelarije Nemačkog instituta za međunarodne odnose i bezbednost u Berlinu, g. Dušan Reljić i poslanik Evropskog parlamenta, g. Vladimir Bilčik. Jedan od zaključaka je to da je Zapadni Balkan nakon pandemije još udaljeniji od Evropske unije i da ne postoji politička volja na Zapadnom Balkanu da se posveti u potpunosti evropskim integracijama. Govornici su se složili da EU mora jasnije da komunicira poruke. Takođe, potvrdili su da je reakcija EU na pandemiju i saradnja sa Zapadnim Balkanom tekla sporo, ali i da će to EU pokušati da ispravi kada je u pitanju nabavka i distribucija vakcine protiv koronavirusa širom Evrope.

Tokom narednog panela, raspravljalo se o posledicama virusa na velika, srednja i mala preduzeća, kao i o predviđanjima za unapređenje i pokretanje srpske ekonomije, koja je u velikoj meri ugrožena ovakvim razvojem događaja i izložena velikim gubicima. Poslovna zajednica je morala da promeni načine poslovanja, da nađe načine da unapredi održivost i da amortizuje ogromne posledice koje će se tek u narednom periodu videti.

Poslednjeg dana konferencije, 23. septembra, razgovarali smo o specifičnijim, ali ne manje važnim temama. Kako je do sada pandemija uticala na tržište rada, a kako će tek uticati, bila je tema panela koji se odnosio na unapređenje zapošljivosti, naročito kada je u pitanju jedna od najranjivijih grupa kao što su to mladi. Razgovarali smo o instrumentima u okviru EU – Garancijama za mlade i kako se primeri dobre prakse iz regionala mogu preslikati na Srbiju. Takođe, jedan od načina za prevazilaženje teškoća, govornici su videli u saradnji i partnerstvu civilnog i poslovnog sektora, što bi otvorilo nove šanse za zapošljavanje mlađih, pokretanje preduzetničkih inicijativa i razvoj socijalnog preduzetništva.

je završena panelom o energetskoj tranziciji i pitanjima kako ona izgleda na nivou EU, kako se ovaj proces može učiniti pravednim i koja je uloga nevladinog sektora i lokalnih zajednica u svemu tome. Važno je uključiti u ove procese sve zainteresovane strane i povezati lokalne zajednice, kao i pružiti im podršku da se ugledaju na primere dobre prakse. Neophodno je da civilni sektor, naročito u onim državama gde proces energetske tranzicije nije otpočeo, vrši uticaj na institucije i donosioce odluka i da se zagovara za smanjenje korišćenja uglja za proizvodnju energije. Govornici su se složili da zemlje Zapadnog Balkana nisu napravile značajne pomake u procesu energetske tranzicije i da ih čeka dug put do prelaska na korišćenje obnovljivih izvora energije.

U okviru godišnje konferencije, već tradicionalno, dodeljene su i diplome studentima i studentkinjama XXVII generacije obrazovnog programa Studije budućnosti. Tim Beogradske otvorene škole poželeo im je dobrodošlicu u alumni zajednicu koja broji više od 1.200 ljudi.

Aktivnosti:

- Obuka *Jačanje internih kapaciteta organizacija civilnog društva i medija za javno zagovaranje*, za 11 predstavnika organizacija civilnog društva i medija, Vrnjačka banja, 19-21. februar 2020.
- Radionica *Srbija ka EU - šta nam donosi nova metodologija i izveštaji Evropske komisije i Evropskog parlamenta?*, za 22 predstavnika medija i organizacija civilnog društva, Beograd 2-3. jul 2020.
- Radionica *EU integracije i lokalni mediji - napredna istraživanja i tehnike prikupljanja podataka*, za 13 predstavnika medija, Prijepolje, 16-17. jul 2020.
- Obuka za društvene mreže, za 11 predstavnika organizacija civilnog društva i medija, Beograd, 28, 29. i 31. jul 2020.
- Obuka *Jačanje internih kapaciteta programskih partnera za naprednu upotrebu online alata tokom trajanja Covid-19 pandemije*, za 11 predstavnika organizacija civilnog društva i medija, Beograd, avgust 2020.
- Inicijalna radionica za pisanje predloga projekata, za 22 predstavnika organizacija civilnog društva i medija, Beograd, 21-23. oktobar 2020.
- Završna konferencija Move.Link.Engage, imala je oko 180 predstavnika organizacija civilnog društva, medija i institucija iz zemlje i inostranstva, kao i istraživača, naučnika, eksperata, Beograd, 21-23. septembar 2020.

Rezultati: _____

- BOŠ je tokom 2020. godine finansijski i programski podržao i mentorisao 11 organizacija civilnog društva i medija, što je doprinelo aktivnjem učešću civilnog društva u procesu donošenja odluka i praćenju procesa pregovora o pristupanju Srbije EU
- Ojačani su kapaciteti preko 100 predstavnika OCD i medija za praćenje procesa o pristupanju Srbije EU, aktivno učešće u procesu donošenja odluka, pisanja i zagovaranja predloga praktičnih politika, ali i za implementaciju projekata
- Ojačani su kapaciteti sedam organizacija civilnog društva i medija kroz program mentorstva
- Ojačani su kapaciteti četiri medijska partnera na projektu u sklopu programa mentorstva,
- Građani su informisani o aktivnostima organizacija civilnog društva i medija u procesu evropskih integracija putem portala Transformator civilnog društva kroz 85 objava (transformator.bos.rs)
- Podignut je nivo informisanosti građana o procesu EU integracija Srbije i aktivnostima partnera ostvarenim kroz CS4EU projekat, kroz medijske objave programske partnera na CS4EU projektu, BOŠ-a i drugih organizacija/medija tokom 2020. godine.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Program CS4EU je tokom 2020. doprineo trećem strateškom cilju BOŠ-a time što je prepoznao organizacije koje žele da menjaju sebe i zajednice u kojima deluju. Pružajući im finansijsku i ekspertsку podršku, ali kroz program jačanja kapaciteta osnažili smo ih da odgovore na većinu izazova sa kojima se susreću i da zagovaraju promene. Kroz realizaciju situacija prilagođenih aktivnosti, podstakli smo ih da se lakše adaptiraju na nove uslove i rad, ali i podizali smo vidljivost i davali na značaju svim temama koje su proizašle tokom prošle godine. Projekat „Progovori o pregovorima” je i tokom 2020. godine nastojao da poboljša kvalitet javnih politika u oblasti evropskih integracija kroz kontinuirano praćenje aktuelnosti i dešavanja na nivou Srbije, u regionu i na nivou Evropske unije i pravovremeno informisanje građana o ovim pitanjima i podsticanje da preispituju procese donošenja odluka i učestvuju u njima.

Aktivni građani - bolje društvo

„Aktivni građani - bolje društvo: zagovaranjem ka saradnji i demokratskom razvoju“ je petogodišnji projekat koji Beogradska otvorena škola realizuje zajedno sa Beogradskim fondom za političku izuzetnost (BFPE) i Balkanskom istraživačkom mrežom (BIRN) Srbija uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Cilj projekta je doprinos jačanju demokratskog društva u Srbiji koje je utemeljeno na kulturi učešća građana u političkim procesima i doslednoj demokratskoj praksi. Projektne aktivnosti su usmerene ka unapređivanju praksi javnog zagovaranja u civilnom društvu, i to praksi koje zastupaju interes lokalnih zajednica i u čijem formulisanju su aktivno uključeni građani.

Ovim projektom BOŠ nastoji da:

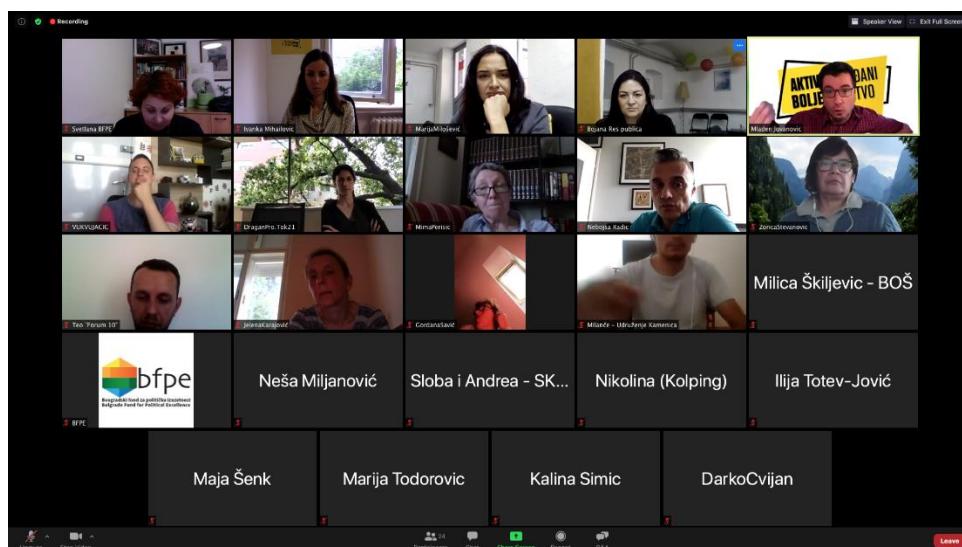
- unapredi prakse javnog zagovaranja u civilnom društvu u Srbiji;
- poveća podršku građana aktivnostima organizacija civilnog društva;
- unapredi proces donošenja odluka i razvoja javnih politika;
- unapredi razumevanje zagovaračke uloge organizacija civilnog društva među građanima, medijima i donosiocima odluka.

U toku 2020. godine, konzorcijum okupljen oko BOŠ-a sarađivao je sa 19 odabranih organizacija civilnog društva i kroz finansijsku, mentorsku i ekspertsку podršku jačao njihove kapacitete za javno zagovaranje. Program podrške civilnom društvu za javno zagovaranje obuhvatao je tri obuke i jedan program kombinovanog učenja: uvodna radionica za programsko i finansijsko vođenje projekata javnog zagovaranja, program kombinovanog učenja za razvoj efektivnih strategija zagovaranja i planiranje inovativnih pristupa javnom zagovaranju, kao i trening za komunikacije i obuka za primenu design metodologije u kampanjama javnog zagovaranja. U obukama su učestvovali predstavnici iz 19 odabranih organizacija, programskih i projektnih partnera.

- 1) **Uvodna radionica** se održava neposredno nakon odobrene podrške. Uvodna radionica omogućava međusobno upoznavanje partnera sa BOŠ-om, BFPE-om i BIRN-om, kao i pružanje dodatnih informacija i pojašnjenja o aktivnostima unutar Programa. Aktivnosti na uvodnoj radionici su, takođe, osmišljene da obezbede dodatnu podršku za sprovođenje projekata i razmenu informacija o projektima radi moguće saradnje i budućih zajedničkih aktivnosti.
- 2) **Program kombinovanog učenja** - Imajući u vidu novonastale okolnosti i pandemiju Covid-19 i nemogućnost realizacije treninga jačanja kapaciteta prema prvobitnom planu, u okviru paketa podrške odabranim organizacijama, u periodu od aprila do oktobra, odabranih 19 partnera je uzelo učešće u online programu kombinovanog učenja za razvoj efektivnih strategija zagovaranja i planiranje inovativnih pristupa javnom zagovaranju. Program se sastojao od pet obaveznih modula i tri izborna modula. Program je kreiran na način da omogući jačanje kapaciteta OCD u sprovođenju kampanja javnog zagovaranja što je podrazumevalo unapređivanje veština pravovremenog planiranja i realizacije zagovaračkih aktivnosti, kao i njihovog strateškog osmišljavanja.

Program je bio posvećen i konceptu promena, važnosti poruka, istraživanja i podataka za proces javnog zagovaranja. Pored toga, kroz program su zainteresovane organizacije radile na kreiranju komunikacijskih planova, učili o komunikacijama na strateški način, komunikacijskim trendovima u neprofitnom sektoru, osnovama i veština komuniciranja na društvenim mrežama, kao i njihovom fenomenu i značaju. Takođe, jedan deo programa bio je posvećen metodologiji rada medija, pregledu medijske scene u Srbiji, kao i formatima koje je potrebno koristiti da bi komunikacija bila uspešna.

- 3) **Trening za komunikaciju** - Kroz ovaj trening odabrane organizacije unapređuju veštine u sledećim oblastima: a) komunikacija u elektronskim i online medijima, b) izgradnja komunikacije sa lokalnom zajednicom u cilju sticanja javne podrške i aktivnog uključivanja građana, c) izgradnje partnerstava značajnih za delotvornost zagovaračkih inicijativa.
- 4) **Trening za planiranje inovativnih pristupa javnom zagovaranju** - *Design thinking kao koncept u definisanju i rešavanju problema u javnom zagovaranju* - Primenom pristupa inovativnog razmišljanja aktivisti u zagovaranju uče da se dubinski informišu o problemima ciljne grupe za čija prava ili potrebe se zagovaranje vrši, a sve uz primenu empatije i razumevanja. Dodatno, aktivisti su podstaknuti da kreiraju alternativne pristupe rešavanju problema i razmišljaju nekonvencionalno u cilju iznalaženja strategija i rešenja koje mogu dati pozitivne rezultate u procesu zagovaranja. U okviru ovog metoda, aktivisti se podstiču da isprobavaju različite pristupe i uče da neuspeh u primeni pristupa ne znači nužno propast, već priliku za učenje koja ih može približiti ostvarivanju konačnog cilja zagovaranja.

Online treninzi za partnere april - jun 2020.

Interna evaluacija je pokazala da su zahvaljujući aktivnostima u okviru Programa podrške civilnom društvu za javno zagovaranje, sve podržane OCD unapredile određene aspekte svog javnog zagovaranja, uključujući definisanje ciljeva zagovaranja, komunikacije, monitoring i evaluaciju, kao i saradnju sa donosiocima odluka. Ukupno 18 od 19 OCD je potvrdilo da su postigli planirane rezultate uprkos nepovoljnim okolnostima po realizaciju projekata prouzrokovanim pandemijom Covid-19 i parlamentarnim i lokalnim izborima.

Zahvaljujući njihovim aktivnostima, oko 13.000 građana bilo je uključeno u same aktivnosti, dok su informacije o njihovim zagovaračkim inicijativama stigle do oko 325.000 građana.

U 2020. godini su drugu godinu zaredom dodeljene nagrade za Pokretače promena - aktivne građane koji istrajavaju u svojim naporima da poboljšaju svoj i životе svojih sugrađana. Ove nagrade su namenjene isticanju najinspirativnijih i najuspešnijih kampanja javnog zagovaranja i podsticanju drugih da rade na pozitivnim promenama u svojoj zajednici. Nagrada je dodeljena u četiri kategorije: 1. Savez slepih Srbije - Saradnjom do promena (primer dobre prakse i uspešne saradnje između javnih vlasti i organizacija civilnog društva); 2. Čepom do osmeха - Prvi glas građana (uspešno okupljeni građani kao nosioci poruke javnog zagovaranja); 3. Neformalna grupa Pakleštica UVEK i inicijativa Odbranimo Teslu iz Pančeva - Pohod na aktivizam (inicijative neformalne grupe); 4. Milja Vuković, Zero & Low Waste Serbia - Pokretačica promena. Takođe, posebne zahvalnice su dodeljene sledećim inicijativama: Radmili Urošević iz inicijative Volonterski savez Zvezdare, Književnom festivalu Užičke gimnazije za inicijativu Na pola puta, Seoskom kulturnom centru Markovac, Grupi Kotež i Grupi somborske šnajderke.

Dodatak 1: Dodela nagrada za Pokretače promena, 25. novembar 2020, Beograd.

Paralelno sa lokalnim zagovaračkim inicijativama, BOŠ je u saradnji sa Nacionalnom koalicijom za decentralizaciju vodio konsultativni proces sa organizacijama civilnog društva koji je imao za cilj da identificuje pravce daljeg delovanja i unapređenje podsticajnog okruženja u četiri prioritetne oblasti: Kontrola izvršne vlasti od strane nezavisnih državnih organa; Lokalne politike i zaštita vazduha; Unapređenje pravnog okvira za sprečavanje ilegalne gradnje; Učešće organizacija civilnog društva u procesu donošenja odluka.

Sve informacije o projektu se nalaze na platformi javnozagovaranje.bos.rs.

Aktivnosti:

- Program podrške civilnom društvu za javno zagovaranje
  - *Odabir projektnih partnera (10 lokalnih zagovaračkih inicijativa)*
  - *Odabir programskih partnera (devet OCD sa zagovaračkim potencijalom)*
- Treninzi jačanja kapaciteta za javno zagovaranje
- Zagovaračka klinika/mentorska i ekspertska podrška
- Strukturirani dijalog sa donosiocima odluka
- Godišnja nagrada za Pokretače promena
- Godišnja konferencija o javnom zagovaranju i građanskom aktivizmu

Rezultati: _____

- Podržano 19 organizacija za jačanje kapaciteta za javno zagovaranje
- Održane tri obuke i program kombinovanog učenja za predstavnike 19 partnerskih organizacija
- Realizovan javni događaj posvećen predstavljanju podržanih zagovaračkih inicijativa u 2020. godini, dodeli godišnjih nagrada za aktivne građane i dijalogu između Vlade i OCD, za 705 predstavnika institucija i organizacija civilnog društva
- Pripremljen i promovisan film o pokretačima promena iz 2020. godine
- Nagrađeno 10 inicijativa i proglašeni pokretači promena u 2020. godini

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat „Aktivni građani - bolje društvo: zagovaranjem ka saradnji i demokratskom razvoju“ doprineo je ostvarenju trećeg strateškog cilja BOŠ-a unapredivanjem kapaciteta OCD za javno zagovaranje, jačanjem građanskog aktivizma i mobilizacije građana, kao i osnaživanjem komunikacije između civilnog društva i javnih vlasti.

Zeleni inkubator

Glavna komponenta projekta „Zeleni inkubator“ je Program podrške organizacijama civilnog društva za zaštitu životne sredine i održivi razvoj zajednica - Snažno zeleno. Program je namenjen organizacijama civilnog društva koje treba da prepoznaju probleme koje se tiču životne sredine u svojim lokalnim zajednicama, da ulogu EU u rešavanju problema životne sredine približe građanima, podstaknu društvene promene u svojim zajednicama i građane aktivno uključe u procese donošenja odluka koji se tiču životne sredine. Tokom tri godine realizacije projekta biće podržano 52 projekta organizacija civilnog društva i 60 inicijativa neformalnih grupa.

Aktivnosti realizovane u prvoj godini projekta:

- Priprema i sprovođenje Programa podrške Snažno zeleno.
- Organizacija online infosesije za zainteresovane organizacije civilnog društva.
- Organizacija trodnevног predselekcionог treningа.
- Organizacija dva treningа u cilju podizanja kapaciteta organizacija.
- Razvijanje i predstavljanje platforme partneri.bos.rs.

Rezultati nakon prve godine projekta:

- Podržano je 18 organizacija civilnog društva i 21 neformalna grupa.
- Organizovana online infosesija, na kojoj je učestvovalo 27 učesnika.
- Organizovan trodnevni online predselekcioni trening za 60 učesnika.
- Organizovana dva treninga sa ciljem podizanje kapaciteta organizacija civilnog društva.
- Razvijena i dostupna platforma partneri.bos.rs.

Prvi trening u okviru programa Snažno zeleno, 15 - 18. septembar 2020, Novi Sad.

Prvi trening za podržane organizacije civilnog društva je organizovan u Novom Sadu u septembru, i bio je podeljen na nekoliko tematskih celina. Pored sesija o finansijskom i programskom upravljanju, veliki deo treninga bio je posvećen predstavljanju nove metodologije za praćenje javnih politika na lokalnom nivou i davanju smernica za njeno pravilno korišćenje. Doprinose koje organizacije budu dale kroz primenu metodologije biće uključeni u Izveštaje iz senke Koalicije 27 i na taj način produbiti sadržaj ovih godišnjih Izveštaja, dajući im lokalnu komponentu.

Drugi trening je održan online, na temu unapređenja komunikacije na društvenim mrežama. Podržane organizacije je kroz tri dana treninga vodila iskusna ekspertkinja u oblasti digitalnog marketinga koja im je pružila korisne savete i predstavila alate za unapređenje komunikacije na digitalnim platformama.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat Zeleni inkubator – razvoj kompetentnog civilnog društva za podršku primene pravnih tekovina Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine je u 2020. godini doprineo je trećem strateškom cilju BOŠ-a, kroz jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za praćenje i učešće u primeni propisa iz Poglavlja 27 na lokalnom nivou, kao i kroz bavljenje lokalno značajnim temama iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena.

Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanja mladih - WeB4YES

Projekat *Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanja mladih - WeB4YES* imao je za cilj povećanje uticaja organizacija civilnog društva u regionu Zapadnog Balkana na razvoj i praćenje politika u skladu sa potrebama mladih nezaposlenih građana. Projekat se realizuje od 23.12.2017. do 22.12.2020. uz podršku Evropske komisije.

U okviru Poziva za dodelu malih grantova u okviru WeB4YES, ukupno je podneto 125 predloga projekata iz svih delova Zapadnog Balkana, od čega je Interregionalna komisija odabrala 18 projekata koji su dobili finansijsku podršku, koji uključuju 36 OCD-a, na osnovu unapred definisanih tehničkih i programskih kriterijuma. Preko 1.000 mladih ljudi sa Zapadnog Balkana iskoristilo je nove veštine i pokrenulo startap preduzeća ili je zaposleno nakon učešća na projektima podržanih grantista.

Doprinos ostvarenju strateškog cilja:

Projekat Inicijativa organizacija civilnog društva Zapadnog Balkana za podršku zapošljavanja mladih - WeB4YES, doprineo je ostvarenju trećeg strateškog cilja kroz jačanje kapaciteta podržanih organizacija civilnog društva na Zapadnom Balkanu finansijskom i mentorskom podrškom, kao i promocijom dobrih praksi u oblastima javnog zagovaranja za unapređivanje zapošljivosti mladih.

JAVNI SEKTOR

Specijalizovan program obuke za podršku novopostavljenim liderima u jedinicama lokalnih samouprava

Na poziv Nacionalne akademije za javnu upravu, tim Beogradske otvorene škole za unapređivanje zapošljivosti uzeo je učešće u ulozi predavača na obuci *Razvoj omladinske politike na lokalnom nivou*, u okviru specijalizovanog programa obuke za podršku novopostavljenim liderima u jedinicama lokalne samouprave, 17. i 18. decembra 2020. godine putem platforme Webex.

Ukupno 22 gradonačelnika/ce i predsednika/ca opština koji su prvi put na ovoj važnoj poziciji, imali su priliku da saznaju na koji način mogu da unaprede omladinsku politiku u svojoj lokalnoj zajednici. Posebno je istaknuta važnost postojanja Kancelarija za mlade, Lokalnih akcionalih planova za mlade, kao i uspostavljanja lokalnih Saveta za mlade, uz osiguravanje najviših standarda participacije mlađih. Donosiocima odluka predviđena je važnost podrške za uspostavljanje omladinskih centara i klubova, uz osiguranje kvaliteta omladinskog rada i neformalnog obrazovanja. Profesionalni tim BOŠ-a održao je predavanje na temu Karijernog vođenja i savetovanja mlađih iz ugla unapređivanja njihove zapošljivosti, ali i brojnih benefita kao što su sprečavanje osipanja iz obrazovanja, adaptibilnosti na promene na tržištu rada i sl. Nakon obuka, preporuke eksperata BOŠ-a koji se tiču razvoja karijernog vođenja i savetovanja u lokalnim samoupravama kao što su: organizovanje obuka za karijerne savetnike, promovisanje KVSiS usluga na lokalnu, pružanje usluga KVSiS-a, organizovanje mentorstva i osnaživanje karijernih praktičara, i uspostavljanje saradnje sa obrazovnim sistemom na lokalnu našle su se u Akcionaloj agendi kojom će se funkcioneri rukovoditi u narednom periodu.

Kvalitetne usluge karijernog vođenja i savetovanja za bolju zapošljivost mlađih – KVSiS 2020

Karijerno vođenje i savetovanje za bolju zapošljivost mlađih – KVSiS 2020 je inicijativa koju Beogradska otvorena škola sprovodi petu godinu za redom. Ovom inicijativom BOŠ nastoji da zagovara dalji razvoj i održivost sistema karijernog vođenja i savetovanja mlađih. Tokom trajanja projekta u 2020. godini BOŠ tim je pružio podršku unapređivanju pravno-institucionalnog okvira za sprovođenje politike karijernog vođenja i savetovanja i radio na osnaživanju mlađih za upravljanje karijerom putem usluga koje su dostupne u srednjim školama, kao i putem online usluga dostupnih na platformi BOŠ karijera. Ove godine poseban akcenat stavljen je na podršku školama i osnaživanje nastavnika za organizovanje aktivnosti karijernog vođenja i savetovanja u kontekstu pandemije COVID-19.

Specijalizovana obuka *Karijerno vođenje i savetovanje kao mehanizam za sprečavanje osipanja učenika*

Na zahtev Ekonomsko-trgovinske škole iz Bečeja, profesionalni tim Beogradske otvorene škole za unapređivanje zapošljivosti održao je obuku *Karijerno vođenje i savetovanje kao mehanizam za sprečavanje osipanja učenika* 24. i 25. oktobra 2020. u Bečeju, za 20 nastavnika i stručnih saradnika. Tokom 2020. godine kroz projekte unapređivanja zapošljivosti 11 srednjih škola je dobio mentorsku podršku BOŠ-a za realizaciju aktivnosti karijernog vođenja i savetovanja, a četiri škole su dobine i podršku u vidu sredstava za tehničku opremu, kao nagrađene na Sajmu školskih timova za KViS. Realizacije obuka doprinele su i ostvarenju trećeg strateškog cilja, jer su njome osnaženi kapaciteti uključenih škola

POSLOVNI SEKTOR - BOŠ BIZ

BOŠ je u 2020. godini kroz različite aktivnosti nastavio da pruža usluge namenjene razvoju poslovnog sektora, kako predstavnika tako i kompanija u celini. Kroz višegodišnju saradnju sa poslovnim sektorom, BOŠ je prepoznao ovaj sektor kao relevantnog sagovornika za brojne društvene teme. BOŠ nastoji da uključivanjem predstavnika poslovnog sektora poveže sva tri relevantna sektora društva kako bi povezao stručnjake iz različitih oblasti i kako bi se na sveobuhvatan način bavili izazovima u različitim tematskim oblastima.

Kroz različite aktivnosti i kreiranjem programa namenjenog predstavnicima poslovnog sektora, BOŠ je pokrio sva tri relevantna sektora društva: javni, civilni i poslovni, a koristeći svoje resurse i ekspertizu povezuje ih na nov način i stvara prostor za međusobnu saradnju. Kroz BOŠ biz usluge u 2020. su realizovane sledeće aktivnosti i rezultati:

- Više od 80 predstavnika poslovnog i civilnog sektora učestvovalo je u događaju *Nove perspektive u saradnji poslovnog i civilnog sektora*;
- Uspostavljeno je strateško partnerstvo i prve zajedničke inicijative u okviru projekta *Civilno društvo za unapređenje pristupanja Srbije Evropskoj uniji* između OTP banke u Srbiji i Enece iz Niša u oblasti socijalnog preduzetništva i promocije preduzetničke kulture u Srbiji;
- Ukupno 40 predstavnika poslovnog sektora učestvovalo je u Move.Link.Engage konferenciji;
- Održano je 30 individualnih sastanaka sa preko 60 predstavnika poslovnog i civilnog sektora koji su informisani o novoj strateškoj komponenti projekta *CS4EU*;
- Ostvarena je saradnja sa 13 kompanija i poslovnih udruženja;
- Realizovana je uspešna saradnja i rad u Američkoj privrednoj komori u Srbiji i Srpskoj asocijaciji menadžera i pojačana je vidljivost BOŠ-a u poslovnoj zajednici kroz aktivan rad i doprinos u ovim poslovnim udruženjima.

Kroz BOŠ biz usluge u 2020. godini realizovana su dva događaja, 30 individualnih sastanaka i zajednička inicijativa, a ove aktivnosti su okupile preko 150 učesnika i informisale preko 500 predstavnika civilnog i poslovnog sektora o mogućnostima i perspektivama saradnje između ova dva sektora. Na ovaj način, uspostavljen je novi okvir za saradnju i povezivanje dva sektora u cilju lakšeg prilagođavanja i razumevanja procesa pristupanja Srbije Evropskoj uniji, ali i ciljeva održivog razvoja.

Inovativni okviri za saradnju civilnog i poslovnog sektora

U skladu sa strateškim povezivanjem programskih oblasti i novim pravcima pozicioniranja BOŠ-a, uspostavljen je okvir za saradnju predstavnika poslovnog i civilnog sektora u okviru nove komponente na projektu *Civilno društvo za unapređenje pristupanja Srbije Evropskoj uniji*. Praćenje i podrška reformama koje donose evropske integracije i rad na unapređenju Agende 2030 Ujedinjenih nacija, neophodan su preduslov za održivi socio-ekonomski razvoj društva u celini. Poslovni sektor je prepoznat kao važan akter socio-ekonomskog razvoja, dok je civilni sektor odgovoran za stvaranje održive vrednosti u društvu. Imajući u vidu ogroman potencijal razvoja zajedničkih inicijativa, BOŠ je sproveo niz aktivnosti koje su doprinele stvaranju pozitivne klime za izgradnju strateškog partnerstva i uspostavljanje međusobne saradnje.

Cilj je da se civilnom i poslovnom sektoru pruže prilike za saradnju koja prevazilazi dosadašnje uobičajene forme kao što su donacije i sponzorstva. Dodatno, cilj je da se oba sektora motivišu da podignu saradnju na jedan viši nivo, koristeći različite pristupe i stvarajući inicijative koje će imati uticaj na sam proces evropskih integracija i ciljeve održivog razvoja. Pristupanje Srbije EU je strateški cilj, a učešće različitih aktera u procesu treba podsticati i promovisati, u čemu važnu ulogu imaju predstavnici civilnog i poslovnog sektora. Pandemija izazvana koronavirusom u znatnoj meri uticala je i na saradnju predstavnika poslovnog i civilnog sektora. Pandemija je postavila novu agendu u saradnji ova dva sektora, pa su u skladu sa situacijom i teme prilagođene i mapirane su oblasti koje su strateški važne za predstavnike ova sektora. Beogradska otvorena škola je kroz niz aktivnosti u 2020. godini uspostavila okvire i unapredila međusektorsku saradnju u cilju pokretanja novih inicijativa zasnovanih na zajedničkim vrednostima.

Događaj *Nove perspektive u saradnji civilnog i poslovnog sektora*

U okviru nove komponente *Integracije-inovacije*, održan je prvi događaj umrežavanja 12. februara, na kom su se okupili predstavnici poslovnog i civilnog sektora kako bi otvorili nove prilike za uključivanje ova dva sektora u kreiranju i zagovaranju javnih politika. Događaj je okupio preko 100 predstavnika ova sektora, a na događaju su predstavljeni novi modeli saradnje civilnog i poslovnog sektora, i analizirani već postojeći modeli u Evropi i svetu koji su primenjivi na našu zemlju. Učesnici događaja su se složili u oceni da je saradnja poslovnog i civilnog sektora preko potrebna kako bi se kreirale i unapredile javne politike od kojih će najviše koristi imati građani, što pokazuju i brojni evropski primeri naročito kada su u pitanju evropske integracije.

Nove perspektive u saradnji poslovnog i civilnog sektora, 12. februar 2020, Hotel Mona, Beograd.

Beogradska otvorena škola će aktivno raditi na povezivanju ova dva sektora u cilju lakšeg prilagođavanja i razumevanja procesa pristupanja Srbije Evropskoj uniji, a kroz ovaj projekat će dodatno pružiti podršku saradnji. Na taj način ostvarićemo dugoročne saradnje koje će koristiti kako poslovnom tako i civilnom sektoru, a koje će doprineti i razvoju Beogradske otvorene škole.

Individualni sastanci predstavnika poslovnog i civilnog sektora

Kroz individualne sastanke sa predstavnicima kompanija i organizacija civilnog društva prepoznata je važnost zajedničke saradnje u oblastima održivog razvoja i evropskih integracija. Tokom 2020. godine organizovano je preko 30 online sastanaka, na kojima je bilo više od 60 predstavnika oba sektora. Pandemija je uticala na poslovanje predstavnika oba sektora, a izazovi sa kojima su se suočili su bili brojni. Poslovna zajednica je morala da se prilagodi mnogo brže od ostalih sektora društva, ali je saradnja civilnog, javnog i poslovnog sektora u ovim okolnostima postala i više nego značajna i potrebna. BOŠ je organizovao sastanake sa brojnim kompanijama poput: Delta holdinga, OTP banke, Nelta, NLB banke, Američke privredne komore i mnogi drugih. Fokus ovih sastanak je bio usmeren na teme koje su prepoznate kao važne su:

- Poboljšanje uslova i pomoć poslovnoj zajednici da se oporavi od pandemije izazvane koronavirusom (posebno mikro, mala i srednja preduzeća);
- Zaštita životne sredine;
- Zapošljivost mladih;
- Primena novih propisa EU (posebno u oblasti zaštite životne sredine).

Kao rezultat održanih sastanaka, BOŠ je učestvovao u izradi Agende komiteta za zaštitu životne sredine Američke privredne komore za period 2020-2022. i pružio komentare i sugestije u oblasti održivog finansiranja životne sredine putem transparentnog trošenja prikupljenih sredstava. Još jedan doprinos koji je tim BOŠ-a predložio bilo je razvijanje rešenja za ublažavanje posledica zagađenja vazduha i saradnja u ovoj oblasti sa drugim relevantnim zainteresovanim stranama. Sa druge strane, predstavnici organizacija civilnog društva iz različitih oblasti su bili važne zainteresovane strane koje su pružile znanje i iskustvo u iniciranju kampanja javnog zagovaranja. Sastanci su održani sa predstavnicima: World Wild Fund-a u Srbiji, Inženjera za zaštitu životne sredine, Asocijacije za održivi razvoj, Inicijative Digitalna Srbija, ENECE iz Niša, Užičkog centra za prava deteta i drugim. Glavni zaključak radnih sastanaka bilo je prepoznavanje potrebe za ovom vrstom inovativne saradnje u oblastima od zajedničkog interesa. Ključna uloga BOŠ-a u ovom procesu bila je uvođenje, posredovanje i unapređenje saradnje predstavnika poslovnog i civilnog sektora.

Uspostavljanje strateškog partnerstva i prva zajednička inicijativa između OTP banke u Srbiji i organizacije ENECA iz Niša

Tokom 2020. godine, uspostavljena je prva zajednička inicijativa OTP banke u Srbiji i organizacije ENECA u oblasti socijalnog preduzetništva i promocije preduzetničke kulture u Srbiji. Cilj inicijative bio je podizanje svesti javnosti i bolja podrška lokalnom stanovništvu u stvaranju povoljnog poslovnog okruženja u njihovim lokalnim zajednicama, ali i u Srbiji.

Zajednička inicijativa sa OTP bankom razvijena je u cilju podrške inovacijama i realizacije projekta *Generator – the Game Changer*, koji je imao za cilj da podrži digitalne projekte koji na inovativne načine pomažu malim i srednjim preduzećima da prevaziđu ekonomске posledice pandemije. BOŠ i ENECA tim su učestvovali u Komisiji za konačni izbor pobednika u ovom procesu, sa drugim relevantnim kompanijama kao što su: Vojvođanska banka, ICT hub, TeleGroup, Nova Iskra i Startit. Nakon izbora finalista, BOŠ je izradio plan kako bi se podržale tri startap ideje: DR Agro, Your Pet World i Stari zanati. Sve tri ideje su nagrađene programom mentorske podrške koji se sastoji u unapređenju znanja i veština u konkretnim fazama razvoja njihovih inicijativa. Akcioni planovi i odgovarajuće strategije će se dalje razvijati kroz proces mentorstva i online podršku. Definisane su tri teme za trening, dok je jedna startap inicijativa Your Pet World prošla kroz online obuku „Izvori finansiranja“, a uspešno je aplicirala i na dva programa za prikupljanje dodatnih finansijskih sredstava za razvoj ideje. Kao dodatni alat koji će se koristiti u ovom procesu biće metodologija kreirana u Vodiču za saradnju poslovnog i civilnog sektora, koja će poslužiti kao smernica za razvoj inicijativa i primenu mogućih rešenja.

Kompanije prepoznaju značaj bavljenja društvenim temama uz aktivno uključivanje organizacija civilnog društva. Poslovni sektor je motivisan da se uključi u partnerstva sa civilnim sektorom, ali takođe nastoji i da razvije nove inicijative. Trougao koji čine poslovni, javni i civilni sektor pokazao je koliko su sektori međusobno zavisni i na koje načine mogu doprineti pozitivnim promenama u društvu, pogotovo kada je određena promena inicirana od strane civilnog i poslovnog sektora.

VI regionalna konferencija *Development4Real: Partnership, Solidarity and Responsibility in post Covid-19 Era*

Beogradska otvorena škola je organizovala šestu za redom, regionalnu konferenciju *Development for Real: Partnership, Solidarity and Responsibility in post Covid-19 Era*, online putem Zoom platforme u periodu od 21. do 23. septembra.

U okviru ove konferencije održana je panel diskusija na temu *Ekonomске mere u vreme krize i njihov uticaj na buduća partnerstva* koja je okupila više od 70 učesnika iz oba sektora. Govornici koji su uzeli učešće su Marija Desivojević Cvetković, viši potpredsednik za strategiju i razvoj Delta Holdinga, Duško Vasiljević, ekspert Svetske banke i Miliwoje Jovanović, predsednik Udruženja preduzetnika *Pokreni se za posao*. Tokom samog panela diskutovalo se o ulozi EU u vreme krize, kao i o novom Planu oporavka za Evropu, ali su i izvršena poređenja donošenja ekonomskih mera u cilju ublažavanja posledica pandemije u zemljama članicama EU i u Srbiji. Nakon toga, važan element diskusije bile su ekonomске mere koje je preduzela Vlada Republike Srbije, kao i kakve će posledice imati novi Plan oporavka za Evropu na region Zapadnog Balkana. Zaključak panela odnosio se na to da bi države trebalo da preduzmu ciljane mere ekonomске pomoći kako bi otklonile posledice krize i pomogle malim i srednjim preduzećima kao i najugroženijim sektorima.

Program Studije budućnosti

U cilju unapređenja programa *Studije budućnosti*, saradnja sa poslovnim sektorom ostvarena kroz BOŠ biz usluge nastavljena je i produbljena i kroz ovaj program. BOŠ biz tim je svoju mrežu kontakata stavio na raspolaganje programu i studentima, kako bi se povezali sa predstvincima poslovnog sektora, ali su i pojedini eksperti iz poslovne zajednice bili predavači na teme poput javnog nastupa, finansijske pismenosti i drugih. Pored dugogodišnjeg učešća u okviru završnog projekta na programu, a to je case study, članice BOŠ biz tima su doprinele njegovom unapređenju i osmišljavanju studija slučaja za studente 27. generacije.

MREŽE I ČLANSTVA BOŠ-A U 2020. GODINI

Koalicija 27 - mreža organizacija civilnog društva koje se bave zaštitom životne sredine, osnovana u cilju koordinisanog praćenja procesa usklađivanja i primene politika i propisa Republike Srbije sa pravnim tekovinama EU u poglavlju 27, koje se odnosi na oblasti životne sredine i klimatskih promena i doprinosi tom procesu. Koaliciju 27 čini devet organizacija: Alternativa za bezbednije hemikalije, Beogradska otvorena škola, Društvo za zaštitu i proučavanje ptica

Srbije, Mreža za klimatske akcije Evrope (CAN Europe), Centar za unapređenje životne sredine, Inženjeri zaštite životne sredine, Jedan stepen Srbija, Mladi istraživači Srbije i Svetska organizacija za prirodu (WWF). Vizija Koalicije 27 je očuvana životna sredina za dobrobit ljudi i prirode, niskougljenična ekonomija, efikasno i pravedno korišćenje prirodnih resursa u Republici Srbiji. Kroz rad Koalicije 27 Beogradska otvorena škola doprinosi svom drugom strateškom cilju, unapređenju javnih politika u oblasti zaštite životne sredine i oblasti evropskih integracija. Radom na godišnjem izveštaju iz senke koji Koalicija 27 objavljuje, BOŠ doprinosi unapređenju transparentnosti i jačanju odgovornosti organa uprave zaduženih za rad na pregovaračkom poglavlju 27 u procesu pridruživanja Srbije Evropskoj uniji. BOŠ je kroz rad u Koaliciji 27 učestvovao u radnim grupama, konsultativnim sastancima i javnim raspravama u procesu donošenja odluka, unapređenja javnih politika i usvajanja instrumenata javnih politika u oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena.

Mreža dobre energije - dobrovoljna platforma za povezivanje lokalnih samouprava i partnera iz vladinog, nevladinog i poslovnog sektora, koji su posvećeni i imaju ambicije primene i širenja dobre prakse i rešenja u lokalnoj energetici. Mreža dobre energije okuplja aktere koji pokazuju veći stepen ambicije u primeni lokalnih klimatskih i energetskih politika, u odnosu na nacionalno postavljeni okvir. Mrežu trenutno čine tri grada i opštine (Pirot, Šabac i Vrbas) i tri organizacije civilnog društva (Beogradska otvorena škola, RES fondacija i Pokret gorana Vojvodine) koji su se opredelili za rad na razvoju i primeni ambicioznih energetskih i klimatskih politika na lokalnom nivou. Kroz rad u Mreži dobre energije BOŠ doprinosi svom drugom strateškom cilju, unapređenjem javnih politika na lokalnom nivou. Radom Mreže dobre energije doprinosi se i trećem strateškom cilju, kroz unapređenje kapaciteta predstavnika jedinica lokalne samouprave da efikasno primenjuju instrumente održive i ambiciozne energetske politike (uspostavljanje i unapređenje sistema energetskog menadžmenta, unapređenje energetske efikasnosti, priprema i implementacija projekata iz oblasti energetske efikasnosti, održiva primena obnovljivih izvora energije itd).

Europe Beyond Coal – inicijativa organizacija civilnog društva iz Evropske unije, zemalja Zapadnog Balkana i Turske u cilju dostizanja ciljeva Pariskog sporazuma, transformacije energetskog sektora Evrope u nisko-ugljenični sistem i napuštanja uglja kao energenta. Inicijativa ima za cilj otklanjanje negativnih efekata uglja na javno zdravlje, društveno, ekonomiju i životnu sredinu. Učešćem u inicijativi Europe Beyond Coal BOŠ doprinosi svom drugom strateškom cilju, kroz unapređenje javnih politika u oblasti energetike i klimatskih

promena na osnovu dokaza o negativnim efektima uglja kao energenta i dostupnosti i konkurentnosti tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

Climate Action Network (CAN) Europe - CAN Europe je vodeća Evropska koalicija organizacija koje rade na rešavanju problema klimatskih promena. Sa preko 170 aktivnih organizacija članica, iz 38 evropskih država, koje predstavljaju više od 1500 nevladinih organizacija i više od 47 miliona građana, CAN Europe promoviše održivu klimu, energiju i razvojne politike na području cele Evrope. Ova mreža podstiče organizacije civilnog društva da utiću na dizajn i razvoj efektnih politika koje se tiču klimatskih promena u Evropi, kako u zemljama Evropske unije, tako i u državama koje nisu članice. Učešćem u radu CAN Europe mreže, Beogradska otvorena škola doprinosi svom drugom strateškom cilju, kroz unapređenje javnih politika u oblasti energetike i klimatskih promena.

Beogradska otvorena škola članica je **Krovne organizacije mladih Srbije** od 2011. godine, a ujedno je i jedna od organizacija koja je učestvovala na osnivačkoj skupštini KOMS-a. BOŠ aktivno doprinosi radu ove organizacije koja ima za cilj da zastupa interes mladih razvijajući partnerski odnos sa državom, međusektorsku i međunarodnu saradnju i da podstiče aktivno učešće mladih u razvoju društva Srbije. Takođe, BOŠ je u 2020. godini postao deo novog Upravnog odbora KOMS-a, predstavnici i predstavnice BOŠ-a učestvovali su na dijalozima sa nosiocima vlasti u organizaciji

ASOCIJACIJA
ONLAJN
MEDIJA

Beogradska otvorena škola je od 2015. godine članica udruženja **Asocijacije online medija**, a ujedno je i jedan od osnivača ovog udruženja. Asocijacija online medija ima za cilj razvoj i promociju etičkih standarda izveštavanja na internetu, afirmaciju slobodnog,

nezavisnog i profesionalnog rada online medija i promociju etičkih standarda i javnog interesa u sferi javnog informisanja, kao i jačanje uloge online medija u demokratizaciji društva. Takođe, Beogradska otvorena škola ima svog predstavnika u Nadzornom odboru ovog udruženja.

Savet za **Nacionalni okvir kvalifikacija Republike Srbije** predstavlja savetodavno telo Vlade Republike Srbije, koje daje preporuke o procesu planiranja i razvoja ljudskog potencijala u skladu sa javnim politikama u oblasti učenja, zapošljavanja, karijernog vođenja i savetovanja. Na javnom konkursu predstavnica BOŠ-a je izabrana za članstvo u Savetu kao jedina predstavnica civilnog društva. Savetom predsedava Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

Američka privredna komora u Srbiji (AmCham) -

Beogradska otvorena škola je u 2020. godini nastavila partnersku saradnju sa AmCham-om kroz niz aktivnosti, od povezivanja obrazovanja i tržišta rada, razvoja ljudskih resursa do unapređenja veština mlađih ljudi i dokazanih lidera. BOŠ je učestvovao u izradi Agende komiteta za zaštitu životne sredine AmCham-a za period 2020-2022, kao i u iniciranju brojnih aktivnosti za saradnju ova dva sektora.

Srpska asocijacija menadžera (SAM) - Tokom pet godina članstva u udruženju Srpske asocijacije menadžera (SAM) doprinelo se njenom radu, ali je i nizom aktivnosti povećana vidljivost i prepoznatljivost BOŠ-a na poslovnoj sceni. Kroz niz aktivnosti, realizaciju dva događaja, organizovanjem 30 sastanaka i informisanjem preko 500 predstavnika poslovnog i civilnog sektora, aktivnim radom u dva poslovna udruženja, Beogradska otvorena škola je unapredila svoju vidljivost u poslovnoj zajednici i doprinela njenom razvoju, kao i unapređenju međusektorskog partnerstva.

Regionalna mreža civilnog društva za praćenje reforme javne uprave (VeBER)

Regionalna mreža civilnog društva za praćenje reforme javne uprave VeBER prati reformu javne uprave u državama Zapadnog Balkana. Beogradska otvorena škola članica je ove mreže od 2016. godine, a ukupni cilj delovanja Mreže jeste da istakne značaj, poveća učešće i ojača civilno društvo na Zapadnom Balkanu tokom praćenja.

Registar nacionalnog internet domena Srbije (RNIDS)

Beogradska otvorena škola kao jedna od osnivača Registra nacionalnog interneta domena Srbije od 2007. godine u svom radu aktivno doprinosi razvoju interneta u Srbiji i pruža podršku u razvoju ove fondacije.

ČLANSTVA

Beogradska otvorena škola ima svoje predstavnike u sledećim radnim grupama i telima:

- HR forum Američke privredne komore u Srbiji
- Labor Task Force Američke privredne komore u Srbiji
- Međuministarska radna grupa za izradu nove Strategije za reformu javne uprave u Srbiji za period 2021. do 2023. godine
- Otvoreni model koordinacije za obrazovanje odraslih
- Posebna međuministarska radna grupa za izradu Akcionog plana za sprovođenje inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu u Republici Srbiji za period 2020. do 2022. godine
- Posebna međuministarska radna grupa za izradu Strategije za reformu javne uprave Republike Srbije za period 2021 - 2030
- Radna grupa projekta za izradu Dvogodišnjeg ažuriranog izveštaja prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o promeni klime i Sistema za monitoring, izveštavanje i verifikaciju (MRV) u oblasti klimatskih promena
- Radna grupa za izradu predloga Strategije zapošljavanja u Republici Srbiji za period od 2021. do 2026. i pratećeg akcionog plana zapošljavanja za period od 2021. do 2023. godine
- Radna grupa za izradu Strategije klimatskih promena sa akcionim planom
- Radna grupa za otvorene podatke
- Savet za mlade Vlade Republike Srbije
- Savet za Nacionalni okvir kvalifikacija Republike Srbije
- Savet za stručno usavršavanje zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave
- Upravni odbor Krovne organizacije mladih Srbije
- Youth Policy Lab u okviru Regionalnog saveta za saradnju (Regional Cooperation Council)

BOŠ TIM U 2020. GODINI

1. Vesna Đukić, Generalna direktorka
2. Milorad Bjeletić, Izvršni direktor
3. Dragica Bakić-Vučinić, Finansijska menadžerka
4. Vladimir Pavlović, Savetnik za javne politike
5. Davorka Tomanović Baralić, Poslovna sekretarka
6. Vlado Vranešević, IT koordinator
7. Aleksandar Stankić, Programer
8. Milica Škiljević, Menadžerka projekata, *Civilno društvo*
9. Mirjana Jovanović, Menadžerka projekata, *Energija, klima i životna sredina*
10. Ivan Topalović, Menadžer projekata, *Unapređivanje zapošljivosti*
11. Aleksandra Đurović, Koordinatorka istraživačkih aktivnosti
12. Nataša Pajović, Finansijska koordinatorka
13. Dijana Nedić, Finansijska koordinatorka
14. Aleksandra Zdravković, Koordinatorka saradnje sa klijentima, *BOŠ biz*
15. Jovana Božičković, Koordinatorka za komunikacije i javno zagovaranje
16. Ognjan Pantić, Koordinator projekata, *Energija, klima i životna sredina*
17. Milica Mijatović, Koordinatorka projekata *Energija, klima i životna sredina*
18. Marija Todorović, Koordinatorka projekata, *Civilno društvo*,
19. Tamara Arsić, Koordinatorka projekata, *Evropske integracije*
20. Jelena Šapić, Koordinatorka programa *Studije budućnosti*, Akademsko savetovanje
21. Marina Lukić, Koordinatorka projekata, *Unapređivanje zapošljivosti*
22. Milica Radanović, Koordinatorka projekata, *Energija, klima i životna sredina*
23. Bojana Džulović, Koordinatorka projekata, *Evropske integracije*
24. Nina Cvetanović, Koordinatorka projekata, *Energija, klima i životna sredina*
25. Gordana Bojanić, Koordinatorka komunikacija i razvoja
26. Lazar Jovčić, Asistent na projektima, *Energija, klima i životna sredina*
27. Jelena Dadić, Asistentkinja na projektima, *Omladinska politika*
28. Marija Milosavljević, Asistentkinja na projektima, *Unapređivanje zapošljivosti*
29. Goran Radlovački, Asistent na projektima, *Unapređivanje zapošljivosti*
30. Pavle Nedić, Asistent, *obrazovni program Studije budućnosti*
31. Ilija Jovančević, Asistent na projektima, *Energija, klima i životna sredina*
32. Natalija Stojiljković, Asistentkinja za komunikacije i razvoj
33. Sandra Predić, Asistentkinja za komunikacije i razvoj
34. Jelena Amzirkov, Asistentkinja na projektima, *Unapređivanje zapošljivosti*
35. Tatjana Avramović, Asistentkinja-pripravnica, *Energija, klima i životna sredina*
36. Sanja Ilić, Asistentkinja pripravnica, *Energija, klima i životna sredina*
37. Branislav Cvetković, Asistent-pripravnik, *Evropske integracije*
38. Milica Vukadinović, Asistentkinja-pripravnica, *obrazovni program Studije budućnosti*
39. Marinko Vučinić, Programski savetnik, *obrazovni program Studije budućnosti*
40. Jelena Manić Radojičić, Programska savetnica, *Unapređivanje zapošljivosti*
41. Jelena Miljković, Finansijska asistentkinja
42. Jelena Đurić, Finansijska asistentkinja
43. Radinka Janjuš, Računovoda
44. Aleksandar Gajić, Pravni i opšti poslovi
45. Ana Jančec, *Web Developer*
46. Ivana Jeftić, grafička dizajnerka
47. Aleksandra Bakić, grafička dizajnerka
48. Miloš Stošić, mrežni i sistem administrator
49. Milica Matanović, demonstratorka, *obrazovni program Studije budućnosti*
50. Varvara Aleksić, Saradnica, *Energija, klima i životna sredina*
51. Andrijana Lazarević, Praktikantkinja
52. Ivona Rakita, Praktikantkinja

GRADOVI I OPŠTINE U KOJIMA SU SPROVOĐENE AKTIVNOSTI BOŠ-A U 2020. GODINI

